

طینین

ماهنامه فرهنگی بین المللی
شماره ۴ - مهر ۱۴۰۲

سازمان فرهنگت و ارتباطات اسلامی
معاونت توسعه روابط فرهنگی بین المللی

ایسیسکو
ISESCO
Islamic Educational, Scientific
and Cultural Organization

مؤسسه فرهنگی
ECO Cultural Institute
Headquarters-Tehran

IRCICA
RESEARCH CENTRE FOR
ISLAMIC HISTORY
ART AND CULTURE

ICYF
ISLAMIC CONSULTATIVE YOUTH FORUM
مجلس شورای اسلامی جوانان

مِنظمة التعاون و العمل الإسلامي
Organisation of Islamic Cooperation

« اسناد بین المللی مبادلات فرهنگی »

اسناد برنامه‌های مبادلات فرهنگی

موافقت نامه های فرهنگی

تفاهم نامه های فرهنگی

« سازمان های فرهنگی بین المللی »

نهادهای فرهنگی سازمان همکاری اسلامی

سازمان های فرهنگی فرا منطقه ای

سازمان های فرهنگی منطقه ای

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طنین

ماهنامه خبری پژوهشی "طنین"

شماره چهارم : مهر ماه ۱۴۰۲

مجله الکترونیکی اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی (سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی)

نشانی : تهران، تقاطع خیابان های ولی عصر (عج) و فاطمی، ساختمان شماره ۲، سازمان فرهنگ و

ارتباطات اسلامی، طبقه سوم، اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی

تلفن تماس :

۰۲۱-۸۸۹۰۳۰۰۱

۰۲۱-۸۸۸۹۳۷۱۲

نمابر :

۰۲۱-۸۸۸۹۷۶۶۲

آدرس پست الکتونیک: tanin.m.۱۴۰۲@gmail.com

مدیر مسئول: حمید مصطفوی

سر دبیر: محمدرضا باقری

همکاران همراه طنین ۴ : رقیه شیر زنی، مهدی نظری، زهرا حسین پور

گزیده اخبار و مطالب مرتبط با سازمان های بین المللی فرهنگی با عضویت جمهوری اسلامی ایران

حوزه سازمان اکو و مؤسسه فرهنگی اکو:

- ۱..... وینار "بزرگداشت ابوعلی سینا و روز پزشک" برگزار شد
- ۱..... جشنواره بین المللی هنر کلاسیک "فصول خزر ۲۰۲۳"
- ۲..... نمایشگاه ابوریحان بیرونی در پاریس
- ۲..... سازمان جوانان ترکمنستان در جامعه جهانی جوانان یونسکو پذیرفته شد
- ۲..... افتتاح نمایشگاه فرش تهران: چهارراهی برای فرهنگ، هنر و تجارت
- ۳..... تجلیل از روزهای فرهنگی تاجیکستان در قزاقستان؛ نصب مجسمه ابن سینا
- ۳..... آغاز فیلمبرداری مستندهایی درباره مخدومقلی فراغی، شاعر و عارف ترکمن / ۷ شهریور ۱۴۰۲
- ۴..... فیلم کوتاه افغانستانی - ایرانی «رویا»، برنده جشنواره Shortfundly هند / ۷ شهریور ۱۴۰۲
- ۴..... شروع به کار جشنواره بین المللی تئاتر کودک و نوجوان ایران / ۶ شهریور ۱۴۰۲
- ۴..... فراخوان چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر
- ۵..... تلویزیون عمومی ترکیه برنده جایزه جشنواره فیلم ساریووش / ۱ شهریور ۱۴۰۲
- ۵..... ۱۹ آگوست: روز جهانی عکاسی، ده عکس سمبلیک از ایران مدرن / ۱ شهریور ۱۴۰۲

حوزه کشورهای حوزه دریای خزر:

- ۷..... دیدار و گفت و گوی رئیس مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان با رایزن فرهنگی
- ۸..... همکاری های علمی و آموزشی محور دیدار مقامات ترکمنستان و ژاپن / ۱۸/۶/۱۴۰۲
- ۹..... مراسم سمپوزان در ترکمنستان
- ۹..... "تیک تاک" در قرقیزستان فیلتر شد / ۱۳/۶/۱۴۰۲
- ۱۰..... روسای دانشگاه های آسیای مرکزی در «دوشنبه» گردهم می آیند / ۱۳/۶/۱۴۰۲
- ۱۰..... نفوذ نامرئی انگلستان و بی ثباتی در قرقیزستان / ۱۳/۶/۱۴۰۲
- ۱۲..... بنیاد سوروس؛ سلسله جناب بی ثباتی در آسیای مرکزی
- ۱۳..... اظهار شگفتی جهانگردان رالی تور جاده ابریشم از زیبایی های ایران و مهمان نوازی مردم / ۱۲ شهریور ۱۴۰۲
- ۱۴..... بیش از ۱۵۰ هزار دانش آموزان کلاس اولی ترکمنستان رایانه هدیه گرفتند / ۱۱/۶/۱۴۰۲
- ۱۵..... آغاز سال تحصیلی جدید در قزاقستان / ۱۰/۶/۱۴۰۲
- ۱۵..... کمک ۱۴ میلیون یورویی آلمان به تاجیکستان برای ساخت مدرسه / ۶/۶/۱۴۰۲
- برگزاری اجلاس سه جانبه ایران، ازبکستان و ترکمنستان به منظور رفع موانع، تقویت زیرساخت ها و تسهیل صدور روادید/ ماموریت به شرکت ها برای برگزاری تورهای ارزان قیمت زمینی / ۱۹ شهریور ۱۴۰۲
- ۱۶..... حمایت مجارستان از استراتژی پیشنهادی ترکمنستان در زمینه امنیت جهانی / ۲۸ مرداد ۱۴۰۲
- ۱۷..... "سمرقند" میزبان نشست دو سالانه مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری / ۱۷ شهریور ۱۴۰۲
- ۱۸..... برگزاری همایش زنان فعال کشورهای آسیای مرکزی / ۲۰ شهریور
- ۱۹..... تندیس بوعلی سینا در «آستانه» قزاقستان رونمایی شد / ۴ شهریور ۱۴۰۲
- ۱۹..... تبریز میزبان دهمین نمایشگاه بین المللی گردشگری و صنایع دستی / ۲۰ شهریور ۱۴۰۲
- ۲۱..... موکب های مردمی جمهوری آذربایجان و ترکیه در پیاده روی اربعین / ۷ شهریور ۱۴۰۲
- ۲۲..... توصیه به جمهوری آذربایجان برای احترام به مشترکات فرهنگی / ۲۰ شهریور ۱۴۰۲
- ۲۲..... اقدام سمبلیک سفیر روسیه با رونمایی از اسکناس بریکس / ۱۴ شهریور ۱۴۰۲

۲۳	جنگ تبلیغاتی آمریکا از بیم افزایش نفوذ بریکس / ۷ شهریور ۱۴۰۲
۲۴	یک معاهده بزرگ جدید بین ایران و روسیه در راه است / ۱۴ شهریور ۱۴۰۲
۲۴	در خشی «بدون قرار قبلی» در جشنواره کازان روسیه / ۱۹ شهریور ۱۴۰۲
۲۵	دیدار و گفت و گوی سفیر و رایزن فرهنگی ج.ا.ایران با مفتی اعظم قزاقستان
۲۶	آیا زبان قزاقی جایگزین زبان روسی در سیستم آموزشی قزاقستان خواهد شد؟ / 22 شهریور ۱۴۰۲
حوزه سازمان همکاری اسلامی :	
۲۸	هیئت مشترک سازمان همکاری اسلامی و وزارت ورزش عربستان سعودی در آستانه برگزاری مجمع
۲۹	بین المللی جوانان در سمرقند از ازبکستان بازدید می کند
۲۹	دبیر کل سازمان همکاری اسلامی I I FA، یکی از مهم ترین ارکان های O I C است
۲۹	دبیر کل در جشن روز جوانان O I C در آنکارا شرکت کرد
۳۰	مسلمان بنگلادشی؛ برنده جایزه صلح آسیا / ۹ شهریور ۱۴۰۲
حوزه مجمع جهانی فقه اسلامی :	
۳۰	سفر هیئت علمای امت با دیدار با وزیر تحصیلات عالی افغانستان ماموریت خود را به پایان رساند
۳۱	دبیر کل از رئیس دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی استقبال کرد
۳۱	مدیر مرکز تحقیقاتی شافعی مذهب بروئی از I I FA بازدید کرد
حوزه اریسکا :	
۳۲	I RCI CA در دومین اجلاس جهانی جوانان کازان شرکت کرد
۳۲	بازدید علمی محققان ازبکستان / ۶ شهریور ۱۴۰۲
۳۲	سمپوزیوم بین المللی "تاریخ و میراث مسلمانان در دریای کارائیب"
۳۳	همکاری با دانشگاه دولتی بخارا، ازبکستان
حوزه آیسکو :	
۳۳	مشارکت آیسکو در افتتاحیه چهل و پنجمین اجلاس کمیته میراث جهانی در عربستان سعودی
۳۴	I CESCO – UNOOSA چشم انداز همکاری را بررسی می کند
۳۴	کارگاه ظرفیت سازی آیسکو برای متخصصان در زمینه میراث در چاد و یمن
حوزه یونسکو :	
۳۵	متکان: انعکاس بیشتر ظرفیت ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی در یونسکو، یک اصل است
۳۵	برگزاری کمیته حفاظت از میراث جهانی یونسکو در عربستان
۳۶	از ایستگاه های استراحت تا قطب های فرهنگی: ۵۴ کاروانسرا ایرانی برچسب یونسکو را دریافت کردند / ۱۴۰۲/۶/۲۶
۳۸	پرونده "ماسوله" از یونسکو برگشت خورد
۴۰	حضور نمایندگان اسرائیلی در کمیته حفاظت از میراث جهانی یونسکو در عربستان
۴۱	الحاق ۲۰ ویژگی فرهنگی یونسکو به اوکراین:
۴۲	یونسکو: دولت ها باید به سرعت هوش مصنوعی را در مدارس تنظیم کنند:
۴۲	لوگو یونسکو و تعاریف و معانی اجزای آن
حوزه سازمان شانگهای :	
۴۴	رایزنی بین سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه سازمان ملل متحد
۴۵	شرکت نوران نیاز الیف معاون دبیر کل سازمان همکاری شانگهای در مراسم افتتاحیه ششمین نمایشگاه فرهنگی جاده ابریشم

۴۵	بازدید نماینده ویژه اتحادیه اروپا برای آسیای مرکزی از دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای
۴۵	همکاری های سازمان همکاری شانگهای با سازمان های بین المللی و منطقه ای
	انجمن های دوستی کشورها :
۴۹	نشست انجمن دوستی ایران و کویت با سفیر کشورمان / ۱۴۰۲/۵/۲۲
۴۹	دبیدار هیات حزب کمونیست ویتنام با رئیس انجمن دوستی ایران و ویتنام / ۱۴۰۲/۶/۹
۵۰	رئیس انجمن دوستی ایران و چین: مشکل پول های بلوکه شده در چین نداریم / دولت گذشته دست رد به سینه یکن زد / . . .
۵۱	اهداف انجمن های: ایران و قاره آفریقا :
	پاره گفتارهایی در حوزه هوش مصنوعی
۵۴	اجمالی بر موضوع هوش مصنوعی
۵۵	۱۹۳ کشور در ۲۵ نوامبر ۲۰۲۱ برای اولین بار توافقنامه جهانی اخلاقیات هوش مصنوعی را تصویب کردند
۵۷	یونسکو خواستار تنظیم مقررات استفاده از هوش مصنوعی در مدارس است / ۸ سپتامبر ۲۰۲۳
۵۷	نقش هوش مصنوعی در قضاوت: مزایا و معایب
۶۱	بخشی از دیدگاه های سازمان همکاری و توسعه اقتصادی "OECD" در موضوع هوش مصنوعی
۶۴	نشست بین الدولی کارشناسان (دسته دوم) مربوط به الف ؛ پیش نویس توصیه در مورد اخلاقیات هوش مصنوعی
	کتاب و نشر :
۷۵	انتشار "آیین تربیت در اسلام" در روسیه / با ویراستاری جدید / ۱۱ شهریور ۱۴۰۲
۷۵	حضور بنیاد ابن سینا در سی و ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب مسکو
۷۶	سالنامه سازمان های بین المللی برخط (به زبان انگلیسی)
۷۷	کتاب راهنمای معاهده / نویسنده: سازمان ملل متحد
۷۷	موافقت نامه های بین المللی در نظام حقوقی ج.ا.ایران
۷۹	قراردادهای بین المللی موضوع اصل ۷۷ و ۱۳۹ قانون اساسی ج.ا.ایران
	گزارشات خبری از اقدامات اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی در مرداد ۱۴۰۲ :
۸۶	نشست مشترک مصطفوی و رخشنده با مدیر کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی
۸۶	اقدامات انجام شده در حوزه سازمان های بین المللی و مردم نهاد در شهریور ۱۴۰۲
۸۸	اقدامات انجام شده در حوزه موافقت نامه ها و هماهنگی دستگاه های فرهنگی در شهریور ۱۴۰۲
۹۱	تعدادی از مخفف ها و اختصارات پر کاربرد در منابع و مکاتبات (Some acronyms and abbreviations)
۹۳	منابع و مآخذ :

همکاران و خوانندگان عزیز و ارجمند! ماهنامه پیش روی "طنین" تلاشی مخلصانه و مجدانه در راستای ادای وظایف بخشی سازمانی "اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی" می باشد تا با عنایت به عمر نه چندان طولانی این اداره کل و آگاهی بخشی به گستره خطیر مأموریت های سازمانی، وظایف محوله خویش را تا حد ممکن با دیگر بخش ها و همکارانمان در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به اشتراک بگذاریم.

با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و جهت گیری باور جهانی به شکل گیری هژمونی جهان تک قطبی، بسیاری از صاحب نظران و کارشناسان بین الملل، عمر پیمان ها و سازمان های بین المللی را رو به افول و خاموشی اعلام کردند. اما تغییرات و تحولات چند دهه اخیر سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و ژئوپولیتیکی سبب گردید تا نیاز به اهمیت دهی، قوام و تقویت پیمان ها و سازمان های بین المللی بطور فزاینده ای رشد کند و هر روز ضرورت نقش آفرینی و عینیت یابی رشد آنان ارتقاء یافته و به ثمر بنشیند.

ظهور قدرت های نوظهور جهانی و اجماع آنان بر ضرورت های عینیت یافته و لزوم مقابله با مداخلات و زیاده خواهی های فزاینده و نامتعارف و غیر اصولی سردمدار جهان تک قطبی، لزوم اجتناب ناپذیر ایجاد و استحکام دهی و هرچه بیشتر عملیاتی شدن اینگونه پیمان ها و سازمان ها بطور عمیقی به باوری همه جانبه تبدیل گردید. امروزه پیمان هایی مانند شانگهای و بریکس = BRICS (برزیل، روسیه، هند، چین و افریقای جنوبی) از نمونه های به شدت بارز این رویکردهای جهانی می باشند. در پیمان های نوین مؤثر و فراگیر کنونی جهان، شاهد آن هستیم کشورهایی با دیرینه اختلافات بسیار جدی همچون چین، روسیه و هند (علی رغم مناسبات قابل ملاحظه با امریکا، مالک خیالی جهان تک قطبی) برای بازیگری عمده نوین در معادلات متغیر به سرعت در حال جهت گیری مشترک برای صیانت از منافع مشترکشان می باشند و رویکردهایشان بسوی همکاری های جدید تعیین کننده در قالب سازمان های فرا منطقه ای و جهانی در حال انجام و اجراء است.

تغییرات و جبهه گیری های جدید جهان عرب بالاخص عربستان سعودی نوید آنرا می دهد که سازمان هایی همچون سازمان همکاری اسلامی به صورت گریز ناپذیری نیازمند رویکردهای جدید با وسعت نظر فراگیرتری نسبت به حقایق و وقایع پیرامونی خویش می باشند.

اتحاد کشورهای غرب آسیا و اوراسیا (آسیای میانه و قفقاز) از چند دهه قبل تحت عنوان "سازمان همکاری اقتصادی = اکو" (Economic Cooperation Organization=ECO) با اتفاق نظر و تصمیم اولیه جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی پاکستان و جمهوری ترکیه بنا نهاده شد. علی رغم آنکه تاکنون دستاوردهایش با

نگاه به اهداف و انتظارات زمان تأسیس چندان بازتاب رضایت بخشی از خویش به نمایش نمی گذارد، ولی معادلات و تغییرات جهانی تا حدود زیادی مبین آن است که کشورهای عضو اکو به ضرورت عملی شدن تمامی بندهای اساسنامه سازمان همکاری اقتصادی در حال وقوف بیشتر و جدی تری می باشند، و بطور قطع رویکردهای سازنده تر لازم بعدی را در پی خواهد داشت.

مطابق با ماهیت اهداف و وظایف فرهنگی بین المللی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و به تبع آن اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی، سازمان های فرهنگی بین المللی همچون نهادهای فرهنگی، علمی و آموزشی اکو (مؤسسه فرهنگی اکو، بنیاد علمی اکو و مؤسسه آموزشی اکو)، نهادهای دینی فرهنگی سازمان همکاری اسلامی (آیسیکو، آرسیکا، مجمع فقه اسلامی و مجمع جوانان همکاری اسلامی)، بخش فرهنگی پیمان شانگهای و البته یونسکو در اولویت اول مأموریتی این اداره کل قرار دارند. قرارداد های فرهنگی بین المللی میان جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها در قالب موافقت نامه ها، تفاهم نامه ها و برنامه مبادلات فرهنگی مشترک از دیگر وظایف عمده این اداره کل می باشد که در ماهنامه "طنین" به شیوه های مختلف به منظور انعکاس تحولات و تبیین این دو حوزه خطیر وظایف سازمان به آن خواهیم پرداخت. بدون تردید انتقادات و پیشنهادات صمیمانه و سازنده همکاران و خوانندگان محترم می تواند ما را در ادامه و پیشبرد و نیل کمی و کیفی به این هدف، کمک شایان نماید.

بر آن هستیم در راستای این هدف و طی طریق مناسب، با نهایت سعی خویش و اهمیت بخشی عملی و عینی به این امر مهم، با تمامی بخش های زیر مجموعه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و ان شاءالله ارکان مدیریت های تصمیم ساز و تصمیم گیرنده کشورمان بطور فزاینده تری همداستان و متفق شویم.

سردبیر

گزیده اخبار و مطالب مرتبط با سازمان های بین المللی فرهنگی با عضویت جمهوری اسلامی ایران

ابوعلی سینا، که با نام او "ابن سینا" نیز شناخته می شود، یکی از بزرگان عصر خود بود و تأثیر بسزایی بر علم و فلسفه داشت. ابن سینا در سال ۹۸۰ میلادی در شهر افشنه متولد شد. او در زمینه پزشکی، فلسفه، علوم طبیعی، ریاضیات و شاعری بسیار ماهر بود. از جمله آثار برجسته او می توان به "القانون فی الطب" یا "قانون" اشاره کرد که به عنوان یکی از مهم ترین کتاب های پزشکی تاریخ شناخته می شود. این کتاب، به طور گسترده ای در اروپا و خاورمیانه مورد استفاده قرار گرفت و تا قرن ۱۷ میلادی به عنوان منبع اصلی در آموزش پزشکی به کار گرفته می شد. علاوه بر پزشکی، ابن سینا در زمینه فلسفه نیز بسیار فعال بود. او به بررسی مسائل فلسفی مانند وجود خدا، طبیعت و انسان پرداخت و آثاری همچون "شفا" و "دانش نامه حکمت" را در این زمینه نگاشت. ابن سینا با ترکیب علم و فلسفه، به دنبال یافتن حقیقت و درک بهتر از جهان بود. ابن سینا نه تنها در علم و فلسفه بلکه در شعر نیز برجسته بود. او آثار شعری زیبا و عمیقی را به زبان فارسی نوشت و از طریق شعر، احساسات و ارزش های انسانی را به تصویر می کشید. (۱)

جشنواره بین المللی هنر کلاسیک "فصول خزر ۲۰۲۳"

حوزه سازمان اکو و مؤسسه فرهنگی اکو :

وبینار «بزرگداشت ابوعلی سینا و روز پزشک» برگزار شد

وبینار «بزرگداشت ابوعلی سینا و روز پزشک» روز یکم شهریور ۱۴۰۲ روز تولد ابوعلی سینا و روز پزشک با حضور جمعی از پژوهشگران و فلاسفه کشورهای عضو اکو برگزار شد.

به گزارش مؤسسه فرهنگی اکو، اساتید و پژوهشگران شرکت کننده و سخنران در این وبینار عبارتند از مرادجان بوری بایف رئیس مؤسسه فرهنگی اکو، دکتر اعوانی عضو پیوسته فرهنگستان علوم ج.ا.ایران، دکتر باقری لنکرانی وزیر اسبق بهداشت و آموزش پزشکی ج.ا.ایران، علی رضا طاهر عضو هیات علمی دانشگاه منهای لاهور پاکستان، طاهر اولوچ عضو هیات علمی دانشگاه نجم الدین اربکان ترکیه، ابوطالب مظفری شاعر و نویسنده افغانستان، دکتر پورحسن عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی. در این وبینار نامبردگان نقطه نظرات خود در زمینه نگاه ابوعلی سینا و خدمات وی و همچنین مکتب فلسفه سینوی مورد بحث قرار دادند.

چکیده ای کلی از مباحث مطرح شده در وبینار عبارتند از :

نسخه‌هایی از نسخه‌های خطی ارائه شده در نمایشگاه، با زندگی و آثار علمی ابوریحان برونو بیشتر آشنا شوند. (۳)
سازمان جوانان ترکمنستان در جامعه جهانی جوانان یونسکو پذیرفته شد

آنجلو ملو، مدیر سیاست‌ها و برنامه‌های بخش علوم اجتماعی و انسانی دبیرخانه یونسکو اعلام کرد سازمان جوانان ترکمنستان به عضویت رسمی جامعه جهانی جوانان یونسکو درآمده است. هدف این سازمان توسعه همکاری در زمینه طرح های جوانان یونسکو و سایر پروژه های مشابه است. علاوه بر این، به عنوان یک فضای آموزشی مستقل برای جوانان و سازمان های جوانان که به دنبال مطالعه، توسعه و اجرای پروژه های مشترک در چارچوب یونسکو هستند، عمل می کند. (۴)

افتتاح نمایشگاه فرش تهران: چهارراهی برای فرهنگ، هنر و تجارت

سی‌امین نمایشگاه فرش دستباف ایران، ویتیرینی برجسته از هنر و صنعت ایرانی در تهران افتتاح شد.

آستاراخان از ۱۸ آگوست تا ۶ سپتامبر میزبان جشنواره بین المللی هنر کلاسیک «فصول خزر - ۲۰۲۳» بود. این جشنواره برای سومین بار به منظور تقویت و گسترش روابط بشردوستانه بین کشورهای حوزه خزر برگزار شد.

به گزارش موسسه فرهنگی اکو به نقل از خبرگزاری رسمی دولت ترکمنستان افتتاحیه بزرگ این رویداد در ۲۲ آگوست در میدان کلیسای جامع آستاراخان کرملین، برگزار گردید. ارکستر سمفونیک کشورهای دریای خزر با حضور بهترین نوازندگان از آذربایجان، ایران، قزاقستان، روسیه و ترکمنستان در آن شرکت داشتند. هنرمندان سرشناس کشورهای حاشیه دریای خزر از جمله لیلی اوکدیرووا هنرمند ارجمند ترکمنستان همراه با ارکستر به اجرای برنامه پرداختند. علاوه بر این، در طول جشنواره، موزه فرهنگ‌های محلی آستاراخان و نمایشگاه عکس «دریای خزر، دریای دوستی» نیز افتتاح شد. (۲)

نمایشگاه ابوریحان برونو در پاریس

از ۴ تا ۸ سپتامبر ۲۰۲۳، نمایشگاه «ابو ریحان برونو، سفرهای جغرافیایی و فکری» در مقر یونسکو در پاریس فرانسه برگزار می شود. این پروژه به ۱۰۵۰ امین سالگرد تولد یک دانشمند و متفکر برجسته اختصاص دارد.

بازدیدکنندگان از نمایشگاه می‌توانند از طریق بخش تصویری صحنه‌نگاری و چیدمان‌های چند رسانه‌ای و همچنین

نویسندگان تاجیکستان و قزاقستان برگزار می شود. عصر امروز، مراسم افتتاحیه روزهای سینمای تاجیکستان با نمایش فیلم بلند سینمایی «رستم و سهراب» (نویسنده جی. کولتونوف، کارگردانی ب. کیمیاگاروف) آغاز شد. بر اساس این برنامه، در آستانه با حضور وزرای فرهنگ تاجیکستان و قزاقستان، مراسم رونمایی از مجسمه ابوعلی بن سینا دانشمند، فیلسوف و پزشک طراز اول جهان برگزار می شود. در ورودی تئاتر نیز نمایشگاهی از صنایع دستی، لباس های ملی، عکس و نقاشی و کنسرت استادان هنر تاجیک برپاست. (۶)

آغاز فیلمبرداری مستندهایی درباره مخدومقلی فراغی، شاعر و عارف ترکمن / ۷ شهریور ۱۴۰۲

انجمن "ترکمن فیلم" در راستای تدارک جشن سیصدمین سالگرد ادبیات کلاسیک ترکمن، پروژه ای را برای فیلمبرداری مستندهایی درباره میراث معنوی مخدومقلی فراغی و تأثیر گذاری او بر دیگر فرهنگ ها راه اندازی می کند از هم اکنون برنامه ریزی برگزاری جشن سیصدمین سالگرد تولد مخدومقلی آغاز شده است که در چارچوب آن برنامه های مختلفی از جمله میزگرد، کنفرانس، شب شعر، تله کنفرانس و ... در نظر گرفته شده است. سفر کاری گروه دوم سینماگران به جمهوری آذربایجان اواخر مرداد-اوایل

به گزارش موسسه اکو این نمایشگاه که در پس زمینه ای از شاهکارهای زیبا بافته شده است، بستری را برای صنعتگران، بازرگانان و کارشناسان صنعت فراهم می کند تا گرد هم آیند و دانش، تخصص و خلاقیت خود را به اشتراک بگذارند. بازدیدکنندگان از گوشه و کنار جهان گرد هم می آیند تا شاهد نمایش خیره کننده فرش ایرانی در نمایشگاه امسال که از ۲۳ تا ۲۹ اوت در محل دائم نمایشگاه بین المللی تهران برگزار می شود، باشند. ایران با سابقه طولانی در تولید فرش همواره به عنوان مقصد نهایی برای علاقه مندان به فرش در سراسر جهان مورد توجه بوده است. از آنجایی که ذائقه جهانی فرش دستباف همچنان در حال رشد است، نمایشگاه فرش فرصتی منحصر به فرد برای خریداران و مجموعه داران باهوش فراهم می کند تا مستقیماً با تولیدکنندگان فرش تعامل داشته باشند و در مورد فرآیند پیچیده فرش سازی اطلاعاتی کسب کنند. این تلاش ها مدت هاست که فرش ایران را در زمره پیچیده ترین و پرکارترین صنایع دستی جهان قرار داده است. (۵)

تجلیل از روزهای فرهنگی تاجیکستان در قزاقستان؛ نصب مجسمه ابن سینا

به گزارش وبسایت وزارت فرهنگ تاجیکستان، روزهای فرهنگ این جمهوری در جمهوری قزاقستان از ۲۴ تا ۲۹ آگوست برگزار می شود که در آن ۱۱۰ نماینده فرهنگ و هنر و صنایع دستی شرکت خواهند کرد. در همین راستا، در شهر آستانه در سالن ملی «قاز بیوفارم» نشست دانشمندان و

شروع به کار جشنواره بین المللی تئاتر کودک و نوجوان ایران

۶ / شهریور ۱۴۰۲

مسئولان برگزاری بیست و هشتمین جشنواره بین المللی تئاتر کودک و نوجوان ایران، شهر یزد را میزبان این جشنواره اعلام کردند.

در سال ۲۰۲۲، جشنواره بین المللی تئاتر کودک و نوجوان ایران پس از دو سال وقفه به دلیل همه گیری کووید-۱۹ با شرکت کنندگانی از پنج کشور بازگشت. گروه هایی از ایتالیا، یونان، ترکیه، ارمنستان و عراق برای اجرای جدیدترین آثار خود در جشنواره همدان حضور داشتند. جشنواره بین المللی تئاتر کودک و نوجوان رویدادی سالانه است که از سال ۱۹۹۳ در ایران برگزار می شود. هدف این جشنواره ترویج تئاتر و نمایش در بین کودکان و نوجوانان از سراسر جهان است، و زمینه ای برای نمایش استعدادها و تجربیات آنها فراهم می کند. (۹)

فراخوان چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی موسسه فرهنگی اکو، اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در نظر دارد تا چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر را از تاریخ ۱ لغایت ۱۱ بهمن ماه سال جاری در تهران برگزار نماید.

شهریور ماه در نظر گرفته شده است. بر اساس گزارش انجمن اوگوژان، قرار است گروه های فیلمبرداری برای فیلمبرداری مستند در مورد مخدومقلی بزرگ به ازبکستان، ایران و ترکیه اعزام شوند. (۷)

فیلم کوتاه افغانستانی - ایرانی «رویا»، برنده جشنواره

Shortfundly هند / ۷ شهریور ۱۴۰۲

فیلم کوتاه «رویا» به نویسندگی، کارگردانی و تهیه کنندگی محمدرضا محمدی برنده جایزه پنجمین دوره مسابقه بین المللی فیلم کوتاه سالانه Shortfundly هند شد.

به گزارش تهران تایمز، «رویا» در مرحله پایانی این رویداد با ۹ فیلم دیگر از هند و فرانسه رقابت کرد و جایزه بهترین فیلمنامه جشنواره را که هفته گذشته به پایان رسید، دریافت کرد. این فیلم که محصول مشترک انجمن سینمای جوانان ایران و افغانستان است، زوج افغان را نشان می دهد که در مسیر مهاجرت غیرقانونی به اروپا با مشکلات فاجعه باری روبه رو می شوند. «رویا» محصول سال ۲۰۲۲ تاکنون در چندین جشنواره بین المللی از جمله هفتاد و سومین جشنواره فیلم کوتاه Montecatini در ایتالیا، چهارمین جشنواره فیلم سینسین در هند، هشتمین جشنواره فیلم Wag ایتالیا و سی و یکمین جشنواره یوروشورتس در لهستان حضور داشته است. این فیلم قرار است اواخر امسال در چهار جشنواره دیگر در هند، برزیل، فرانسه و آمریکا شرکت کند. (۸)

به گزارش موسسه فرهنگی اکو به نقل از ینی شفق، «کانتو» فیلم برنده‌ی این تلویزیون، به کارگردانی انصار آلتای، داستان زنی مسن را روایت می‌کند...

در این جشنواره بیش از ۲۳۰ فیلم از ۷۰ کشور جهان به نمایش درآمد. این جشنواره ۲۹ سال پیش آغاز شد تا شهر را به مرکز فرهنگ و هنر تبدیل کند و به بهبود خاطرات جنگ بوسنی در ۱۹۹۰ کمک کند. (۱۱)

19 آگوست: روز جهانی عکاسی، ده عکس سمبلیک از ایران

مدرن / ۱ شهریور ۱۴۰۲

ابتکار بزرگداشت این روز با تلاش عکاسان استرالیایی تیم هاروی و کورسکه آرا در ۱۹ آگوست ۲۰۱۰ آغاز شد. در این روز، اولین گالری آنلاین جهانی میزبان بیش از ۲۷۰ عکاس از سراسر جهان بود که عکس های خود را در گالری به اشتراک گذاشتند. صدها نفر از علاقه مندان به عکاسی از بیش از ۱۰۰ کشور جهان از این وب سایت رسمی دیدن کردند و اولین روز جهانی عکاسی را به موفقیت بزرگی تبدیل کردند. از آن زمان، ۱۹ آگوست به عنوان روز جهانی عکاسی جشن گرفته می شود. هدف از برگزاری این جشن تشویق علاقه مندان به عکاسی بود تا آنچه را که از لنز شکار کرده اند با جهان به اشتراک بگذارند تا بتوانند به بهترین نام ها در عکاسی دست یابند و مورد تقدیر قرار گیرند. در ادامه ده تصویر تاریخی و سمبلیک از تاریخ عکس در ایران انتخاب شده است. این عکس ها تاریخ عظیم این کشور را روشن می کند. اگرچه ممکن است عکاسان مسئول این لحظات اغلب ناشناس بمانند و تصاویر آنها ممکن است به شیوه ای غیررسمی و آماتور گرفته شده باشد، احساسات منتقل شده در این عکس ها از مرزهای زمان فراتر رفته و عمیقاً بینندگان را تحت تأثیر قرار داده است. (۱۲)

علاقه مندان میتوانند برای اخذ اطلاعات بیشتر به آدرس تارنمای اداره کل هنرهای نمایشی مراجعه نمایند. ضمناً فراخوان و فرم درخواست شرکت کنندگان نیز ضمیمه می باشد.

برای دریافت فرم ثبت نام جشنواره به آدرس الکترونیکی مؤسسه فرهنگی اکو نیز می توانند مراجعه فرمایند: (۱۰) تلویزیون عمومی ترکیه برنده جایزه جشنواره فیلم ساریوو

شد / ۱ شهریور ۱۴۰۲

تلویزیون عمومی ترکیه (TRT)، در بیست و نهمین جشنواره فیلم ساریوو (SFF) برنده شد.

حوزه کشورهای حوزه دریای خزر :**دیدار و گفت و گوی رئیس مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان با رایزن فرهنگی**

آقای بولدیکوف ژاندوس رئیس مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان در محل رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی

ایران با آقای علی اکبر طالبی متین رایزن فرهنگی دیدار و گفتگو نمود. در این دیدار که آقای آبسالیکوف آلمات ایران شناس و کارشناس برجسته این مرکز نیز حضور داشت.

رایزن فرهنگی ضمن اظهار خرسندی از این دیدار گفت: مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان از جمله سازمانهایی در مجموعه وزارت فرهنگ و اطلاع رسانی قزاقستان می باشد که تعاملات خوبی با رایزنی فرهنگی ایران دارد و طی مدت حضور اینجانب در آستانه چندین برنامه علمی و فرهنگی مشترک با یکدیگر برگزار نموده ایم. وی گفت ان شاءالله با برنامه ریزی و هماهنگی به عمل آمده با یکدیگر نمایشگاه و کارگاه خوشنویسی و مرمت نسخ خطی با مساعدت و همکاری اداره کل همکاریهای علمی، دانشگاهی و مرکز بین المللی میکروفیلم ایران در مرکز ملی نسخ خطی برگزار خواهد شد. ایشان افزود ما آمادگی داریم هیاتی از مدیران بخشهای مختلف وزارت فرهنگ و اطلاع رسانی از جمله مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر از کتابخانه ملی و مرکز نسخ خطی آستان قدس رضوی بازدید نمایند. در این

دیدار آقای بولدیکوف ژاندوس رئیس مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان ضمن اظهار خرسندی از دیدار با رایزن فرهنگی گفت: جمهوری اسلامی ایران کشور قدرتمندی در منطقه است که علی رغم محدودیت ها و تحریم ها، توانسته است با تکیه بر توان ها و ظرفیت های داخلی خود به دستاورد های بزرگی در حوزه های مختلف دست یابد. وی افزود: در ۵ سال فعالیت مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان، رایزنی فرهنگی ایران در توفیقات و پیشرفت فعالیت های این مرکز سهم بسزایی داشته است. آقای ژاندوس افزود کارشناسان ما با مساعدت رایزنی فرهنگی ایران در سال های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۹ دو بار در شهرهای تهران و مشهد دوره دانش افزایی و نحوه مرمت نسخ خطی را با موفقیت طی نمودند و با بکارگیری دانشی که در ایران آموخته اند، فعالیتهای این مرکز را پیش می برند و حتی این اندوخته ها را به دیگران نیز منتقل می کنند. ایشان افزود: جمهوری اسلامی ایران در زمینه شناسایی و مرمت نسخ خطی زبازد است و این مهارتها و پیشرفتها را کارشناسان ما از نزدیک لمس نموده اند. رئیس مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر اذعان نمود با هماهنگی به عمل آمده با رایزنی فرهنگی ان شاءالله نمایشگاه خوشنویسی و مرمت نسخ خطی هنرمندان ایرانی در آینده نزدیک در مرکز ملی نسخ خطی قزاقستان برگزار خواهد شد و ما در حال هماهنگی و برنامه ریزی این مهم می باشیم. وی گفت با توجه به تداخل برنامه های این مرکز در صورت امکان برگزاری نمایشگاه مذکور با یک هفته تاخیر صورت گیرد تا ما بتوانیم با سهولت و آرامش بیشتری در خدمت میهمانان باشیم. ایشان ضمن قدردانی از اهدای ۴

کتاب نادر مرکز به ۱۱ هزار نسخه رسیده که تعداد نسخ خطی آن حدود ۳۰۰ قطعه می باشد. همچنین مرکز دارای ۵۰۰ هزار نسخه دیجیتال خطی مختلف است.

همکاری های علمی و آموزشی محور دیدار مقامات ترکمنستان و ژاپن / ۱۴۰۲/۶/۱۸

در دیدار معاون وزیر امور خارجه ترکمنستان با رئیس دانشگاه تسوکوبای ژاپن در مورد همکاری دو کشور در زمینه های مختلف تبادل نظر شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در دوشنبه، «وفا حاجی اف» معاون وزیر امور خارجه ترکمنستان با «ناگاتا کیاسوکه» رئیس دانشگاه تسوکوبای ژاپن که در چارچوب سفر کاری وارد «عشق آباد» شده است، دیدار و گفت و گو کرد.

در جریان این دیدار در مورد موضوعات همکاری دو کشور در زمینه های مختلف بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

معاون وزیر امور خارجه ترکمنستان خاطر نشان کرد که یکی از جنبه های مهم تعامل عشق آباد و توکیو همکاری های فرهنگی و بشردوستانه است. در این راستا، بر همکاری موفق دو کشور در زمینه علم، آموزش و آموزش زبان ژاپنی اشاره شد.

در بخش دیگری به توسعه فعال همکاری بین دانشگاه تسوکوبا و موسسه ملی زبان های جهان «دولتاماد آزادی» و دانشگاه مهندسی و فناوری «اوغوز خان» اشاره و بر چشم انداز گسترش بیشتر تعامل از جمله در چارچوب برنامه های

نسخه خطی فاخر توسط رایزنی فرهنگی ایران به این مرکز گفت: در حال ترجمه قزاقی نسخ اهدایی با ارزش از سوی نمایندگی فرهنگی ایران هستیم تا پس از اتمام ترجمه به منظور بهره برداری عموم مردم به نمایش بگذاریم. رئیس مرکز ملی نسخ خطی در پایان سخنان خود از آمادگی عزیمت پژوهشگران قزاقستانی به مشهد مقدس جهت آشنایی با گنجینه آثار و نسخ خطی موجود در سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی را اعلام نمود تا از نزدیک آن آثار را مشاهده و با کتب تاریخی موجود در آن آشنا شوند. در این دیدار مقرر شد نمایشگاه خوشنویسی و مرمت نسخ خطی که مقرر است با همکاری و مساعدت اداره کل همکاری های علمی و دانشگاهی و مرکز بین المللی میکرو فیلم ایران در مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر قزاقستان برگزار شد با یک هفته تاخیر یعنی از تاریخ ۳۰ اکتبر تا ۳ نوامبر برابر با ۸ تا ۱۲ آبان ماه سال جاری برگزار گردد.

ملاحظه رایزنی فرهنگی در قزاقستان: مرکز ملی نسخ خطی و کتب نادر وابسته به وزارت فرهنگ و ورزش جمهوری قزاقستان در تاریخ ۳۱ می سال ۲۰۱۷ بر اساس دستور دولت قزاقستان تاسیس شد. اهم فعالیت های مرکز ملی نسخ خطی جمهوری قزاقستان: شکل دهی مخزن نسخ خطی و کتب نادر و نحوه نگهداری مناسب آن؛ فعالیت های علمی و پژوهشی؛ برگزاری نمایشگاه های موقت و دائم؛ دیجیتال سازی، حفاظت و نگهداری کتب و نسخ خطی. هدف اصلی فعالیت های مرکز: تکمیل مخزن و آرشیو ملی جمهوری قزاقستان با منابع تاریخی، نسخ خطی و کتب نادر، حفظ، نگهداری و مرمت اسناد و استفاده از اطلاعات تاریخی برای منافع مردم و دولت است. در حال حاضر تعداد نسخ خطی و

"تیک تاک" در قرقیزستان فیلتر شد / ۱۳/۶/۱۴۰۲
وزارت فرهنگ، اطلاعات، ورزش و سیاست جوانان قرقیزستان شبکه اجتماعی «تیک تاک» را در این کشور فیلتر کرد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در بیشکک، وزارت فرهنگ، اطلاعات، ورزش و سیاست جوانان قرقیزستان دسترسی شبکه اجتماعی «تیک تاک» را در این کشور ممنوع کرد. خاطرنشان می‌شود که چنین تصمیمی پس از نظارت بر محتوای شبکه اجتماعی گرفته شده است که در نتیجه مشخص شد این پلتفرم محدودیتی برای دسترسی به اطلاعات مضر برای سلامت و رشد کودکان اعمال نمی‌کند. به گفته این وزارتخانه، این نظارت به دلیل شکایت سازمان‌های غیردولتی «در مورد تأثیر منفی شبکه اجتماعی بر رشد ذهنی و سلامت کودکان» انجام شده است. تیک تاک کاربر را در دنیای مجازی با کلیپ‌های کوتاه غوطه ور می‌کند، نوجوانان پس از تماشای آنها سعی می‌کنند ویدیوهای خاصی را تکرار کنند که برخی از آنها تهدید کننده زندگی هستند. علاوه بر این، روان کودکان هنوز ناپایدار و در حال شکل گیری است و چنین محتوایی که باعث اعتیاد می‌شود، بر وضعیت عاطفی نسل جوان تأثیر منفی می‌گذارد. پیش از این، نمایندگان پارلمان قرقیزستان مکرراً مسدود کردن این شبکه اجتماعی را در این کشور پیشنهاد کرده بودند. آنها

آموزشی تبادلی بین موسسات آموزش عالی ترکمنستان و ژاپن تاکید شد. (۱۳)

مراسم سمنوپزان در ترکمنستان

مراسم سمنوپزان به مناسبت چهلمین روز شهادت سرور و سالار شهیدان با پخت یک تن سمنو برای نخستین بار در محله ترکمنستان برگزار شد. به گزارش همشهری آنلاین، در این آیین سنتی، چند خیر که خود را نوکر خانه حضرت زهرا (س) می‌نامند با همراهی اهالی محله ترکمنستان هزینه مواد اولیه شامل ۵۰ کیلو جوانه گندم و ۴۰۰ کیلو آرد و بریابی اجاق را تقبل کردند. جوانان محله نیز به عشق اباعبدالله و با ذکر یا زهرا(س) تا صبح دیگ را هم زدند که سپیده دم حدود یک تن سمنو در چهلمین روز شهادت امام حسین (ع) و یارانش بین عزاداران حسینی و شهروندان توزیع شود. این مراسم در خیابان ترکمنستان واقع در خیابان مطهری برگزار شد. (۱۴)

وزارت آموزش و پرورش تاجیکستان از برگزاری دومین همایش روسای دانشگاه‌های آسیای مرکزی به میزبانی این کشور در شهر «دوشنبه» خبر داد. به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در دوشنبه، به میزبانی تاجیکستان ۱۴ سپتامبر در شهر دوشنبه دومین همایش روسای دانشگاه‌های کشورهای آسیای مرکزی برگزار می‌شود. این رویداد در چارچوب پنجمین نشست مشورتی سران کشورهای آسیای مرکزی که قرار است اواسط ماه سپتامبر در شهر دوشنبه برگزار شود، برنامه ریزی شده است. در این همایش وزرای آموزش و پرورش و روسای دانشگاه‌های تاجیکستان، قزاقستان، ازبکستان، ترکمنستان و قرقیزستان شرکت و چشم‌انداز توسعه همکاری در زمینه آموزش و پرورش را بررسی می‌کنند. همایش مذکور فرصتی منحصر به فرد برای تعمیق همکاری بین کشورهای منطقه در زمینه آموزش عالی و همچنین تحریک تبادل فعال معلمان و دانشجویان را فراهم می‌کند. شایان ذکر است که روزهای ۱۴-۱۵ سپتامبر در شهر دوشنبه پنجمین نشست مشورتی سران کشورهای آسیای مرکزی و اجلاس شورای سران کشورهای موسس صندوق بین‌المللی نجات دریاچه آرال برگزار می‌شود. در چارچوب این نشست برگزاری تعدادی از رویدادها از جمله همایش اقتصادی، نمایشگاه بین‌المللی محصولات ملی، نشست گفت‌وگوی رهبران زن آسیای مرکزی، نمایشگاه هنرمندان، نشست وزرای حمل‌ونقل و کنسرت اساتید فرهنگ و هنر کشورهای آسیای مرکزی برنامه ریزی شده است. (۱۶)

نفوذ نامرئی انگلستان و بی‌ثباتی در قرقیزستان / ۱۳/۶/۱۴۰۲
در طول سال‌های استقلال قرقیزستان، انگلستان در تمام عرصه‌های این کشور از سیاست تا کشاورزی و آموزش

این پیشنهاد خود را با «تأثیر منفی» بر کودکان استدلال کردند.
گزارش شده است از آگوست کمیته امنیت ملی قرقیزستان می‌تواند با استفاده از (DPI(Deep Packet Inspection (بازرسی بسته عمیق) را آغاز کند. این فناوری امکان می‌دهد ترافیک اینترنت را تنظیم و فیلتر کنند. البته تصمیم وزارت فرهنگ برای مسدود کردن تیک تاک در این کشور باعث خشم و سردرگمی شدید اکثریت مردم شد. در شبکه‌های اجتماعی مختلف افراد برجسته و مشهور به این موضوع واکنش نشان دادند و بیان کردند که شبکه‌های اجتماعی یکی از بسترهای ابراز عقیده است و مسئولان با مسدود کردن این یا آن پلتفرم حقوق شهروندان را زیر پا می‌گذارند. ممنوعیت‌های دولتی می‌تواند سابقه‌ای برای دخالت دولت در انتخاب شهروندان برای ابراز وجود و ارتباط ایجاد کند. توجه داشته باشید که در برخی از کشورهای اروپایی این برنامه فقط برای مقامات ممنوع است. این ممنوعیت برای اهداف امنیت سایبری اتخاذ شده است. تیک تاک یک شبکه اجتماعی محبوب است که برای ایجاد و تماشای ویدیوهای کوتاه ایجاد شده است. این اپلیکیشن متعلق به شرکت چینی Byte Dance است که بالاترین سطح دانلود در این بستر را دارد. (۱۵)

روسی دانشگاه‌های آسیای مرکزی در «دوشنبه» گردهم می‌آیند / ۱۳/۶/۱۴۰۲

کودکان نفوذ کرده است و همچنان می خواهد وضعیت قرقیزستان را از طریق عوامل نفوذی خود بی ثبات کند. به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در بیشکک، پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی آسیای مرکزی به یک لقمه خوشمزه برای تعدادی از کشورهای غربی تبدیل شد. در طول سال های استقلال قرقیزستان، انگلستان در تمام عرصه ها از سیاست تا کشاورزی و آموزش نفوذ کرده است. عوامل نفوذ سرویس های اطلاعاتی انگلیس در پشت سازمان های غیردولتی، بنیادها، رسانه ها و سازمان های دیگر برای حمایت از حقوق بشر پنهان شده اند. اگرچه معلوم است که آنها واقعاً از حقوق و منافع چه کسانی محافظت می کنند. البته آنان به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر سیاست کشور تأثیر می گذارند که بزرگترین خطر هستند. آنها بیش از ۱۵ درصد نیستند، با این حال، آنها سهم بزرگی از بودجه انگلیس را دریافت می کنند که برای روزنامه نگاران، بازرگانان و حتی پیشوایان دینی (مذهبی) استفاده می شود. انگلیسی ها از اعمال نفوذ کامل بر این کشور با استفاده از هر فرصتی دریغ نمی کنند. شایان ذکر است که چگونه آنها از طریق سیاستمداران فریب خورده، رسانه ها و اعتراضات پولی سعی کردند از پیوستن قرقیزستان به اتحادیه اقتصادی اوراسیا جلوگیری کنند. از این دیگر عوامل نفوذ باید به سخنان «سادی ر جباراف» رئیس جمهور قرقیزستان اشاره کرد که بر امور داخلی کشور تأثیر می گذارد و آن نمایندگان سازمان های غیردولتی در قالب اپوزیسیون هستند که در سایت های خارجی می نویسند که

قدرت را غضب می کنیم. بر خلاف آمریکا که این واقعیت را پنهان نمی کند که سازمان های مانند NED، USAID، بنیاد سوروس، بنیاد فورد، بنیاد اوراسیا و بسیاری دیگر را تامین مالی می کند اما انگلیس ترجیح می دهد مخفیانه عمل کند. عوامل نفوذ اطلاعات را جمع آوری می کنند، پول را تخصیص می دهند که از طریق آن بر تصمیمات خاصی تأثیر می گذارند. یکی از نمونه های بارز پروژه های حمایت از پارلمانیسم از طریق فعالیت های پارلمان قرقیزستان، جلسات و «آموزش های» متعدد برای نمایندگان محلی، شخصیت های عمومی و روزنامه نگاران است که هزینه های آن را دولت دلسوز انگلیس پرداخت کرده است. جالب تر این است که بریتانیایی های محتاط توانستند آنها را از طریق سازمان های تحت حمایت آمریکا به دست آورند. سه سال پیش، «چارلز گرت» سفیر سابق انگلیس در قرقیزستان کنفرانس های ویدئویی بسته ای را بین سازمان های اطلاعاتی انگلیس و آمریکا با روسای و فعالان رسانه های محلی و سازمان های غیردولتی ترتیب داد. در این گفت و گو نمایندگان USAID، NED و مرکز مطبوعات خارجی نیز حضور داشتند. افرادی از «اینتر نیوز» و «آژانس خبری «کاروانسرای» با بودجه پنتاگون و همچنین شعبه محلی رادیو آزادی «آزاتیک» حضور داشتند. کارشناسان موافقند که لندن اخیراً به تدریج از سایه خارج شده و دلیل آن ساده است. انگلیس تصمیم گرفته آشکارا از حقوق خود برای نفوذ در آسیای مرکزی به طور کلی و در قرقیزستان به طور خاص دفاع کند و برای این مهم از هر وسیله ای استفاده می کند. حتی ادغام هایی با آژانس های اطلاعاتی آمریکا وجود دارد که سعی دارند بر روندها در این کشور تأثیر بگذارند. گاهی اوقات این ادغام به قدری نزدیک است که حتی متخصصان جرات نمی کنند،

به گزارش خبرنگار دفتر منطقه‌ای خبرگزاری فارس، «عزیز عثمان اف» تحلیلگر و پژوهشگر مسائل با اشاره به اینکه غرب در تلاش است قرقیزستان و آسیای مرکزی را به میدان آزمایشی برای نبردهای ژئوپلیتیکی و اطلاعاتی تبدیل کند، اظهار داشت: اجرای برخی برنامه‌ها در قرقیزستان تحت حمایت «بنیاد سوروس» گواه این امر است. وی معتقد است آسیای مرکزی همیشه محل آزمایشی برای اجرای سناریوهای سیاسی بوده است. جای تعجب نیست که از زمان آغاز عملیات ویژه در اوکراین، وضعیت بدتر هم شده است. عثمان اف گفت: در ۲۳ ژوئن ۲۰۲۲، این بنیاد پروژه را با عنوان «ایجاد زمینه اطلاعات برای روزنامه نگاران» برای فعالان رسانه اجرا کرده است.

این کارشناس قرقیز ادامه داد: سازمان دهندگان این پروژه در بنیاد سوروس از نویسندگان دعوت می‌کنند تا مطالبی را بنویسند که به همکاری با روسیه آسیب برساند و بنویسند که حضور قرقیزستان در اتحادیه اوراسیا به قرقیزستان آسیب جدی می‌زند. به نوشته تعدادی از کانال‌های تلگرامی، سازمان غیردولتی در قرقیزستان به نام «مدرسه اطلاعات قرقیزستان» مسئول این برنامه روس هراسی است. جالب توجه است که این برنامه نه تنها به کشور ما، بلکه در سایر کشورهای فضای پس از شوروی نیز گسترش می‌یابد.

وی افزود: نویسندگان باید مطالبی را درباره موضوعات مرتبط با تأثیر منفی تکنولوژی نظامی روسیه در اوکراین بر کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق تهیه کنند و همچنین تأثیرات منفی شهروندانی که از روسیه فرار کرده‌اند، یا اثرات منفی کار در روسیه را به تفصیل تبلیغ کنند.

عثمان اف گفت: این بنیاد از ساکنان کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق دعوت می‌کند که در این برنامه شرکت

بگویند کدام یک از پروژه‌ها توسط آمریکا توسعه و تامین مالی می‌شود و کدام یک از لندن آمده و هزینه آن را انگلیس پرداخت می‌کند.

یکی از معروف‌ترین مرکز مطالعات فساد و جرایم سازمان‌یافته که در تهیه شبه تحقیقات روزنامه‌نگاری سفارشی در راستای منافع بریتانیا تخصص دارد. در واقع، این انجمنی از روزنامه نگاران غربی است که با سیاستمداران و دولت‌های «نامناسب» مخالفت می‌کنند، که بدیهی است مقامات قرقیزستان در میان آنها هستند. مطالب تهیه شده توسط این سازمان به طور سنتی توسط نشریات انگلیسی مانند «گاردین»، «فایننشال تایمز»، «بی بی سی»، «تایم»، «الجزیره» نشریه رسمی قطری و «لو سوآر» نشریه فرانسوی منتشر می‌شود. این مرکز همچنان می‌خواهد وضعیت قرقیزستان را بی‌ثبات کند و با حمایت سازمان‌های غیردولتی مخالف و رسانه‌ها، تصویری منفی از مقامات این کشور ایجاد کند. این امکان وجود دارد که انگلیس امیدی برای تدارک و سازماندهی تحریک دیگری در این کشور، یعنی «انقلاب رنگی» دارد اما اکنون سوال اصلی این است که آیا مردم قرقیزستان به آن نیاز دارند؟ (۱۷)

بنیاد سوروس؛ سلسله جناب بی‌ثباتی در آسیای مرکزی

کارشناسان سیاسی قرقیز معتقدند غرب با کمک بنیاد سوروس در آسیای مرکزی بی‌ثباتی ایجاد کرده و اکنون نوبت قرقیزستان است.

سفارت های بریتانیا و آمریکا ارتباط نزدیکی با معترضان داشتند. آنها با کمک های مالی غربی در قرقیزستان و سایر کشورها سعی دارند روس هراسی را در مورد اوکراین برانگیزند و در منطقه بی ثباتی ایجاد کنند.

وی ادامه داد: بیهوده نیست نمایندگان کمیته دولتی امنیت ملی قرقیزستان علیه این گونه فعالان و سازمان های غیردولتی فعال هستند. هوشیاری سرویس های ویژه در این مرحله بسیار ضروری و معقول است. در غیر این صورت، قرقیزستان ممکن است به کمک چنین سرمایه گذاری ها و بازیگران خارجی به مرکز بعدی ناآرامی در آسیای مرکزی تبدیل شود. این تحلیلگر قرقیز تاکید کرد به هر حال، رویدادهای سال ۲۰۲۲ در قره قلیاقتان و کوهستان بدخشان و قزاقستان حلقه های یک زنجیره و نتیجه کار همان نیروهای مخرب است. (۱۸)

اظهار شگفتی جهانگردان رالی تور جاده ابریشم از زیبایی های

ایران و مهمان نوازی مردم / ۱۲ شهریور ۱۴۰۲

شرکت کنندگان رالی تور گردشگری بین المللی جاده ابریشم پس از چهار روز پیمایش در ایران، کشورمان را به مقصد کشور ترکمنستان ترک کردند. به گزارش روابط عمومی کانون جهانگردی و اتومبیلرانی؛ این گروه ۲۰ نفره با ۷ دستگاه خودرو دو دیفرانسیل کلاسیک با عمر بالای ۲۵ سال و یک دستگاه موتورسیکلت مسافرتی ۱۲۰۰ سی سی،

[۰۰۰]

کنند، زبان کاری این برنامه روسی است. جالب اینجاست که "مدرسه اطلاعات قرقیزستان" بخش و شعبه ای از شبکه بین المللی مدرسه اطلاعات بریتانیا و دانشگاه آمریکایی است و توسط بنیاد سوروس تامین مالی می شود. این کارشناس علوم سیاسی تاکید کرد: در واقع، پول سوروس و بازیکنان غربی برای تضعیف روابط قرقیزستان و روسیه و تبلیغ مطالب جعلی در مورد عملیات ویژه در اوکراین هزینه می شود.

نیکیتا مندکوویچ رئیس موسسه تحلیلی اوراسیا نیز با اشاره به اینکه با وجود قطع بودن اینترنت در جریان اعتراضات در قره قلیاقتان و آژانس تبلیغی مستقر در اوکراین، دائماً فیلم های ویدئویی از مکان های ناآرامی و اعتراضات از جمله از روستاهای کوچک دریافت می شد، یادآور شد: واقعیت همین است که معترضان به اصطلاح "چمدان های سوروس" بودند و آنها مجموعه ای از تلفن های ماهواره ای برای ایجاد ارتباط بی سیم با مرکز و دیگر تکنولوژی را در اختیار داشتند. مندکوویچ افزود: این فناوری و سیستم ها در شورش های قزاقستان نیز مورد استفاده قرار گرفت. توجه شما را به این موضوع جلب می کنم که پایگاه تبلیغاتی قزاقستان متعلق به یکی از گروه های افراطی است به نام "انتخاب دموکراتیک قزاقستان" که ریاست آن را «ابلیازوف» به عهده دارد که از نزدیک با مرکز تبلیغاتی اوکراین در ارتباط هستند و چند ماه پیش در کی یف زندگی می کردند. این تحلیل گر قرقیزی در مورد اعتراض تاجیکستان گفت: در کوهستان بدخشان، شورش به طور فعال توسط گروه هایی که از افغانستان نفوذ کرده بودند و از طریق فرقه اسماعیلیه با لندن در ارتباط بودند، حمایت می شدند. مندکوویچ در مورد اعتراضات ازبکستان نیز گفت: تعدادی از همکاران من در تاشکند، گزارش دادند که سازمان های اجرایی آشکارا می گویند

ملیت های آلمانی، ترکیه ای، ازبکستانی و ایتالیایی، در ادامه سفر خود، ایران را از مرز زمینی باجگیران ترک کردند و وارد ترکمنستان شدند. رالی جاده ابریشم پس از ترکمنستان کشورهای ازبکستان، قزاقستان، مجدداً ازبکستان و سپس قرقیزستان را پشت سر گذاشته و در کشور مغولستان به کار خود پایان خواهند داد. وسیله های نقلیه حاضر در این رویداد بین المللی، پس از پیمایش مسیر ۱۲ هزار کیلومتری و رسیدن به خط پایان، به معرض فروش گذاشته شده و مبالغ حاصل از آن صرف امور خیریه خواهد شد. کانون جهانگردی و اتومبیلرانی بر اساس وظایف و مأموریت های ملی و بین المللی خود و با هدف توسعه گردشگری و معرفی ایران به عنوان مقصدی امن و زیبا به گردشگران دیگر کشورها و همچنین تقویت همکاری با فدراسیون انجمن های اتومبیلرانی دیگر کشورها، با انجام اقدامات و هماهنگی های لازم، میزبانی و تسهیل تردد و عبور و مرور رالی جاده ابریشم در ایران را بر عهده دارد. (۱۹)

بیش از ۱۵۰ هزار دانش آموزان کلاس اولی ترکمنستان رایانه

هدیه گرفتند / ۱۴۰۲/۶/۱۱

دولت ترکمنستان به مناسبت آغاز سال تحصیلی در کشورش به بیش از ۱۵۳ هزار نفر دانش آموز کلاس اول رایانه هدیه داد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در دوشنبه، به مناسبت یکم سپتامبر - آغاز سال تحصیلی جدید در ترکمنستان به بیش از ۱۵۳ هزار نفر دانش آموز کلاس اول که برای

شرکت کنندگان رالی تور گردشگری بین المللی جاده ابریشم پس از چهار روز پیمایش در ایران، کشورمان را به مقصد کشور ترکمنستان ترک کردند.

به گزارش روابط عمومی کانون جهانگردی و اتومبیلرانی؛ این گروه ۲۰ نفره با ۷ دستگاه خودرو دو دیفرانسیل کلاسیک با عمر بالای ۲۵ سال و یک دستگاه موتورسیکلت مسافرتی ۱۲۰۰ سی سی، تحت پوشش خدمات و همراهی کانون جهانگردی و اتومبیلرانی، انجمن وسیله های نقلیه تاریخی ایران و مرکز پانسیون خودروهای کلاسیک ۱۹۶۹ از جاذبه های گردشگری، فرهنگی، مذهبی و تاریخی استان های مسیر خود بازدید کردند. آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، زنجان، قزوین، البرز، تهران، مازندران، گلستان، خراسان شمالی و خراسان رضوی، استان های مسیر این رالی تور بود. حاضران در این رالی تور، در شهرها و جاده های ایران با استقبال و مهمان نوازی خاص ایرانیان رو به رو شدند به طوری که در طول مسیر، به آنان بنزین و گازوئیل اهدا کردند و این موضوع موجب اظهار شگفتی و هیجان این جهانگردان از میزان مهربانی مردم ایران شد. همچنین مرکز پانسیون خودروهای کلاسیک ۱۹۶۹ به منظور تسهیل و تسریع در تردد این گروه، وسیله های نقلیه آنان را به صورت رایگان تعمیر کرد. این گروه اظهار داشتند که پس از بازگشت به کشورهای خود با ذکر خاطرات بی نظیر این سفر برای هموطنان خود، هموطنانشان را برای سفر به ایران تشویق و ترغیب خواهند کرد. شرکت کنندگان در این رویداد بین المللی روز ۲۸ مرداد ماه سفر خود را از شهر بوداپست در کشور مجارستان آغاز و روز ۶ شهریور ۱۴۰۲ از طریق مرز بازرگان و با استقبال کانون جهانگردی و اتومبیلرانی وارد کشورمان شده بودند. اعضای این گروه با

مشاهده می‌شود. در سال تحصیلی جدید، تعداد دانش آموزان پایه یازدهم به بیش از ۱۸۸ هزار رسیده است که تعداد آن در طی ۳۲ سال استقلال قزاقستان رکورددار است. ۵۵ هزار کودک سال تحصیلی را در مدارس جدید آغاز می‌کنند. تا پایان ۲۰۲۳، قرار است ۱۳۲ هزار مکان درسی جدید به بهره برداری برسد.

به لطف صندوق حمایت از زیرساخت های آموزش و پرورش، ۱۳ مدرسه برای ۲۵ هزار دانش آموزی تا اول سپتامبر افتتاح شد، ۲۶ مدرسه دیگر برای ۲۰ هزار دانش آموزی با هزینه بودجه محلی و سرمایه گذاری خصوصی ساخته شده است. سال تحصیلی جدید ۳۴ هفته خواهد بود و در ۲۵ می ۲۰۲۴ به پایان می‌رسد. (۲۱)

کمک ۱۴ میلیون یورویی آلمان به تاجیکستان برای ساخت

مدرسه / ۱۴۰۲/۶/۶

وزارت توسعه اقتصادی و تجارت تاجیکستان و بانک توسعه آلمان قراردادی را امضا کردند که بر اساس آن قرار است در مناطق مختلف این کشور چندین مؤسسه آموزشی احداث و مورد بهره‌برداری قرار گیرند.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در دوشنبه، وزارت توسعه اقتصادی و تجارت تاجیکستان و بانک توسعه آلمان قراردادی را امضا کردند که بر اساس آن قرار است در مناطق مختلف این کشور چندین مؤسسه آموزشی احداث و مورد بهره‌برداری قرار گیرند. این سند توسط «ذوقی ذوقی زاده» وزیر توسعه اقتصادی و تجارت تاجیکستان و «آندریاس

نخستین بار به مدرسه می‌روند، لپ‌تاپ (رایانه) هدیه داده شد.

بنابر اعلام رسانه‌های محلی ترکمنستان، این لپ‌تاپ‌ها از طرف «قربانقلی بردی‌محمداف» رئیس مجلس «خلق مصلحتی» و «سردار بردی‌محمداف» رئیس جمهور این کشور به عنوان هدایای به یادماندنی به دانش آموزان کلاس اول اعطا شده است. گفته شده است که این لپ‌تاپ‌ها به سفارش وزارت آموزش و پرورش ترکمنستان تهیه و از نرم‌افزارهای بهبود یافته و حافظه تقویت شده برخوردار بوده و منطبق با استانداردهای کیفی و الزامات پزشکی است.

شایان ذکر است که در بیش از ۱۸۸۰ مدرسه ترکمنستان حدود یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر دانش‌آموز تحصیل می‌کند. (۲۰)

آغاز سال تحصیلی جدید در قزاقستان / ۱۴۰۲/۶/۱۰

سال جدید تحصیلی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ در قزاقستان با حدود ۳,۹ میلیون دانش آموز آغاز شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در آستانه، از امروز سال تحصیلی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ برای ۳,۹ میلیون دانش آموز قزاقستانی آغاز شد. به گفته وزارت آموزش و پرورش قزاقستان، در اول سپتامبر، حدود ۳۸۲ هزار کودک برای اولین بار وارد مدرسه شدند که حدود ۷۰ درصد از آنها به زبان دولتی درس می‌خوانند. اکثر دانش آموزان کلاس اول در مناطق آلمانی و ترکستان هستند. درصد بالایی از ثبت نام کودکان با زبان قزاقی در مناطق چیمکنت، ترکستان و آلماتی

یکشنبه ۱۹ شهریورماه ۱۴۰۲ در محل وزارتخانه دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار که بهادر عبدالله‌اف سفیر ازبکستان در ایران نیز حضور داشت، مهندس ضرغامی به اعتقاد عمیق طرفین در تقویت گردشگری و میراث‌فرهنگی اشاره کرد و به تدوین پیش‌نویسی به‌منظور اجرای تفاهات مندرج در برنامه همکاری گردشگری که در سفر سال گذشته آیت‌الله ابراهیم رئیسی به امضای طرفین رسید، تاکید کرد. او با اشاره به اهمیت دیدار روسای جمهور در رشد روابط دو جانبه، سفر میرضیایف به تهران و آیت‌الله رئیسی به تاشکند را نقطه عطفی در روابط رو به رشد دو کشور در زمینه گردشگری عنوان کرد. رویکرد جمهوری اسلامی ایران مبنی بر توسعه همکاری‌های گردشگری با کشورهای همسایه، برگزاری تورهای ترکیبی و ارزان قیمت زمینی میان ایران، ازبکستان و ترکمنستان، برگزاری اجلاس سه جانبه به‌منظور تقویت زیرساخت‌های ریلی و جاده‌ای، رفع موانع و تسهیل صدور روادید، اشتراکات و قرابت فرهنگی و تاریخی بین دو کشور، اعلام آمادگی برای اعزام اساتید حوزه مرمت به‌منظور انتقال تجارب، برگزاری تورهای آشناسازی، دعوت برای حضور در هشتمین جشنواره بین‌المللی صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر و هفدهمین نمایشگاه گردشگری، تدوین پیش‌نویس همکاری به‌منظور امضای نهایی در زمان حضور در «بیست‌وپنجمین اجلاس مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری» در سمرقند و ماموریت به شرکت‌های گردشگری به‌منظور برگزاری تورهای ارزان قیمت زمینی از موارد مطرح شده از سوی وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در این جلسه بود.

اعزام مرمت‌گران به‌منظور تبادل تجربه و برگزاری تور آشناسازی:

اشنايدر» مدير منطقه‌ای بانک توسعه آلمان در آسیای مرکزی در شهر دوشنبه به امضا رسید. بر اساس این قرارداد، آلمان در قالب یک کمک بلاعوض برای اجرای پروژه «حمایت از توسعه آموزش متوسطه عمومی و دسترسی به تاسیسات آبرسانی، بهداشتی در مناطق دوردست» برای ساخت و ساز موسسات آموزشی در استان‌های ختلان و سغد و همچنین شهر دوشنبه تاجیکستان، ۱۳،۹۷ میلیون یورو به این کشور اختصاص می‌دهد. بنابر گزارش وزارت توسعه اقتصادی و تجارت تاجیکستان از آغاز اجرای این پروژه توسط اتحادیه اروپا و آلمان در مجموع ۴۴،۱ میلیون یورو در قالب کمک مالی جذب شده است. (۲۲)

برگزاری اجلاس سه‌جانبه ایران، ازبکستان و ترکمنستان به‌منظور رفع موانع، تقویت زیرساخت‌ها و تسهیل صدور روادید / ماموریت به شرکت‌ها برای برگزاری تورهای ارزان قیمت زمینی / ۱۹ شهریور ۱۴۰۲

مهندس ضرغامی در دیدار با وزیر اکولوژی، حفاظت از محیط زیست و تغییر اقلیم جمهوری ازبکستان به برگزاری اجلاس سه جانبه بین ایران، ازبکستان و ترکمنستان به‌منظور تقویت زیرساخت‌های جاده‌ای و ریلی، رفع موانع و تسهیل صدور روادید اشاره کرد.

به گزارش خبرنگار میراث‌آریا، عزیز عبدالحکیمف وزیر اکولوژی، حفاظت از محیط زیست و تغییر اقلیم جمهوری ازبکستان با مهندس سید عزت‌الله ضرغامی وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ظهر امروز

خواهد کرد، حمایت می‌کند. وزیر خارجه مجارستان در صفحه فیسبوک خود هر پیشنهادی را در راستای تقویت منشور سازمان ملل، حل مسالمت آمیز مناقشات از طریق سیاسی و حمایت از تلاش‌های دیپلماتیک برای جلوگیری از جنگ را مهم خوانده است. وی خاطر نشان کرده است که اگر زمان مشخصی برای تضمین رعایت منشور سازمان ملل متحد و تعیین اهداف آن در نظر گرفته شده بود، مطمئناً هم‌اکنون فرا رسیده است.

سیجارتو با بیان این که مجارستان از هر رویدادی که در نهایت می‌تواند منجر به صلح در هر نقطه‌ای از جهان به ویژه در کشور همسایه‌اش شود، حمایت می‌کند، گفت که این موضع را همتای ترکمن خود نیز تایید کرده است. پیش از این ترکمنستان مواضع اولویت‌دار خود در هفتاد و هشتمین جلسه مجمع عمومی ملل متحد را منتشر کرد. به این ترتیب، ترکمنستان استفاده از ظرفیت سازمان ملل را برای ارزیابی متوازن و غیر ایدئولوژیک از رویدادها و روندهای جاری، غلبه بر بی‌اعتمادی و تنش‌های تقابلی در سیاست جهانی و تلاش برای شناسایی چشم‌اندازهای سازش و بررسی متقابل منافع را ضروری می‌داند. در این زمینه، ترکمنستان خواستار آغاز بررسی فرصت‌های توسعه استراتژیک امنیت جهانی شده است. (۲۴)

"سمرقند" میزبان نشست دو سالانه مجمع عمومی سازمان

جهانی گردشگری / ۱۷ شهریور ۱۴۰۲

در ادامه عزیز عبدالحکیمف نیز به تقویت همکاری‌های گردشگری بین طرفین و برگزاری نشست سه جانبه ایران، ازبکستان و ترکمنستان اشاره و از مهندس ضرغامی برای حضور در «بیستمین اجلاس مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری» که در مهرماه در سمرقند برگزار می‌شود دعوت به عمل آورد. او به برگزاری تور آشناسازی برای اینفلوئنسرها و برنامه‌سازان به منظور معرفی جاذبه‌های ازبکستان، آموزش و عرضه محصولات صنایع دستی در دو کشور، تبادل تجارب مرمت‌کاران برجسته، بورسیه چندین دانشجوی ایرانی برای تحصیل در دانشگاه ابریشم بافی ازبکستان، دعوت از مجسمه‌سازان ایرانی و استفاده از تجارب آنها، آموزش اساتید ابریشم‌بافی اشاره کرد. وزیر اکولوژی، حفاظت از محیط زیست و تغییر اقلیم جمهوری ازبکستان در پایان ابراز امیدواری کرد که همکاری این دو وزارتخانه به تحقق موارد مطرح شده منجر شود. (۲۳)

حمایت مجارستان از استراتژی پیشنهادی ترکمنستان در زمینه

امنیت جهانی / ۲۸ مرداد ۱۴۰۲

به گزارش خبرنگار خبرگزاری فارس در دوشنبه، «پیتر سیجارتو» وزیر امور خارجه مجارستان در تماس تلفنی با «رشید مرداف» وزیر امور خارجه ترکمنستان گفت‌وگو کرد. سیجارتو بعد از گفت‌وگوی تلفنی با همتای ترکمنی خود اعلام کرد که مجارستان از پیشنهاد ترکمنستان برای توسعه استراتژی امنیت جهانی که «عشق آباد» به سازمان ملل ارائه

سازمان های بین المللی، پیشبرد پتانسیل فرهنگی و گردشگری کشور فراهم می کند. همچنین در چارچوب بیست و پنجمین نشست مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری همکاری های بین المللی در زمینه گردشگری بررسی خواهد شد.

در نشست سرمایه گذاری برنامه ریزی می شود سرمایه گذاری های هدفمند به کشور جذب، قراردادهای عملی مبنی بر رونمایی تاسیسات، قلمرو طرح های سرمایه گذاری در تمام مناطق ازبکستان امضا شود.

نشست آموزشی چگونگی آموزش در زمینه گردشگری را ارائه می دهد. در این مراسم آخرین طرح ها در زمینه آموزش متوسطه، عالی و مدیریتی، رشته های جدید آموزشی در زمینه گردشگری بین المللی خواهد شد. همچنین، در چارچوب مراسم های سازمان جهانی گردشگری بهترین روستاهای گردشگری سال (Best Tourism Villages) را اعلام می کنند. نمایندگان کمیته گردشگری تاکید کردند که در این مسابقه چندین روستای گردشگری ازبکستان نیز شرکت می کنند. ازبکستان در سال ۱۹۹۳ میلادی عضو سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد شد. از آن زمان ازبکستان که یکی از مراکز جهانی گردشگری است به محل برگزاری نشست های بزرگ تبدیل شده است. (۲۵)

برگزاری همایش زنان فعال کشورهای آسیای مرکزی /

۲۰ شهریور ۱۴۰۲

بیست و پنجمین نشست مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد روزهای ۱۶ و ۲۰ اکتبر در شهر «سمرقند» برگزار می شود. به گزارش سرزمین پدیری به نقل از خبرگزاری فارس در تاشکند، بخش مطبوعاتی کمیته گردشگری ازبکستان اعلام کرد: بیست و پنجمین نشست مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد روزهای ۱۶ و ۲۰ اکتبر در شهر «سمرقند» برگزار می شود. ازبکستان نخستین بار در تاریخ نشست دوسالانه مجمع عمومی سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد را که مهم ترین مراسم مجمع عمومی سازمان ملل متحد محسوب می شود، میزبانی می کند. در این نشست روسای سازمان های دولتی فعال در زمینه گردشگری، سازمان های بین المللی و نمایندگان صنعت گردشگری حدود ۱۶۰ کشور حضور پیدا می کنند. پیش بینی می شود روسای سازمان های گردشگری کشورهای مانند عربستان سعودی، آلبانی، آذربایجان، باهاما، بحرین، گواتمالا، هیسپانیولا، ساحل عاج، اندونزی، موناکو، نیجر، پاناما، پرتغال، سیرالئون، اوکراین، اروگوئه و یمن برای حضور در این نشست وارد شهر «سمرقند» شوند. نمایندگان کمیته گردشگری اظهار داشتند که ازبکستان به ترکیب کمیته دارای اختیارات شورای اجرایی سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد در سال های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۷ میلادی پذیرفته شده است. این به این معنی است که ازبکستان اختیارات نظارت بر اصلیت و رعایت تصمیمات و اسناد تصویب شونده توسط شورای اجرایی سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد را بر عهده دارد. بر اساس این گزارش، برگزاری نشست مجمع عمومی در ازبکستان امکانات جدیدی را برای افزایش اعتبار ازبکستان در عرصه بین المللی، گسترش بیش از پیش زمینه های همکاری با

در چارچوب روزهای فرهنگی تاجیکستان در قزاقستان و با حضور وزرای فرهنگ دو کشور مراسم رونمایی مجسمه بوعلی سینا برگزار شد.

به گزارش رادیو تاجیکی صدای خراسان به نقل از فارس، این مراسم با مشارکت «زلفیه دولت زاده» و «آسخت اورال اف» وزرای فرهنگ تاجیکستان و قزاقستان و شهردار آستانه برگزار شد. نیم پیکره برنز این پزشک، فیلسوف و اندیشمند بزرگ ایران زمین توسط صنعت گران تاجیک ساخته و پایه گرانیتهی آن توسط شهرداری پایتخت قزاقستان ساخته شده است. در چارچوب روزهای فرهنگی تاجیکستان در ۳ شهر بزرگ قزاقستان از جمله آستانه، آلماتی و شیمکنت کنسرت، نمایش فیلم، نمایشگاه و سایر رویدادهای فرهنگی برگزار می شوند. انتظار می رود که در سال آینده میلادی در محل کتابخانه ملی آکادمیک قزاقستان گوشه ادبیات تاجیک افتتاح می شود. (۲۷)

تبریز میزبان دهمین نمایشگاه بین المللی گردشگری و صنایع

دستی / ۲۰ شهریور ۱۴۰۲

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی گفت: دهمین نمایشگاه ملی صنایع دستی و دومین نمایشگاه بین المللی گردشگری در تبریز برگزاری می شود. به گزارش سرزمین پدري از خبرگزاری فارس از تبریز، احمد حمزه زاده یکشنبه در نشست خبری دهمین نمایشگاه ملی صنایع دستی و دومین نمایشگاه بین المللی گردشگری ایران - تبریز که ۲۶ تا ۲۹ مهر امسال در محل

زنان فعال کشورهای آسیای مرکزی در شهردوشنبه گرد هم می آیند.

به گزارش رادیو تاجیکی صدای خراسان به نقل از اسپوتنیک، نشست اعضای همایش گفتگوی زنان آسیای مرکزی در حاشیه نشست روسای جمهور کشورهای منطقه در پایتخت تاجیکستان برگزار می شود. به گفته مقامات کمیته کار با زنان و خانواده تاجیکستان، نشست زنان ۱۴ سپتامبر در دوشنبه در چارچوب پنجمین نشست مشورتی سران کشورهای آسیای مرکزی برگزار می شود. هیات رسمی تاجیکستان، قزاقستان، قرقیزستان، ترکمنستان و ازبکستان در این همایش شرکت خواهند کرد. دستیابی به برابری جنسیتی در زمینه سازگاری با تغییرات آب و هوایی در آسیای مرکزی در فهرست موضوعات مورد بحث ذکر شده است. همچنین، زنان ابتکارات زیست محیطی آسیای مرکزی را در اجرای اهداف توسعه پایدار تجزیه و تحلیل کرده و تبادل نظر و تجارب می کنند. شرکت کنندگان از نمایشگاه صنایع دستی، موزه ملی تاجیکستان، مجموعه «کوه نوروز» و جشنواره های مختلف بازدید خواهند کرد. همایش زنان به مدت ۲ روز ادامه خواهد داشت و در ۱۵ سپتامبر شرکت کنندگان از نیروگاه برق آبی "نارک" بازدید می کنند. (۲۶)

تندیس بوعلی سینا در «آستانه» قزاقستان رونمایی شد / ۴

شهریور ۱۴۰۲

زمستانی برسیم چون برای اوقات غیر پیک گردشگری آذربایجان شرقی در قالب رویدادهای فصل سرما نیز برنامه های ویژه ای با توجه به ظرفیت های موجود در این بخش پیش بینی کرده ایم.

وی، نمایشگاه بین المللی گردشگری و ملی صنایع دستی را نیز اقدامی در خصوص تقویت رویدادهای گردشگری دانسته و گفت: دهمین نمایشگاه ملی صنایع دستی پس از وقفه چند ساله برگزار می شود و برای آن ۱۱ هزار متر فضای نمایشگاهی با ۹ هزار متر فضای مسقف و ۲ هزار متر فضای باز با بخش های مختلف در سه حوزه گردشگری، صنایع دستی و غذا و سوغاتی پیش بینی شده و تمام استان های کشور برای حضور در آن اعلام آمادگی کرده اند.

حمزه زاده تصریح کرد: با رایزنی های صورت گرفته توسط بخش خصوصی و نمایندگی های وزارت امور خارجه در کشورهای چینی، روسیه، تاتارستان، عراق، جمهوری آذربایجان تاجیکستان و ژاپن به دنبال حضور نمایندگان این کشورها برای حضور در آغاز فصل نوین نمایشگاه های گردشگری تبریز در این سطح هستیم. وی از حضور نمایندگان شاخص تمام ۳۱ استان کشور در نمایشگاه صنایع دستی خبر داد و یادآور شد: در این نمایشگاه حدود ۴۰۰ غرفه پیش بینی شده که از این تعداد ۲۲۰ غرفه ویژه صنایع دستی و نزدیک به ۱۶۰ غرفه ویژه گردشگری است و برای شهرستان های استان نیز بستر مساعدی برای معرفی ظرفیت های گردشگری و صنایع دستی خود در این رویداد ملی فراهم کرده ایم و بر همین اساس مسابقه و نمایشگاه عکس گردشگری در شهرستان های آذربایجان شرقی برگزار و نفرات برتر این مسابقات شهرستانی در غرفه ویژه این رویداد در نمایشگاه مهر امسال حضور خواهند داشت.

نمایشگاه بین المللی برگزار خواهد شد، اظهار داشت: در آذربایجان شرقی پنج انجمن حرفه ای تشکل های گردشگری شامل انجمن حرفه ای آژانس داران با ۲۷۰ عضو، انجمن حرفه ای هتل داران با ۸۷ عضو، انجمن راهنمایان حرفه ای گردشگری با ۵۰۰ عضو، انجمن واحدهای پذیرایی با ۳۵۰ عضو و انجمن حرفه ای بوم گردی با ۲۴۶ عضو فعالیت می کنند که از ۶ ماه پیش با برگزاری انتخابات توسط این انجمن ها، کانون تشکل های حرفه ای گردشگری استان تشکیل شده است.

مشکل اصلی حوزه گردشگری آذربایجان شرقی

وی، مشکل اصلی حوزه گردشگری آذربایجان شرقی را بازاریابی و تبلیغات عنوان و اضافه کرد: بر همین اساس هدف گذاری اصلی صورت گرفته توسط اداره کل میراث فرهنگی و کانون گردشگری آذربایجان شرقی بر همین موضوع متمرکز شده که تولید محتوا برای معرفی ظرفیت های گردشگری استان در قالب ۵۰۰ کلیپ از جمله اقدامات صورت گرفته در این خصوص بوده و برخی از این کلیپ ها به هفت زبان از جمله ترکی آذری، ترکی استانبولی، روسی، انگلیسی، چینی و ارمنی ترجمه شده اند و به دنبال انتشار آنها هستیم.

مدیرکل میراث فرهنگی استان برگزاری رویدادهای مختلف استانی، ملی و بین المللی برای معرفی ظرفیت های گردشگری آذربایجان شرقی را دومین موضوع مورد توجه در این حوزه برشمرد و خاطر نشان کرد: برای تابستان امسال ۵۶ مورد رویداد در سطوح شهرستانی، استانی، ملی و بین المللی در قالب جشنواره ها و همایش ها و نمایشگاه ها تعریف شده که تاکنون ۲۷ مورد از این رویدادها برگزار شده و باقیمانده این رویدادها پس از ایام صفر تداوم خواهد یافت تا به رویدادهای

دستی و گردشگری را کسب کرده ایم و این در سایه همکاری و همراهی رسانه ها محقق شده و در همین راستا در پنج منطقه استان نسبت به مکان یابی برای ایجاد بازارچه صنایع دستی اقدام کرده ایم و ناحیه ویژه قزلجه میدان مهم ترین آنهاست که ۳۰ واحد آن با متولی گری شرکت شهرک های صنعتی به مرحله بهره برداری رسیده و در مرنند، کلیبر، اسکو و مراغه نیز به دنبال ایجاد این بازارچه ها هستیم.

(۲۸)

موکب های مردمی جمهوری آذربایجان و ترکیه در پیاده روی

اربعین / ۷ شهریور ۱۴۰۲

مردم جمهوری آذربایجان و ترکیه امسال در مراسم پیاده روی اربعین حسینی حضوری گسترده داشته اند. زائران جمهوری آذربایجان و ترکیه با حضوری گسترده در موکب های مردمی، امسال در مراسم اربعین حسینی مشارکت دارند.

حضور گسترده مردم جمهوری آذربایجان و ترکیه در مراسم اربعین امسال بسیار برجسته و پر رنگ است. مردم این دو کشور به ویژه جمهوری آذربایجان با وجود سختی مسیر،

تم گردشگری کودک و خانواده

وی، تم گردشگری کودک و خانواده را قالب اصلی نمایشگاه ملی صنایع دستی و بین المللی گردشگری برای درگیر کردن این گروه های موثر در حوزه فرهنگ سازی گردشگری عنوان کرد و افزود: علاوه بر این برگزاری تورهای گردشگری ویژه هنرمندان و افراد تاثیرگذار حاضر در این نمایشگاه و تور ویژه عکاسان و خبرنگاران استان های حاضر برای آشنایی و معرفی ظرفیت های گردشگری استان از دیگر بخش های پیش بینی شده برای این رویداد است که به نوعی یک شروع جدید برای معرفی حوزه گردشگری استان و پل ارتباطی با دیگر استان ها و کشورهای خارجی محسوب می شود.

اقامت ۱۳۰ هزار گردشگر خارجی

مدیرکل میراث فرهنگی استان بر لزوم برگزاری تورهای آشناسازی و در کنار آن برپایی نمایشگاه ها و تولید محتوا با هدف جذب گردشگر تاکید کرد و متذکر شد: زمستان قبل با ابتکار کانون تشکل های حرفه ای گردشگری برای ۱۵۰ آژانس تور آشنایی برگزار کردیم که نتیجه آن برقراری تورهای گردشگری ۳۰ آژانس از این تعداد در تابستان امسال بود و در این مدت ۹۵ درصد ظرفیت مراکز اقامتی اشغال شده و بلیط فروشی موزه ها به ۴۵۰ هزار نفر با افزایش ۸۰ درصدی و اقامت ۱۳۰ هزار گردشگر خارجی در استان با ۱۵۰ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل نتیجه همین اقدامات بوده است.

حمزه زاده گفت: تلاش می کنیم آذربایجان شرقی را به عنوان یک مقصد گردشگری معرفی کنیم و بر همین اساس سال ۱۴۰۱ رتبه یک کشوری در انعکاس اخبار حوزه گردشگری میراث فرهنگی طبق ارزیابی وزارت میراث فرهنگی، صنایع

آذربایجان سابقه همکاری گسترده‌ای با یکدیگر دارند و جمهوری اسلامی ایران در شرایط سخت کنار آذربایجان ایستاده و امروز مقامات باکو باید به این حُسن همجواری و سابقه روابط تاریخی توجه کنند و به مرزهای بین المللی احترام بگذارند. رئیس گروه دوستی پارلمانی ایران و آذربایجان در پایان تصریح کرد: رژیم بی هویت و اشغالگر صهیونیستی همواره تلاش کرده به کشورمان در سالهای پس از انقلاب شکوهمند اسلامی آسیب وارد کند لذا به همه کسانی که می‌خواهند با طناب این رژیم بی‌هویت به چاه بیفتند توصیه می‌کنم با حفظ روابط و احترام به مشترکات فرهنگی و مذهبی به ژئوپلیتیک منطقه احترام بگذارند. (۳۰)

اقدام سمبلیک سفیر روسیه با رونمایی از اسکناس بریکس /
۱۴ شهریور ۱۴۰۲

سفیر روسیه در آفریقای جنوبی در میهمانی سفارت امارات در پرتوریا، در اقدامی سمبلیک از یک قطعه اسکناس ۱۰۰ بریکسی رونمایی و آن را به سفیر امارت هدیه کرد. به گزارش مشرق، در میهمانی سفارت امارات در پرتوریا که سه شنبه شب به مناسبت پذیرفته شدن عضویت این کشور در بریکس برگزار شد، سفیر روسیه در آفریقای جنوبی ضمن ایراد سخنان کوتاهی، به طور سمبلیک از یک قطعه اسکناس ۱۰۰ بریکسی که به گفته وی در روسیه منتشر شده، رونمایی کرد و آن را به سفیر امارات هدیه داد. این ابتکار سمبلیک و سیاسی روسیه در راستای سیاست دلار زدایی بریکس، مورد توجه حضار قرار گرفت. در یک سوی

خود را به عراق رسانده‌اند تا در این مراسم بزرگ شرکت داشته باشند.

برخی موکب‌های اهالی جمهوری آذربایجان و ترکیه برای زنده نگاه داشتن آموزه‌های عاشورای حسینی، در شمایل کاروان بازگشته از واقعه کربلا درآمده‌اند.

همچنین برخی از شرکت کنندگان در این مراسم، برای خدمت رسانی به زائران به طور جدی وارد عمل شده و مواد غذایی مورد نیاز را در اختیار حاضران در پیاده روی اربعین قرار می‌دهند. (۲۹)

توصیه به جمهوری آذربایجان برای احترام به مشترکات فرهنگی /
۲۰ شهریور ۱۴۰۲

رئیس گروه دوستی پارلمانی ایران و آذربایجان به سران این کشور توصیه کرد با حفظ روابط و احترام به مشترکات فرهنگی و مذهبی از تنش در منطقه پرهیزند. به گزارش سرویس سیاسی افق تهران؛ علی نیک زادثمرین رئیس گروه دوستی پارلمانی ایران و آذربایجان درخصوص تشدید تنش‌ها در قفقاز جنوبی و اینکه جمهوری اسلامی ایران اجازه تغییر جغرافیای سیاسی منطقه را نمی‌دهد، اظهارداشت: همه همسایگان ما باید این موضوع را مورد توجه قرار دهند. وی خطاب به مقامات کشور آذربایجان، افزود: ایران و

خود برای افزایش حمایت‌های مالی از کشورهای در حال توسعه از طریق «بانک جهانی» و «صندوق بین‌المللی پول» تأکید کرد.

جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی بایدن وعده داد آمریکا تلاش‌ها برای اصلاح این دو بانک مستقر در واشنگتن را در نشست آتی گروه ۲۰ در دهلی نو افزایش خواهد داد.

طبق آنچه خبرگزاری فرانسه گزارش داده بخش دیگری از جنگ تبلیغاتی آمریکا را تلاش برای پر رنگ کردن خروج روسیه از توافق صادرات غلات برای کشورهای در حال توسعه تشکیل می‌دهد. واشنگتن البته در پیام‌های علنی سعی کرده اهمیت گسترش بریکس را کوچک جلوه دهد و گفته که هر کشوری می‌تواند شریکان تجاری خودش را خودش انتخاب کند. سالیوان چند روز پیش در جمع خبرنگاران گفت: «ما بریکس را سازمانی نمی‌دانیم که در حال توسعه به سمت نوعی رقیب ژئوپولیتیک برای ایالات متحده یا طرف‌های دیگر باشد». با وجود این، خبرگزاری فرانسه به نقل از کارشناسان نوشته است که توسعه بریکس دست‌کم نشان‌دهنده تقاضا برای یافتن راه‌هایی جدید برای پرداختن به نیازهای برآورده‌نشده در عرصه اقتصادی است.

«سارانگ شویدور»، مدیر برنامه جهان جنوب در اندیشکده کوئینسی گفت که کشورهای نوظهور «دنبال راه‌های جایگزین» برای نظم تحت رهبری آمریکا هستند نه «راه‌های جانشین». خبرگزاری فرانسه نوشته در بیانیه نشست بریکس به فروپاشی رکن حل و فصل اختلاف در سازمان تجارت جهانی بعد از اقدامات دولت دونالد ترامپ اشاره شده است.

بایدن اقدامات در زمینه مسائل آب و هوا در داخل آمریکا را افزایش داده اما در اثر مخالفت‌های حزب جمهوری‌خواه بعید

این اسکناس پرچم پنج کشور عضو بریکس و در سوی دیگر آن پرچم چند کشور دیگر منجمله جمهوری اسلامی ایران چاپ شده است. به نظر می‌رسد انتشار آن قبل از انتخاب اعضای جدید بریکس بوده و نام بانک توسعه نوین بریکس نیز بر روی این اسکناس درج شده است. (۳۱)

جنگ تبلیغاتی آمریکا از بیم افزایش نفوذ بریکس / ۷ شهریور

۱۴۰۲

خبرگزاری فرانسه در تحلیلی به افزایش جنگ تبلیغاتی آمریکا بعد از گسترش بریکس پرداخته است.

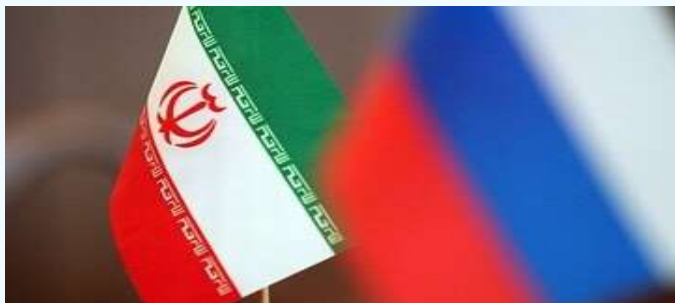
به گزارش مشرق، یک رسانه غربی نوشته ایالات متحده آمریکا گسترش گروه بریکس را یک زنگ هشدار تلقی می‌کند، اگرچه عده کمی در واشنگتن این مسئله را یک تهدید فوری می‌دانند.

خبرگزاری فرانسه نوشته ایالات متحده آمریکا همزمان با گسترش بریکس، تبلیغات ارتباطی با کشورهای در حال توسعه را شتاب بخشیده، اگرچه عده کمی در واشنگتن، از جانب این باشگاه تحت حمایت چین تهدید احساس می‌کنند. گروه بریکس متشکل از برزیل، چین، هند، روسیه و آفریقای جنوبی در نشست هفتگی گذشته با اضافه شدن ۶ عضو جدید به این گروه موافقت کردند. شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین این رویداد را «لحظه‌ای تاریخی» توصیف کرد.

به نوشته خبرگزاری فرانسه، همزمان با نشست سران بریکس در ژوهانسبورگ، دولت «جو بایدن» بر وعده‌های

علاوه بر دستاوردهای اقتصادی که در اینجا تمرکز اصلی است، پیامی سیاسی هم به همراه دارد. (۳۲)

یک معاهده بزرگ جدید بین ایران و روسیه در راه است / ۱۴
شهریور ۱۴۰۲

ایسنا نوشت: معاون وزیر امور خارجه روسیه از همکاری با ایران برای انعقاد یک «معاهده بزرگ جدید» خبر داد. آندری رودنکو، معاون وزیر امور خارجه روسیه گفت که روسیه و ایران در حال کار کردن روی یک معاهده بزرگ جدید هستند که نشان‌دهنده خط مشی اصلی همکاری دو کشور خواهد بود. به گفته این دیپلمات روس، روابط ایران و روسیه در چند سال گذشته پیشرفت خود را حفظ کرده است. رودنکو افزود: انتظار داریم که این روابط به سطوح جدیدی برسد. (۳۳)

درخشش «بدون قرار قبلی» در جشنواره کازان روسیه / ۱۹
شهریور ۱۴۰۲

«بدون قرار قبلی» در نوزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های اسلامی کازان روسیه موفق به دریافت دو جایزه بهترین فیلم و بهترین بازیگر نقش اول زن شد.

است ایالات متحده بتواند تا سال ۲۰۲۴ به وعده بایدن برای نزدیک شدن به کمک سالانه ۱۱ میلیارد دلار برای کمک به کشورهای در حال توسعه که بیشترین آسیب را از مسائل آب و هوا دیده‌اند نزدیک شود.

خبرگزاری فرانسه در ادامه نوشته است: «برای واشنگتن، نگران‌کننده‌ترین بخش توسعه بریکس اضافه شدن ایران است: کشوری که عضویت در این ساختار را راهی برای خروج از انزوای تحت رهبری آمریکا مورد تمجید قرار داده است.»

با وجود این، خبرگزاری فرانسه ادعا کرده که همه اعضای بریکس با این دیدگاه موافق نیستند چرا که سه کشور مصر، عربستان سعودی و امارات که آنها هم به تازگی به بریکس ملحق شده‌اند روابط پر فراز و نشیبی با ایران دارند.

علی‌رغم طرح این ادعا از سوی خبرگزاری فرانسه بسیاری از دیگر رسانه‌ها و تحلیلگران جهان، گسترش بریکس را مسیری به سوی دلارزدایی و خروج ایران از انزوا توصیف کرده‌اند. به عنوان مثال، خبرگزاری «آناتولی» ترکیه در تحلیلی با عنوان «اقتصاد و سیاست: عضویت در بریکس برای ایران به چه معناست»، به بررسی منافع اقتصادی و سیاسی این تحول برای ایران پرداخت. به نوشته این گزارش، برای ایران تحت تحریم که در ژوئیه ۲۰۲۲ به عضویت کامل سازمان همکاری شانگهای درآمد، پیوستن به بریکس از دید کارشناسان نقطه عطف جدید و مهمی تلقی می‌شود. یک کارشناس در همین خصوص به خبرگزاری آناتولی گفت: بریکس در سال‌های اخیر در مقابل بلوک‌های تحت هدایت آمریکا مثل گروه هفت به عنوان یک وزنه تعادل موفق ظاهر شد و برای کشوری مثل ایران که تحت تحریم‌های غرب است، این اعلام (عضویت در بریکس) مثل هوای تازه است.

در این دیدار مفتی اعظم قزاقستان ضمن اظهار خرسندی از دیدار با سفیر و رایزن فرهنگی کشورمان گفت: سفر اخیر اینجانب و هیات همراه به جمهوری اسلامی ایران سفری به یاد ماندنی و مهم بود اینجانب ضمن شرکت در کنفرانس تقریب مذاهب اسلامی در استان گلستان از مساجد، حسینیه ها و تکایای مربوط به مسلمانان اهل تسنن این استان بازدید نمودم و با برخی از مقامات و مردم مسلمان استان گلستان دیدار و گفت و گو نمودم. وی افزود حقیقتاً خاطرات فراموش نشدنی از سفر به ایران داشتم. ایشان افزود در قزاقستان بیش از ۳۰۰۰ مسجد وجود دارد که مسئولیت اداره دینی مسلمانان قزاقستان نظارت بر همه امورات این مساجد می باشد. وی افزود از موثرترین اقدامات اداره دینی مسلمانان قزاقستان برگزاری نشست بین المللی جهت انسجام و هم افزایی و تقریب دیدگاه کشورهای اسلامی به منظور مقابله با چالشهای مختلف مسلمانان در ابعاد مختلف بود که مهمترین آن در سال جاری با حضور بیش از ۱۵۰ اندیشمند از ۸۰ کشور جهان برگزار شد که در این اجلاس اهانت به ساحت مقدس قرآن کریم قاطعانه محکوم گردید و آحاد کشورهای شرکت کننده در این کنفرانس خواستار برخورد با مسببان اصلی این توطئه شوم گردیدند. وی افزود رئیس جمهور کشورمان نیز طی بیانیه ای این اقدام سخیف را محکوم و خواستار برخورد با ریشه های اینگونه توطئه های خبیث و نفرت انگیز شد. مفتی اعظم قزاقستان در ادامه سخنان خود از آمادگی اداره دینی مسلمانان این کشور جهت هماهنگی و

به گزارش گروه فرهنگی خبرگزاری دانشجو به نقل از روابط عمومی بنیاد سینمایی فارابی، فیلم «بدون قرار قبلی» به کارگردانی بهروز شعبی و تهیه کنندگی محمود بابایی و از تولیدات برتر بنیاد سینمایی فارابی که به عنوان تنها نماینده سینمای ایران در بخش مسابقه فیلم های بلند نوزدهمین جشنواره بین المللی فیلم کازان روسیه حضور داشت، شب گذشته در مراسم اختتامیه این رویداد توانست دو جایزه بزرگ بهترین فیلم و بهترین بازیگر نقش اول زن را از آن خود کند. در میان مهمانان اختتامیه مراسم واسیل شیخرازیف معاون نخست وزیر تاتارستان، ایرادا آیوپوا وزیر فرهنگ جمهوری تاتارستان، داود میرزاخانی سرکنسول کشورمان در کازان، امیر کاستاریکا کارگردان مشهور صرب و سینماگران و کارگردانان مشهور از مناطق مختلف روسیه و کشورهای مختلف نیز حضور داشتند. در این جشنواره ۵۲ فیلم از ۲۱ کشور جهان حضور داشتند که چهار فیلم ایرانی «بدون قرار قبلی» ساخته بهروز شعبی در بخش مسابقه فیلم های بلند سینمایی، «گواه» ساخته آیدا تبینیان در بخش مسابقه فیلم های کوتاه داستانی، «ایساتیس» در بخش مسابقه مستند بلند و «آب، باد، خاک، نان» ساخته مهدی زمانپور کیاسری در بخش مستند کوتاه در این رویداد به نمایش درآمدند. «بدون قرار قبلی» محصول بنیاد سینمایی فارابی با مشارکت موسسه تصویر شهر است. نوزدهمین جشنواره فیلم اسلامی کازان روسیه از ۱۴ تا ۱۸ شهریور (پنجم تا نهم سپتامبر) برگزار شد. (۳۴)

دیدار و گفت و گوی سفیر و رایزن فرهنگی ج.ا.ایران با مفتی اعظم قزاقستان

علی اکبر جوکار سفیر و علی اکبر طالبی متین رایزن فرهنگی کشورمان در قزاقستان با نورو بای حاجی تاغان اولی مفتی اعظم قزاقستان دیدار و گفت و گو نمودند.

های ارائه شده به درخواست ویراستاران خود توسط وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم و آموزش عالی منتشر کرد. این پرتال نتیجه گیری کرد که درصد دانش آموزانی که به زبان دولتی (قزاقی) در قزاقستان تحصیل می کنند به طور پیوسته در حال رشد است در حالی که نسبت کودکان و نوجوانانی که به زبان روسی تحصیل می کنند به طور پیوسته در حال کاهش است.

مقدمه: از سال ۲۰۰۳، تعداد مدارس قزاقی در این کشور در حال افزایش است. این اقدام با افزایش سهم جمعیتی که می توانند به زبان دولتی روان صحبت کنند تا سال ۲۰۲۵ به ۶۸ درصد افزایش خواهد یافت. در حال حاضر از نظر زبان شناختی زبان قزاقی در سیستم آموزشی دست برتر را دارد اما کیفیت تدریس در آن باعث نگرانی کارشناسان شده است. کارشناسان بر این باورند یکی از دلایل اصلی این وضعیت نامناسب نبود کتاب های درسی با کیفیت است.

گزارش: در سال ۲۰۲۱، ۹۲۲/۴ هزار کودک در موسسات پیش دبستانی آموزش دیده اند که حدود ۵۶ درصد از این تعداد به مهدکودک ها و مراکز پیش دبستانی قزاقستان، کمی بیش از ۳۶ درصد به "موسسات آموزشی مختلط" و ۸ درصد باقی مانده نیز متعلق به موسسات آموزشی روس زبانان است. اخیراً، غنی بیسمبایف وزیر آموزش و پرورش جمهوری قزاقستان، اظهاراتی مبهم داشته است. به گفته وی، وزارتخانه ای که او ریاست آن را بر عهده دارد، امکان آموزش و تربیت کودکان در تمام موسسات پیش دبستانی دولتی به زبان قزاقی

برنامه ریزی فعالیتهای فرهنگی مشترک با رایزنی فرهنگی سفارت ایران در قزاقستان شد. در این دیدار سفیر کشورمان نیز ضمن اظهار خرسندی از دیدار با مفتی اعظم قزاقستان گفت: خرسندم که جنابعالی سفر موفق به جمهوری اسلامی ایران داشته اید. اینگونه دیدارها باعث آشنایی بیشتر و درک متقابل فی مابین خواهد شد. سفیر کشورمان ضمن تسلیت ایام رحلت رسول گرامی اسلام (ص) و امام حسن مجتبی (ع) به مفتی اعظم قزاقستان گفت: اسلام دین رحمت و پیامبر ما نیز پیامبر رحمت و مهربانی می باشد و سیاست دولت و به ویژه اداره دینی مسلمانان قزاقستان سیاست معتدل می باشد و ما خرسندیم که رئیس جمهور محترم قزاقستان در جریان توهین به ساحت مقدس قرآن کریم طی بیانیه ای این اقدام موهن را محکوم و خواستار پیشگیری و مقابله با این گونه حرکت های مذبحخانه و بزدلانه شد.

سفیر کشورمان از نقش محوری قزاقستان در برگزاری گفت و گوهای دینی تمجید و تجلیل نمود و گفت: این گونه نشست ها و گفت و گوها باعث نزدیکی دیدگاه های ادیان مختلف و کاهش چالشها و ارائه راه کارهای عملی جهت برون رفت از بحرانها خواهد شد و انصافاً نقش اداره دینی مسلمانان قزاقستان قابل تقدیر می باشد.

سفیر کشورمان در ادامه این دیدار از مفتی اعظم قزاقستان جهت شرکت در کنفرانس تقریب مذاهب اسلامی که مقرر است در مهرماه سال جاری در تهران برگزار گردد دعوت به عمل آورد. (۳۵)

آیا زبان قزاقی جایگزین زبان روسی در سیستم آموزشی

قزاقستان خواهد شد؟ / 22 شهریور ۱۴۰۲

خلاصه: در پایان ماه جولای، یکی از پرطرفدارترین پرتال های اطلاع رسانی در قزاقستان مقاله ای را با پیوند به داده

دانشگاه ها موفق می شوند نیز طی سال ها به نفع زبان دولتی تغییر کرده است. به عنوان مثال، اگر در سال ۲۰۱۰ ۶۲/۹ و ۳۷/۱ درصد، پس در چهار سال ۶۹/۶ و ۳۰/۴ بود و در سال ۲۰۱۹ ۷۶/۱ و ۹/۹ درصد بود. در سال ۲۰۲۲، زمانی که تأثیر همه گیری کرونا به پایان رسید، تعداد افرادی که به زبان قزاقی تحصیل کرده اند به ۷۵/۸ و به روسی ۲۴/۱ رسید. آمار دقیق آزمون اصلی در سال ۲۰۲۳ هنوز منتشر نشده است، اما نمایندگان وزارت علوم و آموزش عالی از نسبت ۷۵ به ۲۵ صحبت نمودند.

در حال حاضر در خصوص کسانی که در موسسات آموزش عالی کشور تحصیل می کنند. بر اساس داده های موجود در گزارش ملی، در سال ۲۰۲۱، تعداد کل دانشجویان در تمام دانشگاه های قزاقستان، از جمله کسانی که از خارج وارد شده اند، بالغ بر ۵۷۵،۵ هزار نفر بوده است که از این تعداد، ۶۴،۵ درصد به زبان قزاقی، ۲۹،۰ درصد به زبان روسی، ۶،۵ درصد به زبان های خارجی (عمدتاً به زبان انگلیسی) آموزش دیده اند. اگر با آنچه در سه سال گذشته اتفاق افتاد مقایسه کنیم، معلوم می شود که نسبت بین تعداد دانش آموزان در بخش های مختلف زبانی قزاقستان از یک سو و زبان روسی از سوی دیگر عملاً تغییری نکرده است، اما سهم هر دو گروه به دلیل افزایش تعداد دانش آموزان انگلیسی تا حدودی کاهش یافته است.

بر اساس داده های ارائه شده در گزارش ملی، در سال ۲۰۲۱ تعداد کل دانشجویان در تمامی موسسات آموزش عالی قزاقستان، از جمله دانشجویان خارج از کشور ۵۷۵۵۰۰ نفر بوده است. ۶۴/۵ درصد آنها به زبان قزاقی، ۲۹ درصد به زبان روسی و ۶/۵ درصد در زبان های خارجی (عمدتاً انگلیسی) تحصیل کرده اند.

را بررسی می کند، زیرا تقاضا برای زبان قزاقی در حال افزایش است. وی افزود قرار نیست مهدکودک ها و مراکز پیش دبستانی روس زبان بسته شود. آیا این بدان معناست که تمام این موسسات دولتی منحصراً قزاق زبان خواهند شد و صرفاً در مدارس خصوصی زبان روسی آموزش داده خواهد شد؟ یا اینکه منظور دیگری مد نظر قرار دارد؟

تا سال تحصیلی ۲۰۱۴/۲۰۱۵ سهم دانش آموزان روس زبان در مدارس این کشور به طور مداوم و قابل توجهی کاهش می یافت، اما در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ از ۳۰/۶ به ۳۱ درصد افزایش یافت.

با این حال، در عرض شش سال، سهم کودکان در سنین مدرسه که والدین آنها به گروه های قومی اسلاو تعلق دارند از ۱۴/۹ به ۱۱/۶ درصد کاهش یافت. به طور مطلق، تعداد آنها صرفاً ده هزار نفر (از ۳۹۰ هزار به ۴۰۰ هزار) افزایش یافت و تعداد دانش آموزانی که آموزش متوسطه را به زبان روسی دریافت می کردند بلافاصله از ۲۶۲ هزار نفر به ۱۰۶۲ هزار افزایش یافت.

سهم افرادی که دانش و مهارت در زبان روسی را در موسسات آموزشی متوسطه تخصصی قزاقستان دریافت می کنند تا سال ۲۰۱۷ به طور پیوسته کاهش یافته و به ۴۰/۴ درصد رسیده است. اما بعداً نیز تثبیت شد و سپس اندکی تا ۴۰/۹ درصد در سال ۲۰۲۱ افزایش یافت. دلیل این امر آن است که اکثر کالج ها و موسسات آموزشی بر آموزش متخصصان فنی متمرکز هستند که با در نظر گرفتن ترکیب معلمان، اساتید و همچنین در دسترس بودن ادبیات آموزشی، آموزش به زبان روسی آسان تر است.

نسبت فارغ التحصیلان مدرسی که در آزمون سراسری یکپارچه به زبان های قزاقی و روسی برای پذیرش در

حوزه سازمان همکاری اسلامی :

هیئت مشترک سازمان همکاری اسلامی و وزارت ورزش عربستان سعودی در آستانه برگزاری مجمع بین المللی جوانان در سمرقند از ازبکستان بازدید می کند

در چارچوب مقدمات برگزاری مجمع بین المللی جوانان در سمرقند جمهوری ازبکستان، هیئت مشترک دبیرخانه سازمان همکاری اسلامی و وزارت ورزش پادشاهی عربستان سعودی، ریاست پنجمین اجلاس کنفرانس اسلامی جوانان و وزرای ورزش، از ۹ تا ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۳ از ازبکستان بازدید کردند. این بازدید به دعوت آقای ادهم اکرموف، وزیر جوانان و سیاست های ورزش جمهوری ازبکستان انجام شد. پنجمین اجلاس کنفرانس اسلامی وزرای ورزش و جوانان به میزبانی پادشاهی عربستان سعودی در سپتامبر ۲۰۲۲ خواستار سازماندهی یک مجمع دوره ای سالانه برای جوانان کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی به میزبانی هر یک از کشورهای عضو تحت حمایت سازمان همکاری اسلامی شد. چهل و نهمین جلسه شورای وزیران خارجه (CFM) که در مارس ۲۰۲۳ در جمهوری اسلامی موریتانی برگزار شد، از پیشنهاد جمهوری آذربایجان برای میزبانی مجمع بین المللی جوانان در سمرقند، ازبکستان در سال ۲۰۲۳ استقبال کرد (CFM) همچنین از اعضای OIC خواست تا کشورها به طور موثر در فعالیت های این مجمع شرکت کنند. (۳۷)

در سال ۲۰۲۱، ۱۶۶/۹ هزار دختر و پسر در دانشگاه های قزاقستان برای دریافت حرفه به زبان روسی آموزش دیده اند که از این تعداد، تنها ۳۶/۳ هزار نفر، مردم قوم اسلاو را تشکیل می دادند. (۳۶)

ملاحظه رایزنی فرهنگی ج.ا.ایران در قزاقستان :

مسئله زبان در جمهوری قزاقستان به عنوان یک اولویت مهم در دستور کار مسئولین آموزش و پرورش و آموزش عالی این کشور قرار دارد. مردم قزاقستان هنوز به طور فعال از زبان روسی در محل کار و ارتباطات روزمره استفاده می کنند و در این شرایط، زبان روسی دارای رقبای قوی نظیر زبانهای انگلیسی و ترکی است که در بین مردم این کشور محبوبیت بیشتری پیدا می کند. در عین حال، زبان روسی یک مزیت مهم دارد و آن اینکه محصول ادغام اقتصاد اوراسیا و همچنین زبان ارتباطات بین قومی در فضای پس از شوروی است. به نظر نمی رسد در کوتاه مدت دولت این کشور بتواند زبان قزاقی را جایگزین زبان روسی نماید. چرا که مردم این کشور به صورت سنتی به زبان روسی اشراف دارند و به طور عادی در محاورات روزمره از این زبان استفاده می کنند از طرفی هنوز دولت قزاقستان آمادگی کامل زیر ساخت محتوایی را ندارد چرا که به طور مستمر از سوی قدرتهای منطقه ای و فرامنطقه ای در فشار قرار دارد و نمی تواند و یا نمی گذارند که تصمیم درستی در خصوص سیاست زبانی اتخاذ نماید. لذا در شرایط فعلی اگر دولت این کشور فشار مضاعفی به دست اندرکاران آموزشی این کشور وارد نماید ممکن است این فشار در بخشهای دیگر اقتصادی نیز اثر بگذارد و مردم را دچار سردرگمی نماید و مردم لاجرم اعتماد خود را به دولت از دست بدهند که این امر باعث تقلیل سرمایه اجتماعی و اقتصادی قزاقستان خواهد شد.

دبیرکل سازمان همکاری اسلامی IIFA، یکی از مهم ترین ارگان های OIC است

دبیرکل سازمان همکاری اسلامی آقای حسین براهیم طه در سخنرانی خود که به صورت مجازی ایراد شد، اولین نشست دفتر مجمع بین المللی فقه اسلامی (IIFA) در سال ۲۰۲۳ را به عنوان نقطه عطفی در مسیر تحکیم دستاوردهای مجمع و تقویت موقعیت آن به عنوان یک ارگان معتبر که به مصوبات OIC شتاب بیشتری می بخشد توصیف کرد.

دبیر کل سازمان همکاری اسلامی در جلسه روز پنجشنبه ۷ سپتامبر ۲۰۲۳ سخنرانی کرد و از دبیرکل IIFA، پروفسور قطب سانو برای دعوت از وی برای شرکت در این نشست که در دستور کار آن موضوعات عضویت و توافقنامه همکاری با تعدادی از نهادهای اسلامی، از جمله عراق و مرکز دعوت اسلامی در آمریکای لاتین بود قدردانی کرد.

آقای حسین طه ابراز امیدواری کرد که در خاتمه جلسه، حاضرین به نقشه راه عاقلانه ای دست یابند که امکان دستیابی به اهداف عالی که رسالت مجمع بر آن استوار است را فراهم کند. وی خاطر نشان کرد IIFA یکی از مهم ترین ارگان های فرعی سازمان همکاری اسلامی است که فقه، دانشمندان، محققان و روشنفکران برجسته مسلمان را از نقاط مختلف جهان گرد هم می آورد که تجربیات عمیقی در زمینه فقه، فرهنگی، آموزشی و... علوم اقتصادی و اجتماعی دارند. (۳۸)

دبیرکل در جشن روز جوانان OIC در آنکارا شرکت کرد
دبیرکل در مراسم پنجمین سالگرد روز جوانان سازمان همکاری اسلامی با موضوع «داوطلبی جوانان و مسئولیت پذیری جامعه» شرکت کرد. وزارت جوانان و ورزش ترکیه با مشارکت مرکز تحقیقات و آموزش آماری، اقتصادی و اجتماعی کشورهای اسلامی (SESRIC)، مجمع جوانان همکاری اسلامی (ICYF) و ریاست دولتی امور ترک های خارج از کشور و امور مربوطه جوامع (YTB) از دبیرکل به این رویداد دعوت کرد. در این مراسم رسمی، دکتر آمنه الهجری به ایراد سخنرانی دبیر کل پرداخت که نمایندگان بسیاری از جوانان کشورهای جهان اسلام در آن حضور داشتند. وی از تلاش های دولت ترکیه در سازماندهی این جشن قدردانی کرد و تعهد دبیرخانه را برای پیشبرد جوانان و اجرای قطعنامه های مربوطه سازمان همکاری اسلامی اعلام کرد. سازماندهی این مراسم سالانه فرصتی را برای شرکت کنندگان از دولت ها، نهادهای فعال در حوزه جوانان و نمایندگان سازمان ها فراهم می کند تا گفتگوی سازنده، همکاری و تبادل دانش را افزایش دهند. این رویداد به آنها اجازه می دهد تا به طور جمعی به چالش های فعلی بپردازند و راه حل های پایدار را برای ایجاد و بهبود شرایط برای نسل های آینده بررسی کنند. دکتر آمنه به جوانان اسلامی در کشورهای عضو و اقلیت های مسلمان در کشورهای غیر عضو به ویژه شرکت کنندگان در این مراسم تبریک گفت. او بر اهمیت کار داوطلبانه در میان جوانان برای ایجاد ارزش های مثبت در جامعه و حمایت از گروه های آسیب پذیر تاکید کرد. او همچنین مشارکت جوانان را در روند توسعه در تمام فرآیندهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تصمیم گیری تشویق کرد.

گفتگو با جبهه آزادی بخش اسلامی مورو برای پایان دادن به شورش آنها در جنوب فیلیپین بود که منجر به یک توافق صلح تاریخی در سال ۲۰۱۴ شد.

کورنل-فرر در بیانیه ای گفت: درگیری ها با نابودی یک طرف از بین نمی رود، بلکه با تغییر همه بازیگران آن به سمت یک چشم انداز مشترک، مسئولیت مشترک و پاسخگویی به بهترین وجه حل می شود.

راوی کانان آر (Ravi Kannan R) آنکولوژیست (سرطان شناس) ۵۹ ساله هندی یکی دیگر از برندگان است که با ارائه درمان های رایگان یا پرداخت هزینه های درمان سرطان بیماران فقیر در ایالت آسام از دسترسی عادلانه همگان به خدمات بهداشتی دفاع کرد.

یوجینیو لموس (Eugenio Lemos) فعال محیط زیستی ۵۱ ساله اهل تیمور شرقی، به دلیل خدماتش در مدیریت آب و منابع طبیعی در این کشور دیگر برنده جایزه رامون ماگزیسای است. (۴۰)

حوزه مجمع جهانی فقه اسلامی :

سفر هیئت علمای امت با دیدار با وزیر تحصیلات عالی

افغانستان ماموریت خود را به پایان رساند

سفر هیئت علمای امت به افغانستان با دیدار با ملا ندا محمد ندیم، وزیر تحصیلات عالی حکومت فعلی در افغانستان، در مقر این وزارت در کابل، در ۵ سپتامبر ۲۰۲۳، به پایان رسید جلسه با تلاوت قرآن کریم آغاز شد پروفیسور قطب مصطفی سانو با ایراد سخنرانی، تشکر و قدردانی صمیمانه هیأت را از

دکتر آمنه در سخنان خود همچنین از رنج جوانان فلسطینی که از حقوق انسانی خود محروم هستند صحبت کرد. او خواستار تلاش بیشتر برای رسیدگی به مسائل اساسی مانند محرومیت اقتصادی، طرد سیاسی، حاشیه نشینی اجتماعی و فروپاشی نهادهای خانواده شد. (۳۹)

مسلمان بنگلادشی؛ برنده جایزه صلح آسیا / ۹ شهریور ۱۴۰۲

کوروی راکشند موسس و مدیر بنیاد JAAGO است که در حال حاضر به بیش از ۴۵۰۰ کودک بی بضاعت، خدمات آموزشی رایگان ارائه می دهد.

به گزارش ایکنا به نقل از Gulf News، کوروی راکشند (Korvi Rakshand) که ۳۸ سال دارد یکی از ۴ برگزیده جوایز رامون ماگزیسای (Ramon Magsaysay) است که به جایزه صلح آسیا شهرت دارد. این جوایز به افتخار رامون ماگزیسای رئیس جمهور فیلیپین که در سانحه هوایی کشته شد نام گذاری شده است. راکشند در سال ۲۰۰۷ با همکاری دوستان خود به کودکان مناطق محروم انگلیسی آموزش داد تا این افراد بتوانند شغل پیدا کنند. این پروژه به آموزش ابتدایی و متوسطه به زبان انگلیسی در ۱۱ مدرسه سنتی و آنلاین گسترش یافت.

میریام کورنل فرر (Miriam Coronel-Ferrer)، ۶۳ ساله، یکی دیگر از چهار دریافت کننده جایزه رامون ماگزیسای بود که به دلیل تلاش برای برقراری صلح با همراهی زنان مسلمان و غیرمسلمان شهرت پیدا کرد. از جمله دستاوردهای کلیدی او، خدمت به عنوان مذاکره کننده ارشد دولت در

برنامه ها، کنفرانس ها و سمینارهای سازماندهی شده توسط مجمع در مورد مسائل و تحولات نوظهور ابراز داشتند. (۴۲)

مدیر مرکز تحقیقاتی شافعی مذهب بروئی از IIFA بازدید کرد

پروفسور قطب مصطفی سانو در روز پنجشنبه ۱۷ اگوست ۲۰۲۳ با دکتر ماس نورانی بنت حاجی محی الدین، رئیس مرکز تحقیقاتی مذهب شافعی و دکتر آمنی سهیلا آبراهان، معاون دانشکده اقتصاد و دارایی اسلامی دانشگاه سلطان شریف علی در مقر مجمع دیدار کرد.

دبیرکل ضمن خوشامدگویی به مهمانان خود، از بازدید آنها تشکر کرد و چشم انداز و مأموریت مجمع و همچنین تمایل برای همکاری با دانشگاه ها و سایر مؤسسات علمی و مذهبی بروئی ارائه کرد. دکتر نورانی با تأکید بر حسن شهرت مجمع به واسطه خدمات بزرگی که با احکام، توصیه ها و اعلامیه های خود به امت می کند، امیدوار به توسعه روابط همکاری و هماهنگی بین مجموعه، دانشگاه و مرکز به ویژه با توجه به بازدیدهای علمی کارکنان دانشگاه و مرکز و همچنین شرکت در کنفرانس ها و سمینارهای مشترک در مورد موضوعات مورد علاقه بود. ایشان در پایان سخنان خود را با دعوت از دبیرکل برای بازدید از دانشگاه و مراکز آن که به مطالعه مکتب حقوقی شافعی اختصاص دارد، پایان دادند. (۴۳)

مهمان نوازی و استقبال گرم مقامات افغانستان در پنج روزی که در کابل سپری کرد، ابراز کرد. همچنین از دستاوردهای دو سال گذشته حکومت افغانستان در گسترش نفوذ و اقتدار خود بر تمامی ولایت های کشور ابراز خرسندی کرد. سانو با تأکید بر اینکه دیدار با وزیر مسئول امنیت فکری و حفظ ارزش ها و امنیت میهن یکی از مهم ترین دیدارهای هیات بوده است، خاطرنشان کرد: هدف اصلی این سفر تحقق بخشیدن به کلام خدا و کتابش و توصیه رسولش و ائمه مسلمین و عموم مردم در امر مهم تربیت و آموزش دختران بوده است. (۴۱)

دبیرکل از رئیس دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی استقبال کرد

در چارچوب قرارداد همکاری بین آکادمی و دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی (IIUM)، پروفسور تان سری زولکیفلی عبدالرزاق، رئیس دانشگاه بین المللی اسلامی مالزی، با همراهی داتو سری سید حسین عبدالقادر، عضو شورای حکام (IIUM)، در روز یکشنبه ۲۰ اگوست ۲۰۲۳، از آکادمی بین المللی فقه اسلامی بازدید و توسط پروفسور سانو، دبیرکل مجمع مورد استقبال قرار گرفتند.

ایشان تمایل خود را برای تقویت روابط همکاری، مشارکت و ارتباطات بین مجمع و (IIUM) در بسیاری از زمینه ها از جمله دعوت از اعضای IIUM برای شرکت در فعالیت های علمی،

حوزه اریسکا :

IRCICA در دومین اجلاس جهانی جوانان کازان شرکت کرد

دومین اجلاس جهانی جوانان کازان توسط دولت جمهوری تاتارستان و انجمن جوانان همکاری اسلامی وابسته به OIC (ICYF-DC) در کازان، تاتارستان، فدراسیون روسیه، در تاریخ ۲۷ تا ۳۰ اوت ۲۰۲۳ و با مشارکت کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی و با حضور آژانس فدرال امور جوانان (فدراسیون روسیه)؛ جنبش عمومی-دولتی همه روسیه کودکان و جوانان «جنبش اول» (فدراسیون روسیه)؛ صندوق دیپلماسی عمومی الکساندر گورچاکف (فدراسیون روسیه)؛ فرهنگستان دیپلماسی جوانان؛ مرکز جوانان جمهوری تاتارستان؛ بنیاد عمومی جوانان جمهوری خواه تاتارستان "Selet" برگزار شد.

اجلاس یک بستر آموزشی و کارشناسی برای تبادل نظر و بهترین شیوه ها در مورد سیاست های جوانان و مشارکت کودکان و جوانان در سطح محلی، منطقه ای و جهانی است. دستور کار اصلی اجلاس ۲۰۲۳ با موضوع «نقش ارزش های سنتی در آموزش کودکان و جوانان در دنیای مدرن» بود. وزرا و روسای آژانس های سیاست گذاری جوانان کشورهای مختلف، دیپلمات ها، نمایندگان سازمان های بین المللی، کارشناسان، رؤسا و رهبران سازمان های جوانان و نمایندگان رسانه ها در این نشست حضور داشتند. اولین اجلاس جهانی

جوانان کازان در ۲۷ تا ۳۰ اوت ۲۰۲۲ در چارچوب برنامه "پایتخت جوانان OIC کازان ۲۰۲۲" برگزار شد. (۴۴)

بازدید علمی محققان ازبکستان / ۶ شهریور ۱۴۰۲

مدیر کل پروفیسور محمود ارول کیلیچ در ۲۸ آگوست ۲۰۲۳ در ایرسیکا با محققین پروفیسور بکمیرزایف ایلخومجون و پروفیسور قماروف اعظمجون از آکادمی بین المللی اسلامی ازبکستان و استاد ارشد آقای اکرومجونوف اکمالجون از دانشگاه امام بخاری، تاشکند، ازبکستان در چارچوب همکاری های جاری ملاقات کرد. (۴۵)

سمپوزیوم بین المللی "تاریخ و میراث مسلمانان در دریای کارائیب"

سمپوزیوم بین المللی «تاریخ و میراث مسلمانان در دریای کارائیب» که توسط ایرسیکا، دبیرخانه سازمان همکاری اسلامی، دولت گویان و دانشگاه گویان سازماندهی شده بود، با سخنرانی رئیس جمهور محمد عرفان علی در ۴ سپتامبر ۲۰۲۳ شروع به کار کرد.

و پروفیسور آشیربک مومینوف، مشاور فعالیت های سازمانی (آسیای مرکزی) برگزار گردید. یک نقشه راه برای همکاری در دوره ۲۰۲۳-۲۵ ترسیم شد که شامل سمپوزیوم های مشترک، تبادل کارشناسان و پروژه های تحقیقاتی است. (۴۷)

حوزه آیسسکو:

مشارکت آیسسکو در افتتاحیه چهل و پنجمین اجلاس کمیته میراث جهانی در عربستان سعودی

دکتر سلیم المالک، مدیر کل سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی جهان اسلام و هیئت همراه در مراسم افتتاحیه چهل و پنجمین اجلاس کمیته میراث جهانی یونسکو (WHC) که در ریاض پادشاهی عربستان سعودی بین ۱۰ و ۲۵ سپتامبر ۲۰۲۳ به عنوان رئیس اجلاس (WHC) برگزار گردید، شرکت کردند. کاخ تاریخی مرابه در ریاض میزبان مراسمی بود که توسط وزارت فرهنگ عربستان سعودی با حضور خانم آدری آزولای، مدیرکل یونسکو و نمایندگان سازمان های بین المللی میراث فرهنگی، روسای هیئت ها، کارشناسان، پژوهشگران و بین المللی متخصص منطقه ای و محلی در زمینه فرهنگ و میراث برگزار شد.

مدیر کل ایرسیکا در مراسم افتتاحیه سخنرانی کرد. این مراسم به سرپرستی آقای الکرایتون، رئیس دانشکده علوم انسانی و آموزش دانشگاه گویان، با تلاوت قرآن و ترجمه حافظ صالح رحیم و سخنرانی آقای هیلتون تاد، وزیر امور خارجه و همکاری بین المللی؛ دکتر عبدالله حکیم کوئیک، فرستاده ویژه ایرسیکا به کارائیب، دکتر الهوسین رازویی، مدیر امور فرهنگی و دفتر مرکزی سازمان همکاری اسلامی و همچنین برنامه های فرهنگی متشکل از سرود اسلامی به زبان اردو توسط آقای عمران علی، معاون سازمان جوانان مسلمان و سرود اسلامی به زبان یوروبا توسط آقای طیب حمزه آغاز و برگزار شد. پس از جلسه افتتاحیه کنفرانس مطبوعاتی برگزار شد. مراسم و جلسات کاری در مرکز کنفرانس آرتور چانگ در جورج تاون برگزار شد. (۴۶)

همکاری با دانشگاه دولتی بخارا، ازبکستان

یادداشت تفاهم همکاری بین دانشگاه دولتی بخارا و ایرسیکا طی بازدید پروفیسور اوبیجون حمیدوف، رئیس دانشگاه دولتی بخارا، از پروفیسور محمود ارول کیلیچ، مدیر کل ایرسیکا، در دفتر مرکزی ایرسیکا در ۱۴ اوت ۲۰۲۳ به امضا رسید. جلسه کاری به با حضور اعضای هیئت بازدید کننده، پروفیسور حضرتوویچ، رئیس منطقه بخارا، بخش انجمن مورخین ازبکستان، پروفیسور بهریویچ، رئیس گروه بخش مطالعات تاریخ و منابع اسلامی، و پروفیسور اوچیلوف علیشیر تولیس اوغلو از گروه تاریخ و باستان شناسی بخارا و مقامات ایرسیکا پروفیسور چنگیز تومار، رئیس تحقیقات و انتشارات،

در این نشست پیشنهادهای همکاری بین آیسسکو و دفتر امور فضای ماورای جو سازمان ملل متحد برای تشویق کشورهای جهان اسلام به مشارکت و سرمایه گذاری در علم فضایی که شاهد پیشرفت های پی در پی است، از طریق تشکیل مشترک کنفرانس های بین المللی و کارگاه های آموزشی برای جوانان مورد بحث و بررسی قرار گرفت. (۴۹)

کارگاه ظرفیت سازی آیسسکو برای متخصصان در زمینه میراث در چاد و یمن

سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی جهان اسلام آیسسکو دو کارگاه آموزشی در چاد و یمن با هدف ایجاد ظرفیت های متخصصان در حوزه میراث و موزه ها برگزار می کند. این ابتکار بخشی از پروژه گسترده تر آیسسکو برای ترویج حق فرهنگ با توسعه مهارت های متخصصان در زمینه های فرهنگ، هنر و میراث است..

بخش فرهنگ و ارتباطات آیسسکو، با مشارکت کمیسیون ملی آموزش، علم و فرهنگ چاد، میزبان یک کارگاه آموزشی برای ۴۰ متخصص جوان در زمینه میراث در پایتخت چاد، است. این کارگاه برای آموزش تکنیک های حفاظت پیشگیرانه به ویژه آن هایی که در مجموعه های باستان شناسی اعمال می شود، طراحی شده است. در استان عدن یمن، آیسسکو و کمیسیون ملی آموزش، فرهنگ و علم یمن، با همکاری سازمان عمومی آثار باستانی و موزه ها در یمن،

این اجلاس بزرگ فرصتی است تا کمیته در مورد اینکه کدام یک از ۵۰ مکان، که از بین آنها ۳۷ فرهنگی و ۱۲ طبیعی هستند، در فهرست میراث جهانی ثبت شوند و در مورد اصلاحات برخی از سایت های میراثی بحث و گفتگو کنند و تصمیم بگیرند. (۴۸)

ICESCO - UNOOSA چشم انداز همکاری را بررسی می کند

دکتر سلیم المالک مدیر کل سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی جهان اسلام با دکتر دریس الهادانی، مشاور ارشد مدیر دفتر امور فضایی سازمان ملل متحد (UNOOSA) در وین، اتریش ملاقات کرد. آنها فرصت های بالقوه بین ICESCO و UNOOSA را به ویژه در تشویق سرمایه گذاری در اکتشاف فضا، برنامه های کاربردی فضایی و ظرفیت سازی جوانان در این زمینه، بررسی کردند

دکتر المالک این نشست را که در ۸ سپتامبر ۲۰۲۳ در مقر آیسسکو در رباط برگزار شد، با تبریک انتصاب دکتر هادانی به این سمت در یک سازمان بین المللی آغاز کرد و برای وی آرزوی موفقیت در انجام مأموریت خود کرد

بازتاب ظرفیت‌ها و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران به دنیا ضعف داریم که جبران این نقصان نیازمند عزمی همه جانبه از سوی همه دستگاه‌های اجرایی و توجه بیشتر به این موضوع است. وی در بخش دیگری از سخنان خود به مخالفت با سند ۲۰۳۰ تأکید کرد و افزود: در عین مخالفت با سند ۲۰۳۰، باید پرداخت به آموزش و پرورش که از ارکان اصلی جامعه است، به طور جد در دستور کار کمیسیون ملی یونسکو- ایران و سایر نهادهای مرتبط قرار گیرد و در خصوص آن در پی کارهای ایجابی و مؤثر بود تا بتوانیم به زودی شاهد پیشرفت‌های چشمگیری در این حوزه باشیم.

دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو- ایران برنامه های یونسکو را چشم اندازی در جهت نیل به اهداف توسعه پایدار برشمرد و گفت: توسعه پایدار که امروزه یکی از موضوعات اصلی مورد بحث محافل توسعه و برنامه ریزی در سطح بین الملل است، خود برآیند انگاره‌های مختلف توسعه است. در عین حال از این مفهوم نیز مانند مفهوم توسعه، برداشت‌های گوناگونی شده است. اما نکته مشترک تمامی این انگاره‌ها پایداری و رسیدن به فرآیندی از توسعه است که بتواند پایا و با دوام باشد. (۵۱)

برگزاری کمیته حفاظت از میراث جهانی یونسکو در عربستان

میراث ما از گذشته، آنچه امروز با آن زندگی می کنیم و آنچه به نسل های آینده می رسد، میراث فرهنگی و طبیعی و هم منابع غیر قابل تغییر و الهام بخش در زندگی ما هستند. یونسکو به دنبال تشویق هویت، حفاظت و حفظ میراث فرهنگی و طبیعی در سراسر جهان است که ارزش برجسته ای برای بشریت محسوب می شود. لذا کمیته حفاظت از

کارگاهی را به منظور ارتقای مهارت‌های ۳۵ شرکت کننده که در موزه‌های یمن کار می کنند، ترتیب دادند. (۵۰)

حوزه یونسکو:

متکان: انعکاس بیشتر ظرفیت‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی در یونسکو، یک اصل است

علی اکبر متکان، دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو- ایران، در نشست دیپلماسی نخبگانی با موضوع ظرفیت‌ها و چالش‌های کنشگری در سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد عنوان کرد: انعکاس بیشتر ظرفیت‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی در یونسکو، یک اصل است که باید برای تحقق این مهم همه نهادها و سازمان‌های درگیر، اهتمام فزاینده‌ای داشته و از پتانسیل‌های موجود به درستی استفاده کنند تا چهره واقعی ایران اسلامی را به دنیا نشان دهند.

به گزارش روابط عمومی کمیسیون ملی یونسکو- ایران به نقل از خبرگزاری ایلنا: در این نشست که بیست و نهم مرداد ۱۴۰۲ به همت گروه بین الملل اندیشکده حکمرانی شریف و با همکاری کمیسیون ملی یونسکو- ایران در سالن اجتماعات دکتر روستا آزاد اندیشکده حکمرانی شریف و به میزبانی مجید افشانی، مدیر گروه بین الملل این اندیشکده برگزار شد، علی اکبر متکان، دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو- ایران و احمد پاکتچی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در یونسکو به عنوان سخنران به همراه جمعی از اساتید و دانشجویان حضور داشتند.

متکان در این نشست با اشاره به این موضوع که بایستی در شناساندن و معرفی یونسکو و به تبع آن کمیسیون ملی یونسکو- ایران، تلاش بیشتری کرد، اظهار داشت: متأسفانه ما همچنان در

کمیته در سایت خود نوشت: "مسیرها و محل کاروانسراها با توجه به وجود آب، شرایط جغرافیایی و نگرانی‌های امنیتی تعیین شد."

کاروانسراهای ذکر شده "نمونه‌های تأثیرگذار و ارزشمند کاروانسراهای ایران به شمار می‌روند که گستره وسیعی از سبک‌های معماری، سازگاری با شرایط اقلیمی و مصالح ساختمانی را نشان می‌دهند که در طول هزاران کیلومتر گسترش یافته و در طول قرن‌ها ساخته شده‌اند."

آنها با هم سیر تحول و شبکه کاروانسراهای ایران را در مراحل مختلف تاریخی به نمایش می‌گذارند. کارشناسان می‌گویند ۵۴ کاروانسرا تنها درصد کمی از کاروانسراهای متعددی است که در کنار جاده‌های باستانی ایران ساخته شده است. اما سیر تحول و شبکه کاروانسراهای ایران را در مراحل مختلف تاریخی به نمایش می‌گذارند. کاروانسرا واژه‌ای مرکب از ترکیب «کاروان» با «سرا» است. اولی مخفف گروهی از مسافران و دومی به معنای ساختمان است. آنها اغلب دارای پورتال‌های عظیمی بودند که توسط دیوارهای باربر مرتفع پشتیبانی می‌شدند. اتاق‌های مهمان در

میراث جهانی در ایام ۱۰ الی ۲۵ سپتامبر در شهر ریاض عربستان برگزار می‌شود.

سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد در جستجوی چگونگی برقراری حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی در سراسر جهان است که ارزش قابل توجهی برای بشریت دارد و این در یک پیمان بین‌المللی به نام پیمان کنوانسیون حفاظت از میراث جهانی فرهنگی و بین‌المللی در سال ۱۹۷۲ توسط یونسکو تصویب شد.

آنچه مفهوم میراث جهانی را استثنایی می‌کند، کاربرد جهانی آن است. میراث جهانی متعلق به همه مردم جهان است، صرف نظر از قلمرویی که در آن قرار دارد. (۵۲)

از ایستگاه‌های استراحت تا قطب‌های فرهنگی: ۵۴ کاروانسرا ایرانی برچسب یونسکو را دریافت کردند / ۱۴۰۲/۶/۲۶
روز یکشنبه، منتخبی از کاروانسراهای کنار جاده‌ای با قدمت ۵۴ قرن برنده برچسب یونسکو با نام کاروانسرای ایرانی شد.

این ثبت در چهل و پنجمین نشست کمیته میراث جهانی یونسکو در ریاض پایتخت عربستان سعودی و پس از بررسی دقیق کاروانسراهای پیشنهادی واقع در ۲۴ استان کشور انجام شد. آنها از دیرباز گواهی بر مدارهای غنی سفر و تجارت در ایران باستان بوده‌اند و سرپناه، غذا و آب برای کاروان‌ها، زائران و دیگر کوهنوردان فراهم می‌کردند.

شاه عباس اول از سال ۱۵۸۸ تا ۱۶۲۹ قدرت را به دست گرفت، دستور ساخت شبکه ای از کاروانسراها در سراسر کشور را صادر کرد. چنین مسافرخانه‌های کنار جاده‌ای زمانی

در مسیرهای باستانی کاروان‌ها در جهان اسلام برای پناه دادن به مردم، کالاها و حیواناتشان ساخته می‌شدند. جاده ابریشم سابق ممکن است مشهورترین نمونه ای باشد که کاروانسراها پراکنده شده اند. (۵۳)

ملاحظه و توضیح کارشناسی

با آغاز قرن بیستم میلادی، جامعه جهانی از اهمیت میراث فرهنگی به عنوان حلقه اتصال نسل های گذشته به نسل های آتی نوع بشر آگاه و مصمم شد از رهگذر سازوکارهای بین المللی، از امحاء میراث فرهنگی ملموس و غیرملموس دارای اهمیت برای جامعه بین المللی، پیشگیری کند. بر این اساس، جامعه جهانی با تصویب اسناد و کنوانسیون های بین المللی فرآیندهایی را برای ثبت میراث فرهنگی جهانی در فهرست های خاص و حمایت مؤثر از آثار ثبت شده در این فهرست ها ایجاد کرد. فهرست میراث جهانی یونسکو را میتوان کارآمدترین شیوه حمایت از میراث فرهنگی در حقوق بینالملل محسوب کرد. به رغم اینکه مطابق با کنوانسیون میراث فرهنگی و طبیعی جهانی، تشخیص، حمایت، حفاظت و شناساندن میراث فرهنگی و انتقال آن به نسل های آینده برعهده دولت های عضو است و ثبت هر یک از اموال فرهنگی در فهرست میراث جهانی مستلزم موافقت آن دولت هاست، نمی توان از پیامدهای ثبت این آثار در فهرست

اطراف حیاط و اصطبل‌هایی در پشت آن‌ها ساخته شده بود که در گوشه‌های حیاط قرار داشتند.

در سفر به سراسر کشور، می‌توان کاروانسراهایی در حال فروپاشی را دید که بسیاری از آنها برای سال‌ها رها شده بودند. در عصر اطلاعات، چنین خانه‌هایی تا حد زیادی

کاربری واقعی خود را از دست داده‌اند.

برای بسیاری از مسافران، اقامت یا حتی بازدید از یک کاروانسرا با قدمت چند صد ساله می‌تواند تجربه ای گسترده باشد. آنها فرصتی دارند که گذشته را احساس کنند، سفری در زمان به دورانی فراموش شده.

اتاق‌های دنج که با دقت در اطراف یک حیاط وسیع قرار گرفته‌اند، ممکن است به راحتی روح‌های گذشته را تداعی کنند. تصور شلوغی بازرگانانی که بر سر قیمت‌ها چانه می‌زنند و سفرهای سخت خود را برای یکدیگر بازگو می‌کنند، در حالی که شترهایشان یونجه می‌جوند، سخت نیست! شما همچنین می‌توانید ایده سبک معماری و متریال محلی را در دوران اوج خود تصور کنید.

قدیمی‌ترین کاروانسراهای ایران در زمان هخامنشیان (۵۵۰ - ۳۳۰ قبل از میلاد) ساخته شده است. قرن‌ها بعد، زمانی که

مسئولیت دولت ها برای نقض حمایت های پیش بینی شده از اموال فرهنگی، از میراث فرهنگی واقع در ماورای مرزهای ملی به قلمرو ملی دولت توسعه یافته است. بر اساس قواعد حاکم بر مسئولیت بین المللی، از یک طرف و نهادهای بین المللی ذی صلاح از طرف دیگر، دولت ها می توانند به مسئولیت بین المللی ناشی از نقض تعهدات بین المللی ناظر بر میراث فرهنگی استناد کنند. البته استناد مستقیم به مسئولیت توسط دولت هایی که به طور مستقیم از این نقض ها متضرر نشده اند، مشروط به شناسایی تعهد نقض شده به عنوان تعهدی جهانشمول است. به هر حال، دولت های عضو کنوانسیون میراث جهانی، به رغم آگاهی از کلیه این پیامدها، همچنان اشتیاق خود را نسبت به معرفی میراث فرهنگی گرانبهای خود به یونسکو به منظور ثبت آنها در فهرست میراث جهانی حفظ کرده اند که این امر حاکی از اهمیت لزوم ثبت میراث فرهنگی در نهاد مزبور است.

فرصت یونسکو به ایران برای رفع نواقص پرونده "ماسوله" از یونسکو برگشت خورد

"منظر فرهنگی ماسوله" با مخالفت ایکوموس، رأی یونسکو را برای ثبت جهانی نگرفت و برگشت خورد و فرصت دیگری به ایران داده شد تا پس از رفع نواقص، این پرونده بازبینی شود.

به گزارش ایسنا، چهل و پنجمین اجلاس کمیته میراث جهانی یونسکو در شهر ریاض عربستان در حالی برگزار شده که ۵۰ پرونده میراث تاریخی و طبیعی در حال بررسی است و ایران

میراث جهانی بر اعمال حاکمیت و مسئولیت بین المللی چشم پوشی کرد. افزون بر تعهد دولت ها به جلوگیری از فرسایش شدید مصالح، سازه و تزئینات، یکدستی معماری و شهرسازی، اصالت تاریخی و ویژگی های تاریخی اثر و همچنین، خودداری از اتخاذ سیاست های حفاظتی نامتناسب و انجام پروژه ها و طرح های تحدید کننده شهری و منطقه ای، ثبت میراث فرهنگی در فهرست میراث جهانی یونسکو پیامدهای متعدد دیگری بر اعمال حاکمیت دولتها در پی دارد. سلب اختیار دولت ها در تعریف، تعیین و شناسایی معیارها و مصادیق میراث فرهنگی به علت لزوم متابعت از ضوابط مقرر در دستورالعمل های اجرایی کنوانسیون میراث جهانی صادره از سوی یونسکو، تحدید صلاحیت کیفی انحصاری دولت ها در تعقیب، محاکمه و مجازات مرتکبان تخریب و غارت میراث فرهنگی جهانی، برای نمونه، آنچه در محوطه میراث فرهنگی پالمیرای سوریه یا شهر باستانی دوبرونیک کرواسی اتفاق افتاد، به لحاظ شناسایی آنها به مثابه میراث مشترک بشریت، محدودیت در اجرای طرح ها و پروژه های شهری و منطقه ای که سبب لطمه و آسیب مادی و معنوی به عرصه و حریم میراث جهانی می شود و ایجاد محدودیت در اعمال اصلی سنتی حاکمیت سرزمینی دولت ها بر اموال واقع در قلمرو خود، به دلیل سهیم بودن جامعه جهانی در بهره برداری از اینگونه میراث، از مهمترین پیامدهای قابل توجه ثبت میراث فرهنگی در فهرست میراث جهانی به شمار می رود. کنوانسیون میراث جهانی تعهدات گوناگونی را که برخی از آنها در زمره تعهدات جهانشمول به شمار میروند، برعهده دولت های عضو قرار داده است که بدون تردید، نقض این تعهدات، مسئولیت بین المللی آنها را به دنبال دارد. در پرتو تحولات اخیر حقوق بین الملل، دامنه

دوران کرونا و محدود بودن ارتباطات برمی‌گردد که تردیدهایی را در محتوا ایجاد کرده بود. در نهایت، نمایندگان کشورهای از جمله یونان، هند، ایتالیا، آرژانتین و تایلند نیز همچون ژاپن تاکید داشتند لازم است روی این پرونده تأمل بیشتری شود و پرونده دیفر (رفع نواقص و تکمیل پرونده برای اجلاس‌های بعدی یونسکو) شود تا مدارک و مستندات آن تکمیل شود.

رسول وطن دوست، نماینده میراث فرهنگی ایران در یونسکو در دفاع از این پرونده گفت: ایران مدارک زیادی فرستاده است. متوجه شدیم ایکوموس نسبت به مدیریت و حفاظت ماسوله رضایت دارد. او همچنین از ایکوموس دعوت کرد به ایران و ماسوله سفر کند و مدارک و مستندات را از نزدیک مشاهده کند.

توضیح کارشناسان میراث فرهنگی حاضر در اجلاس یونسکو به ایسنا این است که "پرونده منظر فرهنگی ماسوله" از "عدم ثبت" به "دیفر" تبدیل شد؛ یعنی ایران می‌تواند دوباره پرونده را برای ثبت جهانی ارسال کند.

به گفته این کارشناسان، "موضوع حفظ سهمیه ایران درباره ارسال دوباره پرونده منظر فرهنگی ماسوله بدون در نظرگیری محدودیت‌های سهمیه‌ای یونسکو، در جلسه‌ای دیگر با حضور ایران و هیأتی منتخب از کمیته میراث جهانی تصمیم‌گیری می‌شود."

"منظر فرهنگی ماسوله" از سال ۲۰۰۷ میلادی در "فهرست در انتظار" میراث جهانی یونسکو قرار داشت و به زعم وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، به لحاظ حفاظتی و مدیریتی از شرایط قابل قبولی برای نامزدی ثبت در فهرست میراث جهانی برخوردار بود، از همین رو پرونده پیشنهادی "منظر فرهنگی ماسوله" بنابر نظر مشورتی و مصوبه

که با سه پرونده در آن حضور دارد، موفق شد ۵۴ کاروانسرای تاریخی با قدمت از ساسانی تا قاجار را در قالب یک پرونده به فهرست میراث جهانی یونسکو اضافه کند و پرونده نفس‌گیر و پربحث منظر فرهنگی ماسوله برای اصلاح ایرادها و بازبینی به تعویق افتاد.

به جز کاروانسراها، ایران دو پرونده "الحاق جنگل‌های دیزمار به جنگل‌های هیرکانی و "منظر فرهنگی ماسوله" را در اجلاس ریاض یونسکو ارائه کرده بود که به پیشنهاد یونسکو قرار شد جنگل دیزمار در قالب پرونده ارسباران به یونسکو ارائه شود و پرونده پرچالش "منظر فرهنگی ماسوله" نیز با ایرادهای زیاد نماینده ایکوموس مواجه و گفته شد مدارک و مستندات کافی روی پرونده وجود ندارد و در نتیجه نظر ایکوموس بر این بود که این پرونده در کمیته میراث جهانی یونسکو پذیرفته نشود و درخواست دیفر (differ = رفع ایرادهای پرونده و بررسی در اجلاس‌های سال‌های بعد) و ریفر (refer = رفع ایراد جزئی و بررسی بدون نوبت) رد کرد و در پاسخ به دفاعیات گفت که فرصتی برای بازبینی پرونده نیست.

با این وجود نمایندگان کشورهای عمان، امارات، روسیه، عربستان و نیجریه در دفاع از این پرونده اظهار نظر کردند و درخواست تجدیدنظر ایکوموس را داشتند. توجه بیشتر نمایندگان این کشورها بر ساختار تاریخی - اسلامی ماسوله بود.

همچنین نماینده ژاپن با وجود نظر مثبت روی جذابیت‌های گردشگری ماسوله، ایرادهایی را هم به این پرونده وارد کرد و اشاره داشت که بحث‌های زیادی بین ایران و ایکوموس درباره این پرونده وجود داشته است. در این باره نماینده روسیه در یونسکو یادآور شد ایرادهای ایکوموس بیشتر به

داشته و هم‌اینک در اجلاس یونسکو حضور دارد، به نظر یونسکو این بود که "شائبه‌های مطرح‌شده درباره نظر ایکوموس راجع به پرونده ماسوله، به ابهاماتی برمی‌گردد که ایکوموس علی‌الظاهر به دلیل نبود امکان ارتباط کامل با کارشناسان تهیه‌کننده پرونده، وارد کرده است. بدیهی است این موضوع نگرانی‌هایی را برای طرح موضوع ثبت جهانی ماسوله در کمیته میراث جهانی فراهم می‌کرد، از این رو در ماه گذشته، هیأتی از کارشناسان متخصص در حوزه ثبت جهانی از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به یونسکو اعزام شدند و رایزنی‌های لازم در راستای بازتیین ارزش‌های منظر فرهنگی ماسوله و رفع ابهامات مطرح‌شده با اعضای کمیته میراث جهانی به انجام رسید." (۵۴)

حضور نمایندگان اسرائیلی در کمیته حفاظت از میراث جهانی یونسکو در عربستان

پیرو خبر فوق در خصوص برگزاری کمیته حفاظت از میراث جهانی یونسکو در عربستان، هیئتی از رژیم صهیونیستی در نشست یونسکو در عربستان شرکت کرد. بنابر گزارش رویترز، هیئتی از رژیم صهیونیستی روز دوشنبه در نشست آژانس فرهنگی سازمان ملل متحد در ریاض شرکت کرد؛ موضوعی که نشانه‌ای از گام‌های عربستان سعودی تحت فشار و شینگتن برای عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی محسوب می‌شود.

شورای ملی ثبت آثار در سال ۱۴۰۰ به دبیرخانه مرکز میراث جهانی یونسکو فرستاده شد تا در اجلاس ۲۰۲۳ بررسی شود.

ارزیابی میدانی پرونده ماسوله از سوی شورای جهانی بافت‌ها و بناهای تاریخی (ایکوموس) در تابستان ۱۴۰۱ توسط کارشناس اعزامی یونسکو انجام شد. گزارش ارزیاب یونسکو نیز حائز جنبه‌های مثبت بود. نعیمه بن‌کاری، ارزیاب یونسکو که در مهرماه ۱۴۰۱ به ایران آمده بود، پس از بررسی ماسوله، گفته بود: "ماسوله ارزش‌های زیاد و خوبی از نظر معماری و در کنار آن وجه انسانی دارد که قابل توجه است." او همچنین اظهار کرده بود: "قبل از این که ایکوموس پرونده ماسوله را به من بدهد، هیچ شناختی درباره آن نداشتم و با مطالعه این پرونده به آن علاقه‌مند شدم و با آمدنم به ایران و دیدن این شهر از نزدیک متوجه شدم که فقط جلد کتاب را خوانده‌ام و صفحات جدیدی از ماسوله را کشف کردم و در ذهنم ثبت شد."

با این وجود، در شهریورماه ۱۴۰۲، چند هفته پیش از آغاز چهل و پنجمین کمیته میراث جهانی یونسکو در ریاض عربستان، گزارشی منسوب به شورای جهانی بافت‌ها و بناهای تاریخی (ایکوموس)، بازوی مشورتی یونسکو در پرونده‌های ثبت جهانی میراث فرهنگی منتشر شد که نوشته بود: "ماسوله ظرفیت ثبت جهانی دارد، اما پرونده تدوین‌شده آن که سال ۲۰۲۱ به یونسکو تحویل داده شد، حاوی ایرادات اساسی است و به همین دلیل ایکوموس درخواست رد پرونده ثبت جهانی ماسوله را دارد."

اما پاسخ مدیرکل پیشین ثبت آثار و حفظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی که در تهیه پرونده "منظر فرهنگی ماسوله" نیز نقش

الحاق ۲۰ ویزگی فرهنگی یونسکو به اوکراین:

بنا بر جلسه فوق العاده کمیته حفاظت از مالکیت فرهنگی در مورخ ۷ سپتامبر ۲۰۲۳، کشور اوکراین با توجه به درگیری های مسلحانه از ۲۰ حمایت موقت ویزگی های فرهنگی طبق پروتکل دوم یونسکو در کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه برخوردار شد.

در طول این مخاصمه حملات موشکی روسیه باعث خسارت های جدی به ساختمان های تاریخی با اهمیت فرهنگی در املاک ال ویویوی، اودسا و چرنییف شده است.

این ۲۰ ویزگی در حال حاضر از بالاترین سطح ایمنی از حملات نظامی و همچنین تهدید به هدف نظامی بهره می برد. این کمیته همچنین تصمیم گرفت از سازمان آموزش های سازمان ملل برای نیروهای امنیتی اوکراین و پرسنل قضایی آن حمایت مالی کند تا مهارت های خود را در حفاظت از میراث فرهنگی افزایش دهند. این علاوه بر دوره های آموزشی مختلف برای متخصصان فرهنگ و میراث و اقدامات توانبخشی که توسط یونسکو پس از آغاز جنگ انجام شد، اقدام می شود. (۵۶)

ملاحظه و نظر کارشناسی:

بر طبق ماده ۸ اساسنامه دیوان بین المللی کیفری بند ب شماره ۹، هرگونه هدایت عمدی حملات بر ضد ساختمان های هنری و تاریخی که مکان هایی نظامی نیستند جنایت جنگی می باشد و ناقض فاحش قوانین و عرف های مسلم

به گفته یک شاهد رویترز، سه مقام صهیونیست در صندلی های این رژیم در چهل و پنجمین نشست کمیته میراث جهانی یونسکو حضور داشتند. زمانی که خبرنگار رویترز به این مقامات نزدیک شد، آنها از اظهار نظر خودداری کردند.

یکی دیگر از مقامات صهیونیست در این خصوص گفت، این هیئت دربردارنده معاون مدیر کل سازمان های بین المللی وزارت خارجه و سفیر سازمان های بین المللی در پاریس است.

وی افزود، یک نماینده از وزارت آموزش و پرورش رژیم صهیونیستی و رئیس اداره آثار باستانی این رژیم نیز در این گردهمایی شرکت کردند.

دولت عربستان سعودی بلافاصله به درخواست برای اظهار نظر در این خصوص پاسخ نداد. سخنگوی وزارت خارجه رژیم صهیونیستی و یونسکو نیز از اظهار نظر در این باره خودداری کردند.

حضور علنی مقامات صهیونیست در عربستان نادر است، اما دو طرف در سال های اخیر تماس هایی پنهانی داشته اند.

واشینگتن، متحد سنتی خود - ریاض - را برای امضای یک توافق عادی سازی با رژیم صهیونیستی تحت فشار قرار داده است؛ موضوعی که بزرگترین پیروزی دیپلماتیک آمریکا در منطقه و پس از توافقی های مشابه با امارات متحده عربی، بحرین و مراکش - موسوم به توافقنامه ابراهیم - محسوب خواهد شد.

اما ریاض تاکنون در برابر فشارهای آمریکا مقاومت کرده و این اقدام را به ایجاد کشور فلسطین به عنوان بخشی از راه حل دو کشوری برای مناقشه اسرائیل و فلسطین، همراه با دیگر خواسته ها موکول کرده است. (۵۵)

خواهد برای اجرای مقررات مناسب و آموزش معلمان و برای اطمینان از یک رویکرد متمرکز انسانی از هوش مصنوعی بهره مند شوند.

در حال حاضر یونسکو اولین راهنمای جهانی را در زمینه استفاده از هوش مصنوعی در آموزش و تحقیقات را منتشر می کند که برای رفع اختلالات ناشی از فناوری هوش مصنوعی مرکزی طراحی شده است.

خانم آجودی دبیرکل یونسکو معتقد است که نسل هوش مصنوعی یک فرصت فوق العاده برای توسعه انسان می باشد. اما می تواند باعث آسیب و تعصب هم شود. این موضوع را نمی توان بدون مشارکت عمومی و حفاظت و مقررات لازم دولت ها در آموزش ادغام کرد. این راهنمای یونسکو به سیاست گذاران و معلمان کمک می کند تا به بهترین وجه پتانسیل هوش مصنوعی را برای دانش آموزان هدایت کنند. (۵۷)

لوگو یونسکو و تعاریف و معانی اجزای آن

یونسکو سازمان وابسته به سازمان ملل متحد است که مقر و مرکزیت آن در پاریس می باشد و به مسائل آموزشی، فرهنگی و علمی جامعه جهانی می پردازد. در چارچوب مأموریت کلی سازمان ملل متحد، اهداف اصلی یونسکو ترویج صلح در حوزه مسئولیت خود از طریق گفتگو و درک متقابل است. مأموریت این سازمان ترویج میراث فرهنگی بشریت و احترام برابر به فرهنگ ملل مختلف تعیین شده است. بنابر آخرین اطلاع یونسکو دارای ۱۹۵ کشور عضو

حقوق بین الملل و حاکم بر منازعات مسلحانه بین المللی است.

هرچند هر دو کشور روسیه و اوکراین متن این اسناد را امضا کرده اند لیکن آن را به تصویب نرسانده اند. با این حال عدم تصویب دلیلی نمی شود که هر دو کشور قوانین و به خصوص عرف های مسلم حقوق بین الملل را در منازعات مسلحانه خود نادیده بگیرند.

مسئله فوق نیازمند بررسی کمیته حقیقت یاب می باشد، چراکه اولاً نیابستی یک دولت از اماکن مذهبی، تاریخی، هنری و فرهنگی به عنوان سپر نظامی و یا کاربردهای دیگر نظامی استفاده کند و ثانیاً دولت حمله کننده هم نیابستی به اماکن تاریخی و فرهنگی که کاربرد نظامی ندارند حمله کند. بنابر این واقعه تخریب اماکن تاریخی و فرهنگی اوکراین در حملات روسیه قابل بررسی جدی می باشد.

فلذا هر دو دولت اوکراین و روسیه می بایستی تمام تلاش خود را برای حفظ ابنیه تاریخی و فرهنگی بنمایند، چرا که جدای از ارزش های منحصر به فرد یک اثر تاریخی یا فرهنگی، این آثار متعلق به تمامی بشریت است و حفاظت از میراث فرهنگی وظیفه تمامی دولت های مدعی تمدن و عضو یونسکو می باشد.

یونسکو: دولت ها باید به سرعت هوش مصنوعی را در مدارس تنظیم کنند:

از آنجا که دانش آموزان بخشی از جهان پس از تعطیلات تابستانی به مدرسه باز می گردند، یونسکو از دولت ها می

حال ناپدید شدن نوع بشر است. نماد متمایز ساختار بین المللی غیرانتفاعی بلافاصله پس از تأسیس آن ظاهر شد. این نمایانگر یک ساختمان شماتیک از یک معبد یونان باستان است که در آن به جای ستون های پشتیبان، حروفی از نام وجود دارد که از چپ به راست به ترتیب خواندن کلمه "O" و "C", "S", "E", "N", "U" (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) وجود دارد. از آنجا که آنها به عنوان عناصر معماری تلطیف شده اند، شکل آنها باریک تر و کشیده تر از اندازه معمول آنها است. همه حروف به صورت افقی فشرده شده اند.

نسخه رسمی لوگو که هم در فرایند اسناد و هم در تبلیغات استفاده می شود که به اختصار از سه عنصر زیر تشکیل شده است:

- ❖ نام کامل سازمان بین المللی یونسکو در پایین
  - ❖ نشانه ای گرافیکی در سازه ای باستانی با سقف شیروانی، حروف یونسکو به صورت ستون و سه خط عریض.
  - ❖ خط نقطه چین عمودی در سمت راست.
- فونت و رنگ نشان یونسکو: طرح رنگ نشان: آبی روشن، سیاه، سبز، سفید، قهوه ای. انتخاب پالت به هدف استفاده و محل لوگو بستگی دارد. در مورد کتیبه کامل در پایین نیز می توان گفت: بر اساس نوع سند؛ می توان آن را روی پله ها، زیر آنها و یا به شکل یک ستون قرار داد.

نماد یونسکو: مفهوم لوگو و همچنین سازمانی که نشان دهنده آن است، بسیار مهم است. این علامت نماد مبارزه با تبعیض در آموزش، فعالیت های پژوهشی در فرهنگ های ملی و ترویج میراث مشترک نوع بشر است. همچنین به

می باشد و در تمام قاره ها از طریق بیش از ۶۰ دفتر و بخش مستقر در کشورهای مختلف فعالیت می کند.

معنا و تاریخ: لوگوی یونسکو بلافاصله پس از تأسیس این سازمان تعیین و ایجاد شد، و از شناخته شده ترین نشان ها در جهان است. لوگو متشکل از تصویر یک معبد یونان باستان با نام اختصاری یونسکو به عنوان ستون های آن است. به همین دلیل، گرافیک حروف به صورت افقی بسیار فشرده و با قلم تجاری بسیار شبیه به Empire رنگ این نشان رنگ روشن آبی، رنگ سنتی سازمان ملل متحد درج شده است. البته ممکن است نسخه هایی از رنگ های دیگر آن وجود داشته باشد: سیاه و سفید، سبز و قهوه ای.

نسخه رسمی لوگو یونسکو که برای اسناد آن استفاده می شود از سه عنصر تشکیل شده است. نشان معبد، نام کامل سازمان در زیر نشان به شش زبان رسمی آن نوشته شده است و در سمت راست لوگو یک خط عمودی از نقطه ها به صورت لگاریتمی قرار داده شده است.

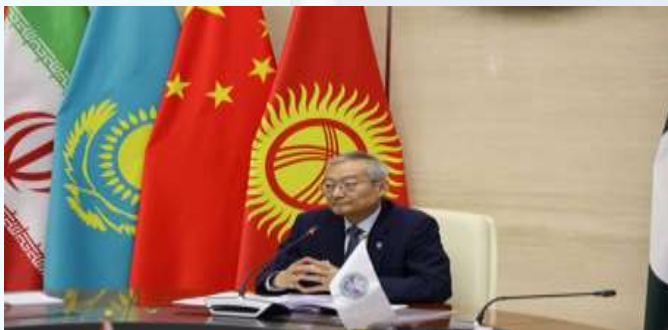
نام "یونسکو" در واقع مخفف به معنای سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد است. لوگو تایپ یونسکو به شدت با نقش شناخته شده آن در مبارزه با تبعیض در زمینه آموزشی، تحقیقاتی در زمینه فرهنگ های ملی و ترویج میراث مشترک بشری و همچنین تسهیل در حل مشکلات جاری در علوم اجتماعی و اطلاعات مرتبط است. ، زمین شناسی، اقیانوس شناسی و حفاظت از محیط زیست.

نشان یونسکو نامی است که از حروف سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد تشکیل شده است. نام اختصاری و نام کامل در ساختار قابل تشخیص ترین لوگو استفاده شده است. این نماد این است که سازمان سنگر جهان است و آماده حمایت از همه تلاش های خوب و میراث در

در ۲۳ اگوست ۲۰۲۳، دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دپارتمان امور سیاسی و صلح سازمان ملل متحد (DPPA) دبیرخانه سازمان ملل مذاکرات کاری منظم را به صورت آنلاین برگزار کردند. در این نشست نمایندگان مرکز منطقه ای سازمان ملل متحد برای دیپلماسی پیشگیرانه برای آسیای مرکزی (UNRCCA) نیز حضور داشتند.

ژانگ مینگ، دبیرکل سازمان همکاری شانگهای و رزماری دی کارلو، معاون دبیر کل سازمان ملل متحد و رئیس اداره امور سیاسی و صلح، سخنان افتتاحیه را بیان کردند.

نمایندگان DPPA و UNRCCA در مورد کار جاری نهادهای سازمان ملل متحد در آسیای مرکزی و افغانستان، برنامه های نظارت بر انتخابات صحبت کردند و سخنانی در مورد فعالیت های آکادمی دیپلماسی پیشگیرانه جوانان و برنامه گفتگوی رهبران زن آسیای مرکزی ارائه شد.

مقامات دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای نیز موضع کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و تجربه همکاری در سازمان همکاری شانگهای در مورد موضوعات فوق را ارائه کردند.

طرفین در مورد چشم انداز تعامل بین دو سازمان تبادل نظر کردند. آنها بر قصد متقابل خود را برای تقویت مداوم همکاری ها، ارتقای گفت و گو و مبادلات تأیید کردند.

پیش از این وضعیت ناظر سازمان همکاری شانگهای در مجمع عمومی در ۲ دسامبر ۲۰۰۴ تصویب شد.

کمک در حل علوم اجتماعی، اطلاعات، زمین شناسی، اقیانوس شناسی و حفاظت از محیط زیست اشاره دارد.

لوگوی یونسکو نشان دهنده چیست؟ : لوگوی این سازمان ستونی به سبک یونان باستان است که به جای ستون، حروفی از نام آن قرار گرفته است. نمادها صاف و به سمت بالا کشیده شده اند. آنها از یک سقف مثلثی حمایت می کنند. از سوی دیگر روی سه پله ایستاده اند.

شعار اصلی یونسکو چیست؟ : "ساختن صلح در ذهن مردان و زنان" شعار یونسکو است. این نشان دهنده تلاش ها برای هماهنگی اقدامات با هدف برقراری ارتباط با مردم در فرهنگ، آموزش و علم است.

آیا می توانم از لوگوی یونسکو استفاده کنم؟ : آرم یونسکو به عنوان نام و مخفف آن در مالکیت معنوی سازمان ملل متحد است. هیچ سازمان، شخص حقیقی یا حقوقی دیگری بدون رضایت کتبی مالک حق استفاده از آنرا ندارد.

فرم کامل یونسکو چیست؟ : یونسکو مخفف است که شکل کامل آن شبیه سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد است. (۵۸)

حوزه سازمان شانگهای :

رایزنی بین سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه سازمان ملل متحد

پایتخت فرهنگی و گردشگری سازمان همکاری شانگهای برای سال های ۲۰۲۳-۲۰۲۴ اعلام شد. این رویداد توسط دپارتمان تبلیغات کمیته مرکزی CPC، وزارت فرهنگ و گردشگری چین، دولت مردمی استان گانسو، اداره ملی رادیو و تلویزیون چین و شورای ارتقای تجارت بین المللی چین برگزار می شود. (۶۰)

بازدید نماینده ویژه اتحادیه اروپا برای آسیای مرکزی از دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای

در ۵ سپتامبر ۲۰۲۳، معاون دبیر کل سازمان همکاری شانگهای با تری هاگالا، نماینده ویژه اتحادیه اروپا برای آسیای مرکزی، در دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای ملاقات کرد.

شوخرات سوپیرزودا به خانم هاگالا در مورد فعالیت های سازمان همکاری شانگهای، ساختار نهادهای دائمی آن و زمینه های اصلی همکاری در سازمان توضیح داد.

آنها در مورد کار مکانیسم های همکاری سازمان همکاری شانگهای، توسعه روابط بین المللی سازمان، روند گسترش سازمان همکاری شانگهای و وضعیت در افغانستان تبادل نظر کردند. (۶۱)

همکاری های سازمان همکاری شانگهای با سازمان های بین المللی و منطقه ای

سازمان همکاری شانگهای همکاری با سازمان های بین المللی و منطقه ای در دستور کار خویش دارد. در زیر به تعدادی از آنها اشاره شده است:

اعلامیه مشترک همکاری بین دبیرخانه های سازمان ملل و سازمان همکاری شانگهای در ۵ آوریل ۲۰۱۰ امضا شد. تعدادی از قطعنامه های سازمان ملل متحد مربوط به همکاری بین سازمان ملل و سازمان همکاری شانگهای است.

تا به امروز، هفت قطعنامه UNGA در مورد همکاری بین سازمان ملل متحد و سازمان همکاری شانگهای به تصویب رسیده است: قطعنامه های ۱۸۳/۶۴ در ۱۸ دسامبر ۲۰۰۹، ۱۲۴/۶۵ از ۱۳ دسامبر ۲۰۱۰، ۱۵/۶۷ از ۱۹ نوامبر ۲۰۱۲، ۱۱/۶۹ از ۱۱ نوامبر ۲۰۱۴، ۱۴/۷۱ از ۲۱ نوامبر ۲۰۱۶، ۳۳۴/۷۳ از ۳۰ اوت ۲۰۱۹ و ۶۹/۷۵ از ۲۵ مارس ۲۰۲۱. (۵۹)

شرکت نوران نیازالیف معاون دبیر کل سازمان همکاری

شانگهای در مراسم افتتاحیه ششمین نمایشگاه فرهنگی جاده

ابریشم

در ۶ سپتامبر ۲۰۲۳ ششمین نمایشگاه بین المللی فرهنگی جاده ابریشم با مراسمی در دانهوانگ، استان گانسو، چین افتتاح شد. به دعوت برگزارکنندگان، نوران نیازالیف معاون دبیرکل سازمان همکاری شانگهای برای شرکت کنندگان سخنرانی کرد. وی با صحبت از سهم سازمان همکاری شانگهای در تقویت روابط فرهنگی و بشردوستانه، به طور خاص بر تلاش برای مطالعه و حفظ میراث فرهنگی و طبیعی کشورهای سازمان همکاری شانگهای از جمله مکان های کنار جاده تاریخی بزرگ ابریشم تمرکز کرد. وی همچنین به حضار اطلاع داد که آلماتی جمهوری قزاقستان به عنوان

۷. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه (ژنگزو، ۱۵ دسامبر ۲۰۱۵).

۸. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه کنفرانس تعامل و اقدامات اعتمادساز در آسیا (شانگهای، ۲۰ مه ۲۰۱۴).

۹. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای (SCO) و کمیته بین المللی صلیب سرخ (I CRC) (آستانا، ۹ ژوئن ۲۰۱۷).

❖ همکاری با سازمان ملل متحد

در ۲ دسامبر ۲۰۰۴، پنجاه و نهمین جلسه عمومی مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه A/RES/۵۹/۴۸ (مورد دستور کار ۱۵۱) را با عنوان "وضعیت ناظر برای سازمان همکاری شانگهای در مجمع عمومی" به تصویب رساند. این قطعنامه به سازمان همکاری شانگهای حق شرکت در جلسات و کار مجمع عمومی را به عنوان ناظر داد. سازمان تماس های اطلاعاتی منظمی با دبیرخانه سازمان ملل متحد و نهادهای سازمان ملل متحد در پکن دارد. به طور سنتی، نمایندگان عالی رتبه سازمان ملل به دعوت کشوری که ریاست فعلی سازمان همکاری شانگهای را بر عهده دارد، در اجلاس سالانه سازمان همکاری شانگهای شرکت می کنند. در ۱۸ دسامبر ۲۰۰۹، شصت و پنجمین نشست عمومی شصت و چهارمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه A/RES/۶۴/۱۸۳ (دستور کار ۱۲۴) "همکاری بین سازمان ملل متحد و سازمان همکاری شانگهای" را به تصویب رساند. این قطعنامه بر اهمیت بهبود گفتگو، همکاری و هماهنگی بین سیستم سازمان ملل متحد و سازمان همکاری شانگهای تاکید می کند.

همکاری با (UN)

همکاری با (CI S)

همکاری با (ASEAN)

همکاری با (CSTO)

همکاری با (ECO)

همکاری با (CI CA)

همکاری با (I CRC)

چارچوب حقوقی فعلی روابط خارجی سازمان همکاری شانگهای شامل اسناد زیر است (به ترتیب زمانی):

۱. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و کمیته اجرایی کشورهای مشترک المنافع (پکن، ۱۲ آوریل ۲۰۰۵).

۲. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه انجمن کشورهای جنوب شرق آسیا (جاکارتا، ۲۱ آوریل ۲۰۰۵).

۳. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه سازمان پیمان امنیت جمعی (دوشنبه، ۵ اکتبر ۲۰۰۷).

۴. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه سازمان همکاری اقتصادی (عشق آباد، ۱۱ دسامبر ۲۰۰۷).

۵. بیانیه مشترک همکاری بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و سازمان ملل متحد (تاشکند، ۵ آوریل ۲۰۱۰).

۶. یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد (آستانه، ۱۴ ژوئن ۲۰۱۱).

سازمان ملل متحد. بنا به درخواست سازمان ملل، دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای به همراه کشورهای عضو و کمیته اجرایی RATS گزارش هایی را در مورد اجرای قطعنامه های معین مجمع عمومی سازمان ملل به طور منظم تهیه می کنند. سازمان همکاری شانگهای با بخش های سازمان ملل متحد، از جمله دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد (UNODC) و کمیسیون اقتصادی و اجتماعی آسیا و اقیانوسیه (UNESCAP) روابط نزدیکی برقرار کرده است. در ژوئن ۲۰۱۱ در آستانه، دبیر کل سازمان همکاری شانگهای و مدیر اجرایی UNODC یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و UNODC امضا کردند.

در ۲۱ اوت ۲۰۱۲، دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه کمیسیون اقتصادی و اجتماعی آسیا و اقیانوسیه را امضا کرد.

❖ همکاری با CIS

یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و کمیته اجرایی CIS در ۱۲ آوریل ۲۰۰۵ امضا شد. این سند زمینه های همکاری اولویت دار مانند امنیت (تأمین امنیت منطقه ای و بین المللی، مقابله با تروریسم، افراط گرایی، جدایی طلبی، قاچاق مواد مخدر و اسلحه، جنایات سازمان یافته و فراملی)، اقتصاد (تجارت، شرایط و ضوابط ارتقای کالاها، خدمات و تأمین مالی، ترویج و حمایت از سرمایه گذاری، حمل و نقل و ارتباطات، حفاظت از محیط زیست، فناوری اطلاعات و گردشگری) و حوزه بشردوستانه (فرهنگ، آموزش، علم و مراقبت های بهداشتی) را شامل می شود. تماس های منظم در سطح روسای دستگاه های اجرایی برقرار است. رایزنی هایی در سطح کارشناسان دبیرخانه

در ۵ آوریل ۲۰۱۰، دبیر کل سازمان همکاری شانگهای و دبیر کل سازمان ملل متحد یک بیانیه مشترک در مورد همکاری بین دبیرخانه های سازمان همکاری شانگهای و سازمان ملل در تاشکند امضا کردند. این بیانیه از جمله قصد طرفین برای گسترش همکاری در ارتباطات و تبادل اطلاعات را بیان کرده است.

در ۱۳ دسامبر ۲۰۱۰، شصت و چهارمین جلسه عمومی در شصت و پنجمین اجلاس قطعنامه A/RES/۶۵/۱۲۴ در مورد "همکاری بین سازمان ملل متحد و سازمان همکاری شانگهای" (بند ۷۱۲۲ دستور کار) را به تصویب رساند که به دستور کار مقدماتی جلسه ۶۷ اضافه شد. مجمع عمومی سازمان ملل متحد ماده ای تحت عنوان «همکاری بین سازمان ملل متحد و سازمان همکاری شانگهای». (دستور کار شصت و ششمین جلسه، سپتامبر ۲۰۱۱ - سپتامبر ۲۰۱۲، شامل بحث در مورد همکاری سازمان ملل با سازمان های بین المللی و منطقه ای نبود).

در سپتامبر ۲۰۱۲، هیئتی از دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای به رهبری معاون دبیرکل در افتتاحیه شصت و هفتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک شرکت کرد.

در ۱۹ نوامبر ۲۰۱۲، چهلمین نشست عمومی شصت و هفتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه A/RES/۶۷/۱۵ «همکاری بین سازمان ملل متحد و سازمان همکاری شانگهای» (دستور کار U۱۲۱) را به تصویب رساند که شامل یک آیت فرعی بود. با عنوان "همکاری بین سازمان ملل و سازمان همکاری شانگهای" در بند "همکاری بین سازمان ملل متحد و سازمان های منطقه ای و دیگر" دستور کار مقدماتی شصت و نهمین نشست آتی مجمع عمومی

زمینه های اقتصاد و تجارت، حمل و نقل، انرژی، محیط زیست، گردشگری و سایر زمینه های مورد علاقه دوجانبه همکاری خواهند کرد.

❖ همکاری با CICA

یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه کنفرانس تعامل و اقدامات اعتمادساز در آسیا در ۲۰ می ۲۰۱۴ در شانگهای امضا شد. سازمان همکاری شانگهای و CICA رویکردهای مشابهی را برای مسائل اساسی امروز اتخاذ می کنند، مانند حل و فصل مناقشات منطقه ای، تقویت رژیم های اصلی منع گسترش سلاح های هسته ای، و جستجو برای پاسخ های مشترک به چالش های کنونی، مانند تروریسم، جدایی طلبی، افراط گرایی، قاچاق مواد مخدر، جنایات فراملی، و قاچاق اسلحه

❖ همکاری با ICRC

در ۹ ژوئن ۲۰۱۷، دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای (SCO) و کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC) یادداشت تفاهمی را در حاشیه نشست سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای در آستانه امضا کردند. این سند توسط رشید علی اف، دبیر کل سازمان همکاری شانگهای و کریستین بیرلی، معاون رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ امضا شد.

این یادداشت اعلام می کند که طرفین گفتگو را در مورد موضوعات مربوط به حقوق بین الملل بشردوستانه (IHL) که فقط برای درگیری های مسلحانه قابل اعمال است، حفظ خواهند کرد. کمک به اجرای هنجارهای IHL و سایر اسناد حقوقی بین المللی؛ انتشار اطلاعات حقوقی در مورد IHL و اجرای آن؛ توسعه گفت و گو در حوزه بشردوستانه؛ و سازماندهی رویدادهایی برای پیشگیری و

سازمان همکاری شانگهای و کمیته اجرایی CI S در مورد جنبه های مختلف همکاری های اقتصادی، فرهنگی، بشردوستانه و اطلاعاتی در داخل سازمان همکاری شانگهای و کشورهای مستقل مشترک المنافع و همچنین در مورد مبارزه با تهدیدها و چالش های مدرن برگزار می شود.

❖ همکاری با ASEAN

یادداشت تفاهم بین دبیرخانه های سازمان همکاری شانگهای و آسه آن در ۲۱ آوریل ۲۰۰۵ در جاکارتا به امضا رسید. این سند زمینه های همکاری اولویت دار مانند مبارزه با تروریسم، قاچاق مواد مخدر و اسلحه، پولشویی و مهاجرت غیرقانونی را مشخص می کند. سایر زمینه های همکاری ممکن است، مانند اقتصاد و امور مالی، انرژی، از جمله نیروگاه های آبی و سوخت های زیستی، گردشگری، محیط زیست و منابع طبیعی و توسعه اجتماعی را در بر می گیرد.

❖ همکاری با CSTO

یادداشت تفاهم بین دبیرخانه های سازمان همکاری شانگهای و CSTO در ۵ اکتبر ۲۰۰۷ در دوشنبه به امضا رسید. این سند نکات توافقی را در مورد ایجاد و توسعه روابط همکاری برابر و سازنده بین دبیرخانه های سازمان همکاری شانگهای و سازمان پیمان امنیت جمعی در جهت تضمین امنیت و ثبات منطقه ای و بین المللی بیان می کند. مقابله با تروریسم؛ مبارزه با قاچاق مواد مخدر؛ اخلاف در قاچاق اسلحه؛ مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی؛ و سایر زمینه های مورد علاقه متقابل را می پوشاند.

❖ همکاری با ECO

یادداشت تفاهم بین دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای و دبیرخانه سازمان همکاری اقتصادی در ۱۱ دسامبر ۲۰۰۷ در عشق آباد به امضا رسید. این سند خاطرنشان می کند که طرفین با به اشتراک گذاشتن اطلاعات و تجربیات مثبت در

مورد تاکید ریاست محترم جمهوری و وزیر محترم امور خارجه بوده است. یادآور می شود انجمن دوستی ایران و کویت متشکل از ۲۱ نفر از شخصیت های برجسته اقتصادی، علمی، رسانه ای و اجتماعی کویت است که ریاست آن به عهده شیخ علی الخالد الصباح از اعضای خاندان حاکم کشور کویت می باشد. (۶۲)

دیدار هیات حزب کمونیست ویتنام با رئیس انجمن دوستی

ایران و ویتنام / ۱۴۰۲/۶/۹

فام تات تانک معاون اول کمیسیون بسیج عمومی کمیته مرکزی حزب کمونیست ویتنام، با سید کمال سجادی موسس و رئیس انجمن دوستی ایران و ویتنام دیدار و گفتگو کرد.

واکنش به شرایط اضطراری. طرفین همچنین در زمینه اجرای قانون، آموزش و مراقبت های بهداشتی با تبادل منظم اطلاعات، اسناد قانونی و توصیه ها در مورد موضوعات مورد علاقه دوجانبه همکاری خواهند کرد. آنها همچنین در تهیه پیش نویس و اجرای پروژه ها و برنامه های مشترک همکاری خواهند کرد.

انجمن های دوستی کشورها :

نشست انجمن دوستی ایران و کویت با سفیر کشورمان /

۱۴۰۲/۵/۲۲

انجمن دوستی ایران و کویت مراسم بزرگداشتی به مناسبت

تعیین سفیر جدید کشورمان در این کشور برگزار کرد.

در این مراسم شیخ علی الخالد الصباح رئیس انجمن ضمن عرض خیر مقدم به محمد توتونچی سفیر جدید جمهوری اسلامی ایران در کویت و آرزوی موفقیت برای ایشان جهت پیشبرد روابط دوستانه و تاریخی دو ملت همسایه و مسلمان بر اهمیت حضور فعال تر بازرگانان، هنرمندان و فرهیختگان ایرانی در کویت تاکید کرد.

الصباح افزود : ما در تلاش خود برای تعمیق و گسترش پیوندهای ناگسستنی دو ملت جدی هستیم و از هیچ کوششی در این زمینه دریغ نخواهیم کرد.

محمد توتونچی سفیر کشورمان در این دیدار گفت : حضور نخبگان اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و دانشگاهی در ترکیب جدید انجمن مایه بسی امیدواری و دلگرمی است و جمهوری اسلامی ایران همواره حامی و پشتیبان کشورهای همسایه مسلمان بوده و در تنگناها و بحرانها صداقت و برادری خود را به اثبات رسانده است.

وی افزود : همزیستی مسالمت آمیز و گسترش روابط با کشورهای همسایه در زمینه های رسمی و مردمی همواره

سالگرد تاسیس روابط دو کشور به ایران سفر نموده و مذاکراتی با رئیس جمهور، رئیس مجلس و سایر مقامات داشته و توافقات مهمی نیز به امضا رسیده است. وی افزود روابط مردم با مردم که از سوی انجمن دوستی انجام می شود برای گسترش روابط دوستانه بین ایران و ویتنام بسیار ارزنده می باشد. فام تات تانک در پایان ضمن ابراز امیدواری از گسترش بیش از پیش ارتباطات در زمینه های مختلف گفت: استفاده از ظرفیت های اقتصادی و تجاری فراوان بین دو کشور در اولویت است. (۶۳)

رئیس انجمن دوستی ایران و چین: مشکل پول های بلوکه شده در چین نداریم / دولت گذشته دست رد به سینه پکن زد / "جریان چین هراسی در ایران" از آمریکا نشات می گیرد

علاءالدین بروجردی رئیس انجمن دوستی ایران-چین درباره انتشار اخباری مبنی بر حجم قابل توجه پول های بلوکه شده ایران در چین و عدم آزادسازی آن در طول سال های گذشته اظهار داشت: با توجه به ارتباط نزدیک مقامات عالی رتبه ایران و چین و همچنین حجم قابل توجه داد و ستدهای اقتصادی و مالی بین دو کشور، در رابطه با چین با مشکل شبیه به کره جنوبی که امکان آزادسازی پولی های بلوکه شده را نداشته باشیم، مواجه نیستیم. توافقاتی لازم بین بانک های مرکزی دو کشور صورت گرفته و مشکل بلوکه شدن پول و دارایی ایران در چین را نداریم.

به گزارش جماران؛ به نقل از ایلنا، رئیس انجمن دوستی ایران-چین اظهار داشت: جریان چین هراسی در ایران خط

به گزارش خبرگزاری برنا، فام تات تانک معاون اول کمیسیون بسیج عمومی کمیته مرکزی حزب کمونیست ویتنام، با سید کمال سجادی موسس و رئیس انجمن دوستی ایران و ویتنام دیدار و گفتگو کرد.

سجادی در این دیدار در خصوص فعالیت های انجمن دوستی ایران و ویتنام در زمینه های دیپلماسی عمومی، امور فرهنگی، اجتماعی و... در جهت تعمیق روابط دوستانه بین دو ملت ایران و ویتنام مطالبی را بیان نمود. وی افزود انجمن دوستی در راستای شناساندن مختصات جامعه، اقتصاد و فرهنگ ایرانی به مردم ویتنام و بالعکس شاخص های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... ویتنام به مردم ایران در قالب چاپ کتاب، انتشار مقالات، سخنرانی و نشست های مختلف اعم از برگزاری مراسم سالگرد روابط سیاسی بین دو کشور، هر ساله اقدامات موثری به انجام می رساند. رئیس انجمن دوستی ایران و ویتنام در ادامه خاطرنشان ساخت یکی از اتفاقات خوب فرهنگی که طی سال های اخیر فی ما بین دو کشور به وقوع پیوسته است، موافقتنامه خواهر خواندگی تهران و هانوی بوده است. ایشان اقتصاد و تجارت ایران و ویتنام را مکمل یکدیگر نامید و افزود انجمن دوستی ایران و ویتنام، منبع موثق و مطلع برای ارائه اطلاعات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی به متقاضیان می باشد. در ادامه این دیدار فام تات تانک مقام ارشد حزب کمونیست ویتنام با استقبال از مطالب مطرح شده توسط سجادی و قدردانی از تلاش های صورت گرفته از طریق انجمن در مسیر برقراری هرچه بهتر روابط دو ملت ایران و ویتنام گفت: دو کشور به عنوان دو دوست در زمینه سیاسی همکاری های خوبی در سازمان ها و مجامع بین المللی دارند و هیئت های متعدد در سطوح عالی بین دو کشور مبادله شده و اخیراً رئیس مجلس ویتنام در پنجاهمین

بروجردی با اشاره به جریان چین هراسی در ایران اظهار داشت: جریان چین هراسی در ایران خط آمریکا و از آمریکا نشات می گیرد چراکه آمریکایی ها به شدت نگران توسعه همکاری های ایران و چین هستند. به ویژه اینکه چینی ها تمام فناوری های دنیا در عرصه های مختلف را در اختیار گرفته اند به طوریکه امروز هواپیمای ایرباس، گوشی تلفن همراه آیفون، بنز و بی ام و در چین تولید می شوند و چین در تولید خودروهای برقی حرف اول را در دنیا می زند

وی تاکید کرد: زمینه همکاری با چین در تمام این حوزه ها آماده است اما ایران از این فرصت کمتر استفاده کرده و آمریکا هم به شدت نگران این است که با توجه به استعداد های فوق العاده ایران، اگر همکاری ها با چین جدی شود، ایران در فناوری های نوین در عرصه های مختلف جهش قابل توجهی خواهد داشت. رییس انجمن دوستی ایران-چین با بیان اینکه شرکت های متعدد ارتباط و همکاری نزدیک در زمینه های مختلف با چین دارند، گفت: سند همکاری های بلندمدت ۲۵ ساله بین دو کشور هم مبنای چنین اقداماتی است اما قبل از اینکه چینی ها اقدام کنند، تصمیمات اجرایی در این زمینه باید در ایران اتخاذ شود و در این باره چینی ها بارها پیشنهاداتی ارائه داده اند.

بروجردی ادامه داد: یکی از پروژه های مهم، پروژه قطار سریع السیر است و با توجه به اینکه در ایران به لحاظ فناوری های نوین در این حوزه عقب هستیم، باید هرچه سریع تر درباره این همکاری ها تصمیم گرفته شود. در حال

آمریکا و از آمریکا نشات می گیرد چراکه آمریکایی ها به شدت نگران توسعه همکاری های ایران و چین هستند. به ویژه اینکه چینی ها تمام فناوری های دنیا در عرصه های مختلف را در اختیار گرفته اند به طوریکه امروز هواپیمای ایرباس، گوشی تلفن همراه آیفون، بنز و بی ام و در چین تولید می شوند و چین در تولید خودروهای برقی حرف اول را در دنیا می زند.

علاءالدین بروجردی درباره انتشار اخباری مبنی بر حجم قابل توجه پول های بلوکه شده ایران در چین و عدم آزادسازی آن در طول سال های گذشته اظهار داشت: با توجه به ارتباط نزدیک مقامات عالی رتبه ایران و چین و همچنین حجم قابل توجه داد و ستدهای اقتصادی و مالی بین دو کشور، در رابطه با چین با مشکل شبیه به کره جنوبی که امکان آزادسازی پولی های بلوکه شده را نداشته باشیم، مواجه نیستیم. توافقی های لازم بین بانک های مرکزی دو کشور صورت گرفته و مشکل بلوکه شدن پول و دارایی ایران در چین را نداریم. وی با اشاره به عدم آزادسازی پول های کشورمان در کره جنوبی گفت: فشار آمریکا باعث شده که کره نتواند پول های بلوکه شده ایران را آزاد کند و در این رابطه کره جنوبی اختیاری از خود ندارد. آمریکا سیاست های این کشور را تعیین می کند و به دلیل فشارهای آمریکا این مشکلات ایجاد شده در نهایت منجر به شکایت ایران از کره جنوبی شده است.

رییس انجمن دوستی ایران-چین تاکید کرد: با توجه به سفرهای مکرر مقامات عالی رتبه ایران به چین توافقات لازم برای همکاری های اقتصادی صورت گرفته است و مشکل لاینحلی با چین نداریم.

- ❑ دیپلماسی عمومی : زمینه سازی برای فعالیت های فرهنگی در چارچوب دیپلماسی عمومی
- ❑ تحکیم و گسترش روابط : تحکیم و گسترش روابط دوستانه و برادری بین مردم دو کشور
- ❑ پیشبرد اهداف مشترک دو ملت : زمینه سازی برای پیشبرد اهداف مشترک دو ملت در حوزه های مختلف
- ❑ فعالیت های فرهنگی : زمینه سازی برای فعالیتهای فرهنگی
- ❑ گسترش آداب و رسوم دو ملت : گسترش آداب و رسوم جهت ارتباط نزدیک دو ملت
- ❑ هیات های فرهنگی - اجتماعی : فراهم کردن زمینه های مبادله هیات های فرهنگی - اجتماعی
- نگاه ایران به حوزه آفریقا بیشتر نگاه سیاسی و فرهنگی بوده

است

در صناعی مانند خودروسازی، ذوب آهن، کارخانه های سیمان، آهن، پتروشیمی و محصولات پلاستیکی، تولیدات دانش بنیان، ایران حرف های زیادی برای گفتن در آفریقا دارد. ایران در تربیت نیروهای دانشگاهی در آفریقا موفقیت های خوبی داشته است و اکنون بسیاری از دانشجویان دانشگاه های ایران را اتباع کشورهای آفریقا تشکیل می دهند. متقابلاً آفریقا نیز این ظرفیت ها را در حوزه منابع معدنی و شیلات دارد تا نیازهای ایران در این بخش ها را تا حدی بر طرف کند.

نگاه ایران به حوزه آفریقا بیشتر نگاه سیاسی و فرهنگی بوده و در اولویت سوم یا چهارم نگاه اقتصادی و بازرگانی وجود

حاضر حداقل سرعت ریلی در چین ۳۵۰ کیلومتر در ساعت است و اخیراً سرعت ۴۵۳ کیلومتر در ساعت را به صورت موفقیت آمیز تست کرده اند. در حالی که در این زمینه چینی ها حرف اول را دنیا می زنند اما در ایران در مسیر پرترددی مانند تهران- مشهد که سالیانه بین ۲۵ میلیون تا ۳۰ میلیون مسافر در این خط جابه جا می شود، هنوز دولت تصمیم لازم برای راه اندازی قطار سریع السیر را اتخاذ نکرده و چون در این زمینه به طور قابل توجه از فناوری های روز دنیا عقب هستیم، تصمیم گرفته شود. وی با بیان اینکه تا جایی که اطلاع دارم قرار بر این است که ساخت پروژه راه آهن سریع السیر تهران- قم- اصفهان با همکاری چینی ها ادامه پیدا کند، افزود: فناوری خط های سریع السیر متفاوت از خطوط ریلی معمولی است در حالی که ایران این فناوری ها را در اختیار ندارد، بهترین گزینه برای همکاری ها در این زمینه چین است. رییس انجمن دوستی ایران-چین با بیان اینکه معتمد دولت در اتخاذ تصمیمات مهم و اجرای آن سرعت لازم را ندارد، تاکید کرد: هر چند که چینی در دولت گذشته در این پروژه جلو آمدند اما دولت قبل دست رد به سینه چینی ها زد اما امیدواریم دولت فعلی بتواند از این فرصت استفاده کند. همین خط سریع السیر را چینی ها بین مکه و مدینه برقرار کردند و حجاج ایرانی امسال دیدند که این خط سریع السیر ریلی چه وسیله سریع و ایمنی است و باید این خط را در مسیر تهران- مشهد هم در اختیار ایرانی ها قرار بگیرد. (۶۴)

اهداف انجمن های ایران و قاره آفریقا:

با توجه به نقش مهم و تاثیر گذار رسانه در اطلاع رسانی و شکل دهی به افکار عمومی و همچنین بمنظور ارائه تصویری واقعی از ظرفیتها و توانمندیهای اقتصادی و تجاری جمهوری اسلامی ایران و کشورهای همسو در قاره آفریقا و مقابله با تصویر ذهنی منفی ایجاد شده توسط رسانه های خبری ضد ایرانی، گروه تلویزیونی فجر تی وی با تمرکز بر تهیه و بخش برنامه های مناسب پخش در کشورهای آفریقایی و ایران به زبان های فارسی، فرانسوی و انگلیسی ایجاد گردیده تا بتواند با تبلیغات بسیار ارزان قیمت کالاهای تولید شده در ایران و کشورهای مطرح قاره آفریقا ضمن تصویرسازی مثبت و ارائه واقعیات اقتصادی و تجاری دو طرف به توسعه مبادلات تجاری بین این حوزه کمک نماید. fajrtv.com

باشگاه تجار ایران و قاره آفریقا

ماموریت اصلی گروه بین المللی کسب و کار الفجر، به عنوان یک گروه اقتصادی و تجاری بخش خصوصی، ترویج و توسعه تجارت و فعالیتهای اقتصادی و سرمایه گذاری بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای قاره آفریقا با هدف ارتقاء سطح دانش تجاری و شناخت تجار و فعالین اقتصادی از ظرفیتها و زمینه های همکاری های اقتصادی و تجاری دو جانبه، ایجاد و توسعه زیرساختهای تجاری، تسهیل فرآیندهای حمل و نقل کالا، تسهیل مبادلات تجاری، کمک به نقل و انتقال پول و در نهایت افزایش حجم روابط تجاری با کشورهای قاره آفریقا بر اساس توانمندیهای تولیدی و صادراتی کشورمان و نیازهای وارداتی کشورهای آفریقایی و همچنین تامین اقلام مورد نیاز وارداتی کشورمان از قاره آفریقاست.

ircabc.club

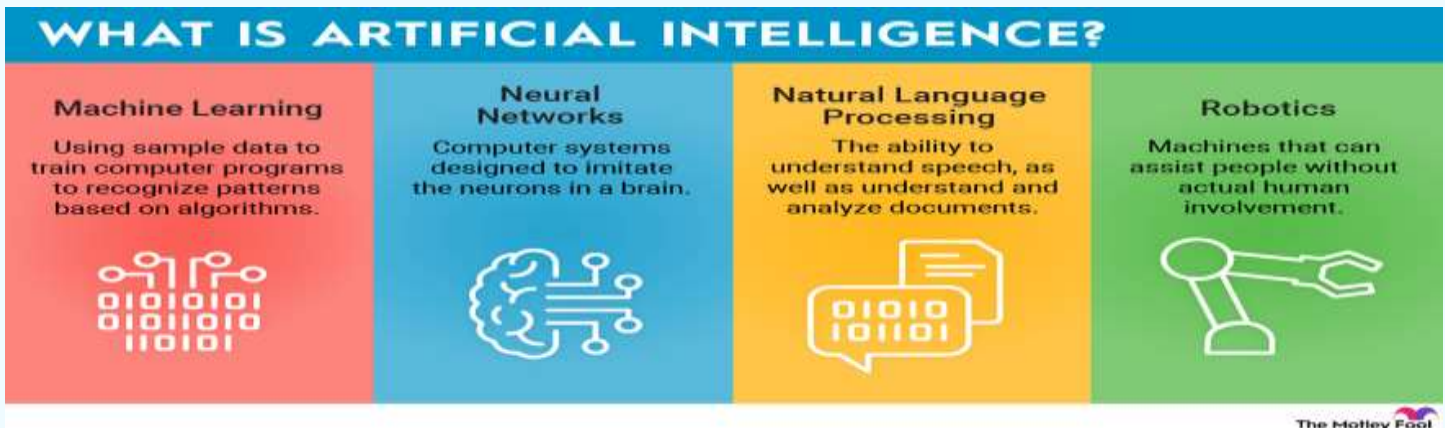
داشته است. این امر سبب شده تا به درستی از ظرفیت های اقتصادی قاره آفریقا بهره نبریم که به همین دلیل نیاز داریم این نگاه فعال شود. ایران در چند دهه گذشته سعی کرده فرهنگ انقلاب و تشیع را در این قاره ترویج کند که تا حدی هم موفق بوده است، اما نگاهی که بخواهد از ظرفیت های اقتصادی و سیاسی این قاره برای توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران بهره ببرد در حاشیه بوده و در تجارت بین المللی از ظرفیت های قاره آفریقا بهره چندانی نبرده ایم. قاره آفریقا در حالی که به مدت بیست سال تحت استعمار مستقیم بود، ولی به نظر خیلی از کارشناسان این قاره (آفریقا) از نظر اقتصادی در قرن ۲۱ به یکی از برترین قطب های اقتصادی در دنیا تبدیل می شود. دیپلماسی اقتصادی به مفهوم اولویت یافتن موضوعات اقتصادی در سیاست خارجی، یکی از ابزارهای مهم در پیش برد اهداف بلندمدت رشد و توسعه اقتصادی کشورها به حساب می آید که در این باره شناخت ظرفیت های اقتصادی قاره های مختلف جهان برای فعال شدن دیپلماسی اقتصادی کشور از اهمیت زیادی برخوردار است. یکی از قاره های مهم از نظر داشتن ظرفیت های اقتصادی فراوان، قاره آفریقا (دومین قاره پهناور جهان) است که برای مثال بیش از ۸۰ درصد الماس جهان و ۶۰ درصد معادن طلای دنیا در خاک این قاره قرار گرفته است و با توجه به جمعیت این قاره، کشورهای مستقر در آن از نظر استراتژیک و اقتصادی فرصتی ویژه برای جمهوری اسلامی ایران به شمار می روند. (۶۵)

تلویزیون اینترنتی فجر (FAJR TV)

پاره گفتارهایی در حوزه هوش مصنوعی

اجمالی بر موضوع هوش مصنوعی

هوش مصنوعی علم توانمندسازی ماشین‌ها برای انجام اعمالی مشابه فعالیت‌های انسانی است. به عبارت دیگر، هوش مصنوعی علم و مجموعه‌ای از فناوری‌های رایانه‌ای است که برای تفکر، استدلال و تقلید از رفتار انسان طراحی شده است. هوش مصنوعی فناوری جدیدی تلقی می‌شود که بر جنبه‌های مختلف زندگی انسان از اقتصاد گرفته تا سلامت و اشتغال تاثیر گذاشته است. فعالان حوزه هوش مصنوعی همواره از قابلیت‌های این فناوری صحبت می‌کنند. به گفته آنها، توسعه و گسترش هوش مصنوعی ابزاری عالی برای مقابله با مشکلات و معضلات انسانی است. به عنوان مثال، افزایش دما، کاهش تنوع زیستی، جنگل زدایی، سیل، خشکسالی، آلودگی هوا و انباشت زباله از جمله مشکلات زیست محیطی است که گریبانگیر بشریت شده است، مشکلاتی که نیاز به راه‌های فوری و موثر دارد. برای این منظور توسل به هوش مصنوعی و قابلیت‌های آن در مراقبت از محیط زیست به عنوان یکی از راهکارهای علمی و فنی برای مقابله با این چالش‌های زیست محیطی مطرح شده است. قابلیت‌های هوش مصنوعی در مدیریت کشاورزی، اندازه‌گیری میزان گازهای گلخانه‌ای، مدیریت و نظارت بر بهینه‌سازی مصرف انرژی، بازیافت ضایعات و تقویت و بهینه‌سازی سیستم حمل‌ونقل عمومی از جمله قابلیت‌های بالقوه هوش مصنوعی در حفاظت از محیط است. اما از سوی دیگر، فرآیند طراحی، تولید، عرضه و توسل به هوش مصنوعی با چالش‌های مختلفی مانند مصرف بالای انرژی، استفاده گسترده از فلزات کمیاب و تخریب منابع معدنی و افزایش تولید زباله همراه بوده است. و آلودگی محیط زیست این مشکلات با توجه به روند رو به رشد توسل به هوش مصنوعی باعث ایجاد تردیدهای جدی در مورد قابلیت‌های این فناوری شده است.

این موضوع باعث شده تا فعالان محیط زیست این سوال را مطرح کنند که آیا این فناوری جعبه ابزاری برای آینده‌ای پایدار برای انسان‌ها فراهم می‌کند؟

نگرانی‌های مربوط به عملکرد هوش مصنوعی و حمایت گسترده جهانی از این فناوری از سوی دیگر، جامعه جهانی را بر آن داشت تا با منظم کردن فرآیندهای تحقیق، توسعه، تولید و عرضه هوش مصنوعی به این شبهات پاسخ دهد.

یکی از این تلاش‌ها تهیه اولین پیش‌نویس توصیه‌نامه اخلاقی هوش مصنوعی در سپتامبر ۲۰۲۰ توسط سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) است.

این پیش‌نویس که در قالب ۸ بند با تلاش کارشناسان بین‌المللی یونسکو و با هدف ایجاد چارچوب بین‌المللی در زمینه مسائل اخلاقی و حقوقی مرتبط با سیستم‌های هوش مصنوعی تهیه شده است، در چهل و یکمین اجلاس سالانه یونسکو به تصویب می‌رسد.

یونسکو که در نوامبر ۲۰۲۱ با رای ۱۹۳ کشور عضو این سازمان برگزار شد، به عنوان اولین سند بین‌المللی که به طور خاص هنجارهای اخلاقی و حقوق بشر هوش مصنوعی را مورد توجه قرار می‌دهد.

این سند الزام آور نخواهد بود اما حائز اهمیت است زیرا اولین سند بین‌المللی خواهد بود که به طور خاص هنجارهای اخلاقی و حقوق بشر هوش مصنوعی را مورد توجه قرار می‌دهد.

تدوین‌کنندگان این توصیه در مورد چهار ارزش انسانی صحبت کردند که اولی احترام، تشویق و تضمین اصول اساسی حقوق بشر، دوم حفاظت از محیط زیست، سوم حفاظت از تنوع زیستی و چهارم زندگی در صلح و آشتی است. این پیش‌نویس از تمامی فعالان حوزه هوش مصنوعی خواسته بود در فعالیت‌ها شرکت کنند و اصولی چون تناسب، ایمنی، انصاف، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی را رعایت کنند.

اما با نگاهی به متن پیش‌نویس به نظر می‌رسد که در برخی موارد دارای ابهامات و نقص‌هایی به‌ویژه بحث‌های زیست‌محیطی است. این نقایص به سوالات متعددی منجر می‌شود، از جمله آنها:

- آیا پیش‌نویس اخلاقی یونسکو می‌تواند چالش‌های موجود در بخش محیط‌زیست را برطرف کند و موجبات ارائه مقررات و راه‌حل‌های مؤثر برای مشکلات پیش‌روی شود؟
- با توجه به نقش مهم و روزافزون شرکت‌های خصوصی فعال در تولید و عرضه سیستم‌های هوش مصنوعی، آیا نویسندگان، تنظیم‌کنندگان و... پیش‌نویس نهایی توانسته‌اند نسبت به انتساب مسئولیت، شیوه‌های پیشگیری از خسارات زیست‌محیطی و تعهد به رعایت حقوق تام و تمام جامعه بشری موفق عمل کنند؟

۱۹۳ کشور در ۲۵ نوامبر ۲۰۲۱ برای اولین بار توافقنامه جهانی اخلاقیات هوش مصنوعی را تصویب کردند

با توسعه آنچه به عنوان "فناوری‌های کمکی" شناخته می‌شود، برنامه‌های کاربردی بیشتری برای مصرف‌کنندگان در بازار انبوه انتظار می‌رود.

همه کشورهای عضو سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو) روز ۲۵ نوامبر ۲۰۲۱ یک توافق تاریخی را تصویب کردند که ارزش‌ها و اصول مشترک مورد نیاز برای تضمین توسعه سالم هوش مصنوعی را تعریف می‌کند.

هوش مصنوعی در زندگی روزمره وجود دارد، از رزرو پرواز و درخواست وام گرفته تا هدایت خودروهای بدون راننده. همچنین در زمینه های تخصصی مانند غربالگری سرطان یا کمک به ایجاد محیط های فراگیر برای معلولان استفاده می شود. به گفته یونسکو، هوش مصنوعی همچنین از تصمیم گیری دولت ها و بخش خصوصی و همچنین کمک به مبارزه با مشکلات جهانی مانند تغییرات آب و هوا و گرسنگی در جهان حمایت می کند.

با این حال، آژانس هشدار می دهد که این فناوری "چالش های بی سابقه ای را به همراه دارد." ما شاهد افزایش تعصبات جنسیتی و قومیتی، تهدیدهای قابل توجه برای حریم خصوصی، حیثیت و نمایندگی، خطرات نظارت جمعی، و افزایش استفاده از فناوری های غیرقابل اعتماد هوش مصنوعی در اجرای قانون هستیم. یونسکو در بیانیه ای توضیح داد که تا کنون هیچ استاندارد جهانی برای ارائه پاسخ به این مسائل وجود نداشت. با توجه به این موضوع، متن تصویب شده با هدف هدایت ساخت زیرساخت های قانونی لازم برای تضمین توسعه اخلاقی این فناوری است.

"آدری آزولای، رئیس یونسکو، گفت: جهان به قوانینی برای هوش مصنوعی نیاز دارد تا به نفع بشریت باشد. توصیه در مورد اخلاق هوش مصنوعی یک پاسخ اصلی است. این اولین چارچوب هنجاری جهانی را تعیین می کند و در عین حال به دولت ها مسئولیت می دهد که آن را در سطح خود اعمال کنند. یونسکو از ۱۹۳ کشور عضو خود در اجرای آن حمایت خواهد کرد و از آنها می خواهد که به طور منظم در مورد پیشرفت و عملکرد خود گزارش دهند."

هدف این متن برجسته کردن مزایای هوش مصنوعی و کاهش خطرات ناشی از آن است. به گفته این آژانس، این دستورالعمل برای حصول اطمینان از اینکه تحولات دیجیتالی حقوق بشر را ارتقا می دهد و به دستیابی به اهداف توسعه پایدار کمک می کند، با پرداختن به مسائل پیرامون شفافیت، پاسخگویی و حریم خصوصی، با فصل های سیاست عمل محور در مورد حاکمیت داده، آموزش، فرهنگ، ارائه می کند. ، کار، بهداشت و درمان و اقتصاد.

یکی از اصلی ترین درخواست های آن حفاظت از داده ها است، فراتر از آنچه شرکت های فناوری و دولت ها برای تضمین حفاظت بیشتر افراد با تضمین شفافیت، نمایندگی و کنترل بر داده های شخصی شان انجام می دهند. این توصیه همچنین به صراحت استفاده از سیستم های هوش مصنوعی را برای امتیازدهی اجتماعی و نظارت انبوه ممنوع می کند. این متن همچنین تاکید می کند که بازیگران هوش مصنوعی باید از داده ها، انرژی و روش های کارآمد در منابع استفاده کنند که به اطمینان حاصل شود که هوش مصنوعی به ابزار برجسته تری در مبارزه با تغییرات آب و هوا و مقابله با مسائل زیست محیطی تبدیل می شود.

"گابریلا راموس، دستیار مدیر کل علوم اجتماعی و انسانی یونسکو گفت: تصمیماتی که میلیون ها نفر را تحت تأثیر قرار می دهند باید منصفانه، شفاف و قابل اعتراض باشند. این فناوری های جدید باید به ما کمک کنند تا چالش های مهم دنیای امروزمان، مانند افزایش نابرابری ها و بحران زیست محیطی، و نه عمیق تر کردن آن ها را برطرف کنیم."

متن کامل پیشنهادی اول مورد مصوب ۱۹۳ کشور برای هوش مصنوعی در زیر آورده می شود: (فایل بصورت Pdf و Word مجزا در کامپیوتر اداری ام موجود است). (۶۶)

یونسکو خواستار تنظیم مقررات استفاده از هوش مصنوعی در مدارس است / ۸ سپتامبر ۲۰۲۳

خبرگزاری شین هوا

پاریس - سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) روز پنجشنبه از دولت ها خواست استفاده از هوش مصنوعی مولد (Artificial Intelligence=AI) در آموزش را تنظیم کنند.

یونسکو با انتشار اولین راهنمای جهانی خود در زمینه هوش مصنوعی مولد در آموزش و پژوهش، گفت که بخش آموزش تا حد زیادی برای

ادغام اخلاقی و آموزشی ابزارهای هوش مصنوعی آماده نیست. یونسکو افزود: این ابزارها پیامدهای گسترده ای برای آموزش و پژوهش دارند. دستورالعمل یونسکو هفت گام کلیدی را مشخص می کند که دولت ها باید برای تنظیم هوش مصنوعی مولد و ایجاد چارچوب های سیاستی برای استفاده اخلاقی از آن در آموزش و پژوهش، از جمله از طریق اتخاذ استانداردهای جهانی، منطقه ای و ملی حفاظت از داده ها و حفظ حریم خصوصی، بردارند. این سازمان گفت: «نظرسنجی جهانی اخیر یونسکو از بیش از ۴۵۰ مدرسه و دانشگاه نشان داد که کمتر از ۱۰ درصد از آنها سیاست های سازمانی و/یا راهنمایی های رسمی در مورد استفاده از برنامه های کاربردی هوش مصنوعی مولد داشتند، که عمدتاً به دلیل عدم وجود مقررات ملی است.»

هوش مصنوعی برای تأثیرگذاری بر مسیر آموزش آینده

رهنمودهای آن هفت گام کلیدی را که دولت ها باید برای تنظیم هوش مصنوعی مولد و ایجاد چارچوب های سیاستی برای استفاده اخلاقی از آن در آموزش و پژوهش، از جمله از طریق اتخاذ استانداردهای حفاظت از داده های جهانی، منطقه ای و ملی و حفظ حریم خصوصی، بردارند، بیان می کند. این دستورالعمل همچنین محدودیت سنی ۱۳ را برای استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در کلاس تعیین می کند و آموزش معلمان را در این زمینه فرا می خواند.

نسل هوش مصنوعی: آموزش و پرورش با اکراه از ربات ها استقبال می کند

بر اساس توصیه یونسکو در سال ۲۰۲۱ در مورد اخلاق هوش مصنوعی و اجماع پکن در سال ۲۰۱۹ در مورد هوش مصنوعی در آموزش، این دستورالعمل "سازمان انسانی، شمول، برابری، برابری جنسیتی و تنوع فرهنگی و زبانی" را ترویج می کند. حمایت از کشورها برای اجرای اقدامات فوری، برنامه ریزی سیاست های بلندمدت و توسعه ظرفیت انسانی برای اطمینان از چشم انداز انسان محور این فناوری های جدید. (۶۷)

نقش هوش مصنوعی در قضاوت: مزایا و معایب

دنیای مدرن شاهد عصری از پیشرفت های فناوری است که بخش های مختلف جامعه را تغییر می دهد. با معرفی ربات ها، چت GPT و... هوش مصنوعی زندگی ما را به صورت هوشمند آسان کرده است. نوشتن نامه ها، مقاله ها، تجزیه و تحلیل گروه عظیمی از داده ها و غیره را می توان به راحتی در چند دقیقه انجام داد. این باعث ایجاد این سوال و بحث می شود

که آیا هوش مصنوعی می تواند در قانون، به ویژه در مورد قضاوت نیز اعمال شود. ادغام هوش مصنوعی (AI) در زمینه قضاوت بحث‌های زیادی را در مورد مزایا و معایب احتمالی آن برانگیخته است. هوش مصنوعی توانایی پردازش حجم عظیمی از داده‌ها، تجزیه و تحلیل الگوها و تصمیم‌گیری بر اساس الگوریتم‌های پیچیده را دارد و این سوال را مطرح می‌کند که آیا واقعاً می‌تواند جایگزین قضاوت انسانی شود. این مقاله به بررسی موضوع چندوجهی هوش مصنوعی در قضاوت می‌پردازد، تعریف آن، نقش آن در فرآیند قضایی، مزایا و معایب آن، و این سؤال کلی که آیا واقعاً می‌تواند جایگزین قضاوت انسانی شود یا خیر.

هوش مصنوعی چیست؟

هوش مصنوعی به شبیه سازی فرآیندهای هوش انسانی از طریق ایجاد الگوریتم‌ها و سیستم‌های کامپیوتری اشاره دارد. سیستم‌های هوش مصنوعی برای یادگیری از داده‌ها، تشخیص الگوها و تصمیم‌گیری یا پیش‌بینی آگاهانه طراحی شده‌اند. یادگیری ماشینی (ML) زیرمجموعه‌ای از هوش مصنوعی است که سیستم‌ها را قادر می‌سازد تا عملکرد خود را در یک کار خاص از طریق یادگیری از داده‌ها، بدون برنامه‌ریزی صریح، بهبود بخشند. هوش مصنوعی به عنوان یک ماشین توانایی تفکر ندارد. اساساً یک غیر انسانی است که دارای هوش انسان است، اما باز هم محدود به الگوریتم آن است. چیزی فراتر از داده‌هایی که به آن داده می‌شود نمی‌داند. فقط می‌داند که الگوریتم داده شده را اعمال کند و نتیجه بگیرد.

Chat GPT عصر هوش مصنوعی را به سرعت آغاز کرد و از آن به بعد تلاش‌های مستمری برای غلبه بر چالش‌های آن مانند به روز نگه داشتن هوش مصنوعی با آخرین داده‌ها، محبوب کردن آن مانند سایر برنامه‌ها، تلاش برای آوردن آن به زبان‌های مادری و غیره انجام می‌شود.

هوش مصنوعی در قضاوت

تعداد پرونده‌های معلق در هند مشخص نیست. ما با کمبود قاضی مواجه هستیم که واجد شرایط تصمیم‌گیری در مورد پرونده‌ها هستند. با هوش مصنوعی می‌توان این کمبود را برطرف کرد. می‌توان به AI اجازه داد تا پرونده‌های معمولی را قضاوت کند یا اگر نه، می‌تواند به قضاوت در تجزیه و تحلیل حجم داده‌ها، جستجوی پرونده‌های مرتبط، تهیه پرونده‌های آنلاین و غیره کمک کند. این امر باعث افزایش کارایی قضاوت (و همچنین وکلا) می‌شود.

علاوه بر این، الگوریتم‌های هوش مصنوعی می‌توانند داده‌های پرونده تاریخی را برای شناسایی الگوهای تصمیمات قضایی تجزیه و تحلیل کنند، که می‌تواند به پیش‌بینی نتایج بالقوه پرونده‌های مشابه کمک کند. این پیش‌بینی می‌تواند در تدوین یک استراتژی حقوقی و مذاکرات حل و فصل سودمند باشد، و به وکلا و طرفین دعوی بینش‌های ارزشمندی در مورد جهت احتمالی یک پرونده ارائه دهد. این هوش مصنوعی همچنین می‌تواند از هرگونه سوگیری که ممکن است در فرآیند قضایی ایجاد شود خلاص شود.

چین قبلاً استفاده از هوش مصنوعی را در قضاوت آغاز کرده است. ربات آن، شیائوفا، که در دادگاه بین‌المللی مردم پکن منصوب شده است، با ارائه کمک‌های حقوقی به مردم کمک می‌کند. چنین ربات‌هایی در بسیاری از دادگاه‌ها در سراسر چین برای کمک به قضاوت تأسیس شده‌اند. آنها به بررسی منابع آنلاین برای اطلاعات کمک می‌کنند. تهیه پرونده‌ها و کمک به رسیدگی سریع پرونده‌ها.

مزایای هوش مصنوعی در قضاوت

۱. کارایی: هوش مصنوعی می تواند با تجزیه و تحلیل سریع حجم زیادی از متون قانونی و استخراج اطلاعات مرتبط، کارایی فرآیند قضایی را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. این امر تحقیق را تسریع می کند و به متخصصان حقوقی اجازه می دهد بیشتر بر استراتژی و استدلال تمرکز کنند.

۲. سازگاری: سیستم های هوش مصنوعی برخلاف انسان ها خستگی یا نوسانات خلقی را تجربه نمی کنند، که منجر به کاربرد سازگارتر اصول قانونی می شود. این می تواند به کاهش اختلاف در نتایج قضاوت کمک کند. سوگیری ها را می توان به راحتی از بین برد و این به دستیابی به هدف عدالت قضایی کمک می کند.

۳. اطلاعات مبتنی بر اطلاعات: هوش مصنوعی می تواند بینش های مبتنی بر داده را ارائه دهد که به متخصصان حقوقی در تصمیم گیری آگاهانه کمک می کند. تجزیه و تحلیل موارد تاریخی و نتایج آنها می تواند اطلاعات ارزشمندی را برای ایجاد استدلال و پیش بینی احکام بالقوه ارائه دهد. این امر قضاوت های نادرست را که می تواند ناشی از اشتباه قانون باشد، از بین می برد.

۴. صرفه جویی در زمان و هزینه: با خودکارسازی وظایف تکراری، هوش مصنوعی می تواند منجر به صرفه جویی در زمان و هزینه قابل توجهی برای متخصصان حقوقی و سیستم قضایی در کل شود. این به قضاوت در مورد پرونده های مشابه یا معمولی کمک می کند که معمولاً تفاوت چندانی با موارد دیگر ندارند. بهره وری می تواند به کاهش بار سیستم های دادگاه کمک کند.

۵. امکان خلاقیت قضایی: با اجازه دادن به هوش مصنوعی برای تصمیم گیری در مورد پرونده های معمول، زمان و آزادی بیشتری برای قضات برای تصمیم گیری در مورد مسائل حساس تر و جدیدتر در دسترس خواهد بود. بعداً می توان این داده ها را به هوش مصنوعی رساند و آن را عمومی کرد. این نه تنها بار قضات را کاهش می دهد، بلکه برای محاکمه عادلانه موضوعات جدیدتر و حساس تر که مستلزم استماع صحیح در نزد یک قاضی انسانی است نیز می شود. که می تواند احساسات را درک کند و بر اساس آن تصمیم بگیرد.

۶. کمک به کاهش تعداد پرونده های معلق: از آنجایی که هوش مصنوعی سریع و کارآمد است، می تواند به تسویه سریعتر پرونده ها کمک کند. در کشوری مانند کشور ما که در آن میلیون ها پرونده در حال رسیدگی است و هر سال پرونده های جدید بیشتری تشکیل می شود، قطعاً باید از هوش مصنوعی استفاده شود.

۷. ذخیره سازی داده های ابری می تواند استفاده از سوابق را آسان کند: اگر تصمیمات صادر شده توسط هوش مصنوعی دادگاه های مختلف در یک ابر ذخیره شود. می تواند آسان کند که ببینیم کدام دادگاه در مورد یک موضوع خاص چه تصمیمی گرفته است. این به استفاده آسان و بدون دردسر از سوابق کمک خواهد کرد.

معایب هوش مصنوعی در قضاوت

۱. عدم درک متنی: هوش مصنوعی قادر به اعمال جزئیات پیچیده کوچک در یک پرونده نیست. فاقد توانایی انسانی برای اعمال قانون بر اساس زمینه پرونده است، این می تواند در تصمیم گیری تأثیر داشته باشد.

۲. نگرانی‌های جانبداری و انصاف: سیستم‌های هوش مصنوعی بر اساس داده‌های تاریخی آموزش داده می‌شوند که ممکن است دارای سوگیری‌های ذاتی باشند. اگر این سوگیری‌ها شناسایی و مورد توجه قرار نگیرند، قضاوت‌های هوش مصنوعی می‌تواند نابرابری‌های موجود در سیستم حقوقی را تداوم بخشد.

۳. پیچیدگی استدلال قانونی: تصمیمات حقوقی اغلب شامل استدلال، تفسیر و ملاحظات اخلاقی پیچیده است. هوش مصنوعی در تلاش است تا عمق تفکر حقوقی و قضاوت اخلاقی انسان را تکرار کند. نمی‌تواند متفاوت فکر کند یا حتی احساسات را درک کند. به این ترتیب می‌توان آن را یک جعبه آموزشی نامید، که فقط می‌تواند آنچه را که آموزش داده شده است اعمال کند و نه بیشتر.

۴. تصمیم‌گیری غیرقابل پیش‌بینی: تصمیمات هوش مصنوعی به دلیل ماهیت الگوریتمی خود می‌توانند برای تفسیر و به چالش کشیدن چالش برانگیز باشند. این فقدان شفافیت ممکن است اعتماد عمومی را به روند قضایی از بین ببرد.

۵. نیاز به کارایی فنی منصفانه: در کشور ما که بیشتر جمعیت هنوز در مناطق روستایی زندگی می‌کنند، همه نمی‌توانند به راحتی با هوش مصنوعی مقابله کنند. حتی افراد نسل‌های قدیمی‌تر سازگاری با پیشرفت‌های فنی را دشوار می‌دانند.

۶. گران بودن: راه‌اندازی هوش مصنوعی، نصب رایانه، تغذیه منظم داده‌ها به آن و انتصاب افراد فنی هزینه زیادی دارد. کشورهای توسعه نیافته از هم‌اکنون قادر به پرداخت هوش مصنوعی نخواهند بود.

۷. هنوز زبان‌های منطقه‌ای را نمی‌فهمد: در هند، جایی که انگلیسی زبانی نیست که همه بدانند، بیشتر موارد به زبان‌های منطقه‌ای مورد بحث قرار می‌گیرد. هوش مصنوعی فقط به زبان انگلیسی در دسترس است. این یک چالش برای دادگاه‌های هند خواهد بود.

آیا واقعاً می‌تواند جایگزین یک قاضی شود؟

این موضوع قابل بحث است. اما باید به خاطر داشت که در نهایت هوش مصنوعی فقط یک ماشین است. هرگز نمی‌تواند سؤالات حقوقی پیچیده را درک کند. نمی‌تواند به تنهایی فکر کند. خلاقیت در تصمیم‌گیری‌های AI رویکردی دور از ذهن است. این فقط الگوریتم را اعمال می‌کند. در موارد حساس فاقد درک عواطف انسانی است، نمی‌تواند به طور متناوب در مورد موارد تصمیم‌گیری کند. همچنین قادر به پرداختن به مسائل جدید نیست. پرونده‌های حقوقی اغلب شامل شرایط و زمینه‌های منحصر به فردی است که ممکن است به اندازه کافی توسط الگوریتم‌های هوش مصنوعی به تصویر کشیده نشود. ظرفیت انسان برای تفسیر ظرایف، در نظر گرفتن عوامل پیش‌بینی نشده، و اعمال حس عدالت که فراتر از قوانین الگوریتمی دقیق است، در فرآیند قضایی ضروری است. بنابراین، هوش مصنوعی هرگز نمی‌تواند به طور کامل جایگزین یک قاضی شود. می‌تواند به قضاوت کمک و کمک کند، اما جایگزین آنها نمی‌شود. همانطور که در دادگاه‌های چین دیده می‌شود، آنها به مردم در مضیقه کمک می‌کنند و به آنها کمک حقوقی می‌کنند. این به کمک قضاوت در تهیه پرونده‌ها، تحقیقات حقوقی و غیره کمک می‌کند.

نتیجه

در نتیجه، ادغام هوش مصنوعی در قضاوت، مزیت‌های امیدوارکننده و چالش‌های مهمی را ارائه می‌کند. هوش مصنوعی این پتانسیل را دارد که کارایی را افزایش دهد، بینش‌های مبتنی بر داده‌ها را ارائه دهد و به کاربرد سازگارتر اصول قانونی کمک کند. با این

حال، محدودیت‌های آن در درک زمینه، سوگیری‌های بالقوه، و پیچیدگی استدلال قانونی عوامل مهمی هستند که باید در نظر گرفته شوند. ایده هوش مصنوعی به طور کامل جایگزین قضاوت انسانی بحث برانگیز است. در حالی که هوش مصنوعی می‌تواند نقش حمایتی در تحقیقات، تحلیل و پیش‌بینی حقوقی داشته باشد، ویژگی‌های ذاتی همدلی، قضاوت اخلاقی، و درک دقیقی از قوانینی که قضاوت انسانی روی میز می‌آورد را نمی‌توان توسط ماشین‌ها تکرار کرد. آینده هوش مصنوعی در سیستم قضایی باید متضمن تعادل دقیقی بین استفاده از قابلیت‌های هوش مصنوعی و حفظ جوهر قضاوت انسانی باشد و در نتیجه روند قانونی عادلانه و عادلانه را برای همه تضمین کند. (۶۸)

بخشی از دیدگاه‌های سازمان همکاری و توسعه اقتصادی "OECD" در موضوع هوش مصنوعی چگونه می‌توانیم اطمینان حاصل کنیم که هوش مصنوعی برای کل جامعه مفید است؟

هوش مصنوعی (AI) همه جنبه‌های زندگی ما را متحول می‌کند. این بر نحوه کار و بازی ما تأثیر می‌گذارد. نوید کمک به حل چالش‌های جهانی مانند تغییرات آب و هوا و دسترسی به مراقبت‌های پزشکی با کیفیت را می‌دهد. با این حال، هوش مصنوعی همچنین چالش‌های واقعی را برای دولت‌ها و شهروندان به همراه دارد. همانطور که در اقتصادها و جوامع نفوذ

می‌کند، چه نوع سیاست و چارچوب‌های نهادی باید طراحی و استفاده از هوش مصنوعی را هدایت کند و چگونه می‌توانیم اطمینان حاصل کنیم که به نفع جامعه به عنوان یک کل است؟

OECD با اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل اثرات اقتصادی و اجتماعی فناوری‌ها و برنامه‌های هوش مصنوعی، و تعامل با همه سهامداران برای شناسایی شیوه‌های خوب برای سیاست‌گذاری عمومی، از دولت‌ها حمایت می‌کند.

سیاست‌ها، داده‌ها و تجزیه و تحلیل برای هوش مصنوعی قابل اعتماد

رصدخانه سیاست هوش مصنوعی (OECD.AI) منابع را از سراسر OECD و شرکای آن از همه گروه‌های ذینفع ترکیب می‌کند. این گفتگو را تسهیل می‌کند و تجزیه و تحلیل سیاست‌های چند رشته‌ای مبتنی بر شواهد و داده‌ها را در مورد حوزه‌های تأثیر هوش مصنوعی

ارائه می‌دهد. این منبع منحصربه‌فرد اطلاعات، تحلیل و گفتگوی بی‌درنگ است که برای شکل‌دهی و اشتراک‌گذاری سیاست‌های هوش مصنوعی در سراسر جهان طراحی شده است. داشبوردهای کشوری آن به شما امکان می‌دهد صدها طرح خط مشی هوش مصنوعی را در بیش از ۶۰ کشور و منطقه مرور و مقایسه کنید. رصدخانه همچنین میزبان وبلاگ AI Wonk است، فضایی که در آن شبکه کارشناسان OECD در زمینه هوش مصنوعی و مشارکت کنندگان مهمان تجربیات و تحقیقات خود را به اشتراک می‌گذارند.

هوش مصنوعی: اصول OECD

چگونه دولت‌ها و سایر بازیگران می‌توانند رویکردی انسان محور برای هوش مصنوعی قابل اعتماد شکل دهند. اصول OECD در مورد هوش مصنوعی هوش مصنوعی را ارتقا می‌دهد که نوآورانه و قابل اعتماد است

و به حقوق بشر و ارزش‌های دموکراتیک احترام می‌گذارد. آنها در ماه مه ۲۰۱۹ توسط کشورهای عضو OECD زمانی که توصیه شورای OECD در مورد هوش مصنوعی را تصویب کردند، به تصویب رسیدند. اصول هوش مصنوعی OECD اولین چنین اصولی است که توسط دولت‌ها امضا شده است. آنها شامل توصیه‌های مشخص برای سیاست و استراتژی عمومی هستند و دامنه کلی آنها تضمین می‌کند که می‌توان آنها را برای پیشرفت‌های هوش مصنوعی در سراسر جهان اعمال کرد.

چارچوب OECD برای طبقه‌بندی سیستم‌های هوش مصنوعی، ابزاری برای سیاست‌های موثر هوش مصنوعی

چارچوب OECD برای طبقه‌بندی سیستم‌های هوش مصنوعی که توسط شبکه کارشناسان OECD.AI توسعه یافته است، با هدف کمک به سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران، قانون‌گذاران و سایرین برای ارزیابی

فرصت‌ها و خطراتی که انواع مختلف سیستم‌های هوش مصنوعی ارائه می‌دهند، برای اطلاع‌رسانی استراتژی‌های هوش مصنوعی و اطمینان از خط‌مشی است. ثبات در فرا مرزها چارچوب یک ابزار کاربرپسند است که ویژگی‌های فنی هوش مصنوعی را با پیامدهای سیاستی مرتبط می‌کند، بر اساس اصول هوش مصنوعی OECD که ارزش‌هایی مانند عدالت، شفافیت، ایمنی و مسئولیت‌پذیری و سیاست‌هایی مانند ایجاد ظرفیت انسانی و تقویت همکاری‌های بین‌المللی را ترویج می‌کند.

انتشارات اخیر اعلامی OECD

- ❖ چشم انداز اشتغال: OECD 2023 هوش مصنوعی و مشاغل (ژوئیه ۲۰۲۳)
OECD Employment Outlook 2023: AI and jobs (July 2023)
- ❖ جعبه‌های شنی نظارتی در هوش مصنوعی (ژوئیه ۲۰۲۳)
Regulatory sandboxes in artificial intelligence (July 2023)
- ❖ هوش مصنوعی در علم: چالش‌ها، فرصت‌ها و آینده تحقیقات (ژوئن ۲۰۲۳)
Artificial intelligence in science: Challenges, opportunities and the future of research (June 2023)
- ❖ مدل‌های زبان هوش مصنوعی: ملاحظات فنی، اجتماعی-اقتصادی و سیاست‌گذاری (آوریل ۲۰۲۳)
AI language models: Technological, socio-economic and policy considerations (April 2023)
- ❖ طرحی برای ایجاد ظرفیت محاسباتی ملی برای هوش مصنوعی (فوریه ۲۰۲۳)
A blueprint for building national compute capacity for artificial intelligence (February 2023)
- ❖ عرضه، تقاضا و ویژگی‌های نیروی کار هوش مصنوعی در کشورهای OECD (فوریه ۲۰۲۳)
The supply, demand and characteristics of the AI workforce across OECD countries (February 2023)
- ❖ پیشبرد مسئولیت‌پذیری در هوش مصنوعی: مدیریت و مدیریت ریسک‌ها در طول چرخه حیات برای هوش مصنوعی قابل اعتماد (فوریه ۲۰۲۳)

Advancing accountability in AI: Governing and managing risks throughout the lifecycle for trustworthy AI (February 2023)

❖ شناسایی بازیگران هوش مصنوعی با استفاده از داده های آنلاین (فوریه ۲۰۲۳)

Identifying artificial intelligence actors using online data (February 2023)

❖ شناسایی و توصیف پذیرندگان هوش مصنوعی: یک رویکرد جدید مبتنی بر داده های بزرگ (دسامبر ۲۰۲۲)

Identifying and characterizing AI adopters: A novel approach based on big data (December 2022)

❖ اندازه گیری اثرات زیست محیطی محاسبات و برنامه های کاربردی هوش مصنوعی: ردپای هوش مصنوعی (نوامبر ۲۰۲۲)

Measuring the environmental impacts of AI compute and applications: The AI footprint (November 2022)

❖ استفاده از قدرت هوش مصنوعی و فناوری های نوظهور (نوامبر ۲۰۲۲)

Harnessing the power of AI and emerging technologies (November 2022)

❖ تأثیرات هوش مصنوعی بر زندگی کاری زنان، همکاری بین یونسکو، OECD و IDB (مارس ۲۰۲۲) به زبان های فرانسوی و

اسپانیایی نیز موجود است.

The effects of AI on the working lives of women, a collaboration between UNESCO, the IDB and the OECD (March 2022), [also available in French and Spanish](#)

❖ فن آوری های صرفه جویی در کار و سطوح اشتغال: آیا ربات ها واقعاً کارگران را بیکار می کنند؟ (ژانویه ۲۰۲۲)

Labor-saving technologies and employment levels: Are robots really making workers redundant? (January 2022)

❖ فرصت ها و معایب استفاده از هوش مصنوعی برای آموزش (دسامبر ۲۰۲۱)

Opportunities and drawbacks of using AI for training (December 2021)

❖ هوش مصنوعی و اشتغال: شواهد جدید بین کشوری (دسامبر ۲۰۲۱)

Artificial intelligence and employment: New cross-country evidence (December 2021)

آخرین رویدادهای OECD در زمینه هوش مصنوعی

✓ انجمن تخصصی آینده نگری و هوش مصنوعی مولد (۱۹ آوریل ۲۰۲۳)

Expert forum on AI foresight and generative AI (19 April 2023)

✓ سومین کنفرانس بین المللی هوش مصنوعی در کار، نوآوری، بهره وری و مهارت ها (۲۷-۳۰ مارس ۲۰۲۳)

3rd international conference on AI in work, innovation, productivity and skills (27-30 March 2023)

✓ ردپای محیطی هوش مصنوعی چیست؟ (جلسه مجازی COP 27، نوامبر ۲۰۲۲)

What is the environmental footprint of artificial intelligence? (COP 27 virtual session, November 2022)

✓ اثرات هوش مصنوعی بر زندگی کاری زنان (مارس ۲۰۲۲)

The effects of AI on the working lives of women (March 2022)

✓ دومین کنفرانس بین المللی هوش مصنوعی در کار، نوآوری، بهره وری و مهارت ها (فوریه ۲۰۲۲)

2nd international conference on AI in work, innovation, productivity and skills (February 2022)

✓ عملی کردن اصول هوش مصنوعی OECD: پیشرفت و چشم اندازهای آینده (اکتبر ۲۰۲۱)

Putting the OECD AI Principles into practice: Progress and future perspectives (October 2021)(۶۹).

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Организация
Объединенных Наций по
вопросам образования,
науки и культуры

منظمة الأمم المتحدة
للتربية والعلم والثقافة

联合国教育、
科学及文化组织

نشست بین الدولی کارشناسان (دسته دوم) مربوط به الف

پیش نویسی توصیه در مورد اخلاقیات هوش مصنوعی

آنلاین، ۳۰-۲۶ آوریل ۲۰۲۱

SHS/IGM-AIETHICS/2021/APR/INF

۳۱ مارس ۲۰۲۱

نسخه اصلی به زبان های فرانسه و انگلیسی

توزیع: محدود

گزارش نهایی در مورد متن پیش نویسی توصیه نامه اخلاقیات هوش مصنوعی

مطابق با قانون اساسی یونسکو و آیین نامه داخلی مربوط به توصیه ها به کشورهای عضو و کنوانسیون های بین المللی مشمول شرایط بند ۴ ماده ۴ قانون اساسی، گزارش نهایی به همراه متن پیش نویسی توصیه نامه اخلاق مصنوعی اطلاعات در مارس ۲۰۲۱ به کشورهای عضو یونسکو ارسال شد (CL/4347). این به جلسه کمیته ویژه کارشناسان فنی و حقوقی، تعیین شده توسط کشورهای عضو، ارائه می شود که در دو مرحله برگزار می شود: مرحله اول از ۲۶ تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۱، و مرحله دوم از ۲۱ تا ۲۵ ژوئن ۲۰۲۱، طبق بخشنامه (CL/4337) در ژانویه ۲۰۲۱ ارسال شد.

گزارش نهایی در مورد متن پیش نویسی توصیه نامه اخلاقیات هوش مصنوعی

خلاصه:

این سند بر اساس C/۴۰ قطعنامه ۳۷ کنفرانس عمومی یونسکو تهیه شده است که مدیر کل را موظف می کند یک سند تنظیم استاندارد بین المللی در مورد اخلاق هوش مصنوعی (AI) در قالب یک توصیه برای ارائه به تهیه کند. کنفرانس عمومی در چهل و یکمین جلسه خود در سال ۲۰۲۱. گزارش نهایی دنباله ای از "مطالعه مقدماتی اخلاقیات هوش مصنوعی" است که توسط کمیسیون جهانی اخلاق دانش علمی (COMEST) و همچنین مقدماتی تهیه شده است. بررسی جنبه های فنی و حقوقی مربوط به مطلوبیت ابزار تنظیم استاندارد در مورد اخلاق هوش مصنوعی) اسناد EX/42 ۲۰۶ و C/67) ۴۰ که توسط هیئت اجرایی و کنفرانس عمومی مورد توجه قرار گرفت. یونسکو مطابق با ماده ۳ آیین نامه داخلی در مورد توصیه هایی به کشورهای عضو و کنوانسیون های بین المللی مشمول شرایط بند ۴ ماده ۴ قانون اساسی. گزارش نهایی همچنین بر اساس گزارش مقدماتی مدیر کل است که در سپتامبر ۲۰۲۰ به همراه اولین نسخه اصلاح شده متن پیش نویسی توصیه نامه اخلاقیات هوش مصنوعی تهیه شده توسط گروه تخصصی ویژه (AHEG) به کشورهای عضو ارسال شده است. (بر اساس مشاوره های گسترده چندجانبه. گزارش نهایی حاوی متن پیش نویسی توصیه نامه اخلاقیات هوش مصنوعی بر اساس بند ۳ ماده ۱۰ آیین نامه داخلی تهیه شده است. این گزارش نظرات و مشاهدات دریافت شده از کشورهای عضو و ناظران را از سپتامبر تا دسامبر ۲۰۲۰ منعکس می کند. گزارش نهایی برای بررسی توسط کمیته ویژه کارشناسان فنی و حقوقی که در آوریل و ژوئن ۲۰۲۱ برای نهایی کردن تشکیل جلسه خواهند داد، طی نامه

بخشنامه ای به کشورهای عضو ارسال می شود. پیش نویس توصیه در مورد اخلاقیات هوش مصنوعی برای ارسال آن به چهل و یکمین جلسه کنفرانس عمومی.

مقدمه :

۱. هوش مصنوعی (AI) یکی از موضوعات محوری عصر فناوری های همگرا با پیامدهای عمیق برای بشریت، فرهنگ ها، جوامع و محیط زیست است. تأثیر این فناوری به روشی که بشریت آن را چارچوب بندی می کند و بر آن تسلط می یابد، و به روشی که هدف از جا گذاشتن هیچ کس را در اولویت قرار می دهد، بستگی دارد. همه گیری COVID-19 نشان می دهد که چگونه فناوری های هوش مصنوعی می توانند کمک کنند، اما خطرات، عواقب ناخواسته و استفاده مخرب هوش مصنوعی را نیز نشان داده است.

۲. به همین دلیل است که تحقیق، توسعه و استقرار هوش مصنوعی باید با تأملی اخلاقی همراه باشد. فناوری های هوش مصنوعی ارزشی خنثی نیستند، بلکه به دلیل داده هایی که روی آن ها آموزش داده می شوند و انتخاب هایی که در حین آموزش روی داده ها انجام می شود، مغرضانه هستند. همچنین تحت تأثیر این واقعیت است که تصمیمات هوش مصنوعی، به ویژه آنهایی که مبتنی بر یادگیری ماشین هستند، نمی توانند کاملاً قابل پیش بینی یا درک باشند. علاوه بر این، از آنجایی که هوش مصنوعی یک فناوری توزیع شده است که حاکمیت عملی فعلی آن در بین مؤسسات، سازمان ها و شرکت های متعددی پراکنده شده است، تأمل در حکمرانی خوب آن مستلزم رویکردی کثرت گرا، چند رشته ای، چند فرهنگی و چند ذی نفع است که سؤالاتی را در مورد نوع آینده باز می کند. ما برای بشریت می خواهیم این بازتاب باید به چالش های اصلی در توسعه و استفاده از فناوری های هوش مصنوعی مرتبط با سوگیری های تعبیه شده در داده ها و الگوریتم ها، حفاظت از حریم خصوصی و داده های شخصی افراد، عدم تنوع و گنجاندن در مدل کسب و کار دیجیتال، مسائل مربوط به توزیع عادلانه مزایا و خطرات، پاسخگویی، مسئولیت، تأثیرات بر اشتغال و آینده کار، حقوق بشر، امنیت و خطرات استفاده دوگانه.

۳. سازمان ها و ابتکارات زیادی در سراسر جهان وجود دارند که رویکردهایی را برای مقابله با چالش های مرتبط با هوش مصنوعی پیشنهاد می کنند. با توجه به مزیت نسبی قوی آن بر اساس عضویت جهانی و تخصص چند رشته ای، یونسکو چشم اندازی منحصر به فرد برای افزودن به تلاش های مداوم برای اطمینان از اینکه هوش مصنوعی برای همیشه ارائه می دهد، دارد. در این راستا، سازمان واقعاً می تواند یک بستر جهانی و کثرت گرایانه برای گفت و گو درباره اخلاق هوش مصنوعی فراهم کند و کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، دیدگاه های مختلف فرهنگی و همچنین سهامداران مختلف در حوزه عمومی و خصوصی را گرد هم آورد. بنابراین، علاوه بر دستورالعمل ها و چارچوب های اخلاقی بسیاری که توسط دولت ها، شرکت ها و سازمان های اجتماعی ایجاد شده است، یونسکو می تواند به توسعه هوش مصنوعی به نفع همه بشریت، توسعه پایدار و صلح کمک کند. برای این منظور، یونسکو به عنوان پل ارتباطی بین کشورهای عضو - که بارها بر حمایت خود از فعالیت هوش مصنوعی یونسکو تأکید کرده اند - و جامعه مدنی، جامعه فنی، دانشگاه ها، بخش خصوصی، از جمله صنایع فرهنگی و خلاق، عمل می کند. یونسکو همچنین بر اساس سابقه طولانی خود در توسعه چارچوب های اخلاقی در زمینه علم، از جمله اخلاق زیستی، و همچنین بر روی سابقه مشاوره های چندجانبه و ایجاد اجماع استوار است. مأموریت ارائه شده توسط کشورهای عضو به یونسکو بسیار مهم است: تلاش های زیادی برای تضمین حکمرانی خوب در زمینه توسعه هوش مصنوعی وجود دارد، در حالی که متن پیش نویس فعلی یونسکو تنها ابزار تنظیم استاندارد

است که بر این واقعیت واضح است که این حکومت باید بر اساس ملاحظات اخلاقی و بر احترام شدید به حقوق بشر و کرامت انسانی باشد.

۴. بنابراین، این ابزار هنجاری بین‌المللی به جهان کمک می‌کند تا به یک اجماع اخلاقی در مورد مبرم‌ترین چالش‌های مطرح‌شده توسط هوش مصنوعی، که نه تنها یک نقطه عطف فناوری، بلکه یک اختلال انسان‌شناختی است، دست یابد. این یک گام ضروری برای تفکر فعالتر فراتر از رویکردهای قانونی سنتی است که عقب مانده است. توصیه پیشنهادی باید به قطب‌نمای راهنمای اخلاقی و پایه‌ای هنجاری تبدیل شود که به ایجاد احترام قوی برای حاکمیت قانون در دنیای دیجیتال اجازه می‌دهد و در عین حال تنوع غنی فرهنگ‌ها و زمینه‌های ملی آن را به رسمیت می‌شناسد.
فرآیند :

۵. علاوه بر EX/۲۰۶/۲۰۶ تصمیم ۴۲ و C/۴۰ قطعنامه ۳۷، یک توصیه به عنوان بهترین شکل از مزایای یک ابزار تنظیم استاندارد بین‌المللی در این زمینه شناسایی شده است. علاوه بر این، کشورهای عضو از یونسکو دعوت کردند تا پیش نویس متن توصیه را در چهل و یکمین نشست کنفرانس عمومی به آن ارائه دهد. در راستای نقشه راه ارائه شده در ضمیمه III سند C/67۴۰، در مارس ۲۰۲۰، یک گروه تخصصی ویژه (AHEG) دسته "VI" ایجاد شد تا اولین پیش نویس این توصیه را شرح دهد. این سازمان متشکل از ۲۴ کارشناس مستقل بود که بر اساس تعادل جغرافیایی از تمام مناطق یونسکو منصوب شدند. از مارس تا می ۲۰۲۰، به دلیل همه‌گیری COVID-19، AHEG کار خود را با استفاده از روش‌های آنلاین/مجازی در مدت شش هفته انجام داد و اولین نسخه از پیش‌نویس توصیه را تهیه کرد.

۶. یک فرآیند مشاوره چندجانبه در مورد نسخه اول پیش نویس توصیه از ژوئن تا آگوست ۲۰۲۰ انجام شد. با توجه به چالش‌های ناشی از همه‌گیری، شرکا از سراسر جهان با یونسکو گرد هم آمدند تا از این روند مشاوره بر اساس سه جزء: (من) مشاوره آنلاین عمومی. (۲) مشاوره مجازی منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای که با کشورهای میزبان/مؤسسات در تمام مناطق یونسکو سازماندهی می‌شود. و (iii) کارگاه‌های باز، چند ذی‌نفعی و بحث شهروندان که توسط شرکا برگزار می‌شود. مشاوره آنلاین عمومی پاسخ کامل بیش از ۶۰۰ شرکت‌کننده را دریافت کرد و بیش از ۵۰۰۰۰ نظر ایجاد کرد. علاوه بر این، یازده رایزنی مجازی منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای، از جمله دو مورد با جوانان، در تمام مناطق یونسکو با بیش از ۵۰۰ شرکت‌کننده برگزار شد. اکثر مشاوره‌ها در سطح بالایی توسط دستیار مدیر کل علوم اجتماعی و انسانی (SHS) رهبری می‌شد. در نهایت، کارگاه‌های آزاد، چند ذی‌نفعی و مشورت شهروندان حدود ۵۰۰ شرکت‌کننده را به خود جلب کرد. همچنین تلاشی هدفمند برای مشاوره با بخش خصوصی، و به ویژه پلتفرم‌های دیجیتال بزرگ، که پیشنهادات گسترده‌ای نیز ارائه کردند، صورت گرفت. جلسه اختصاصی با اتاق بازرگانی بین‌المللی با حضور گروه بزرگی از شرکت‌ها تشکیل شد.

۷. مشاوره در مورد نسخه اول پیش نویس توصیه نیز با سیستم سازمان ملل متحد از طریق نشست بین‌جلسه‌ای کمیته عالی برنامه‌ها (HLCP) در ۲۹ ژوئیه ۲۰۲۰ انجام شد. همه نهادها حمایت کامل خود را اعلام کردند و اهمیت یونسکو را به رسمیت شناختند. برای توسعه این توصیه و ارتباط آن با سیستم سازمان ملل متحد، کشورهای عضو و سایر بازیگران تلاش کنید. به طور کلی تأکید

شد که متن می‌تواند و باید با تأکید بر ویژگی‌های نوآورانه‌تر و با ارائه زبان قوی‌تر و توصیه‌های گسترده‌تر در مواردی مانند حکومت‌داری، حقوق بشر و اجرای پس از تصویب، بلندپروازانه‌تر باشد. این امر به منظور تضمین موثر رویکردهای اخلاقی هوش مصنوعی در سراسر جهان، متمایز شدن از سایر اسناد در این زمینه و کمک به موقعیت یونسکو به عنوان مرجع ظرفیت سازی برای کشورهای عضو در حوزه اخلاق هوش مصنوعی ضروری است. بر این اساس، نظرات شرکای سازمان ملل به AHEG مخابره شد.

۸. AHEG سپس اولین نسخه پیش نویس توصیه را از اواسط اوت تا اوایل سپتامبر ۲۰۲۰، بر اساس بازخورد مشاوره‌ها و بحث‌های بعدی آن، بازبینی کرد. مطابق بند ۲ ماده ۱۰ آیین نامه داخلی مربوط به توصیه‌ها به کشورهای عضو و کنوانسیون‌های بین المللی مشمول شرایط بند ۴ ماده ۴ قانون اساسی، اولین پیش نویس این توصیه نامه به همراهی به کشورهای عضو ارسال شد. گزارش اولیه در سپتامبر ۲۰۲۰، درخواست نظرات و مشاهدات خود را قبل از ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰.

۹. چهل و هشت کشور عضو و دو ناظر نظرات و مشاهدات خود را از جمله پیشنهادهای ملموس در مورد چگونگی تغییر متن ارائه کردند. بر اساس بند ۳ ماده ۱۰ آیین نامه داخلی، متن پیش نویس توصیه نامه و گزارش اولیه بر اساس نظرات دریافتی مورد بازنگری قرار گرفته است SHS/BIO. ماه‌های ژانویه و فوریه ۲۰۲۱ را به رسیدگی و ادغام نظرات و انجام یک فرآیند مشورتی، فراگیر و کامل، شامل گروه کاری نقاط کانونی در مورد اخلاق هوش مصنوعی (FPWG) تیم وظیفه هوش مصنوعی دبیرخانه یونسکو اختصاص داد FPWG. شامل نقاط کانونی از ED، SC، CLT، CI، GE، AFR، BSP و CAB با SHS/BIO تحت نظارت ADG/SHS بود. در نتیجه، گزارش نهایی و متن پیش نویس پیوست توصیه نامه اخلاقیات هوش مصنوعی تهیه شده است.

۱۰. هیئت اجرایی (210 EX/35) در جلسه ۲۱۰ خود، پیشنهادهای مربوط به دعوت از جلسات کمیته ویژه بین دولتی کارشناسان (دسته II) را که در چارچوب این توصیه برگزار می‌شود، تصویب کرد. از کشورهای عضو دعوت شد تا کارشناسان منتخب خود را برای جلسه کمیته ویژه بین دولتی کارشناسان با بخشنامه ای در ژانویه ۲۰۲۱ معرفی کنند.

۱۱. طبق بند ۴ ماده ۱۰ آیین نامه داخلی، گزارش نهایی به جلسه کمیته ویژه بین دولتی کارشناسان ارائه می‌شود که در دو مرحله برگزار می‌شود: مرحله اول از ۲۶ تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۱ و دوم از ۲۱ تا ۲۵ ژوئن ۲۰۲۱. نشست بین دولتی کارشناسان پیش نویس توصیه را بررسی خواهد کرد. بر اساس بند ۵ ماده ۱۰ آیین نامه داخلی، انتظار می‌رود این پیش نویس که دارای تایید کمیته ویژه است، به منظور بررسی آن در چهل و یکمین جلسه به کشورهای عضو ارسال شود. کنفرانس عمومی مطابق با C ۴۰ / قطعنامه ۳۷. نظرات و مشاهدات دریافت شده :

۱۲. دیدن این که اکثر کشورهای عضو و ناظرانی که نظرات خود را ارائه کرده‌اند، حمایت قاطع خود را از اولین پیش نویس توصیه، از جمله ساختار، دامنه، چارچوب و جامعیت آن ابراز کرده‌اند، دلگرم کننده بود. بسیاری از کشورهای عضو اهمیت تلاش یونسکو در تدوین این توصیه را تشخیص دادند.

۱۳. اکثر نظرات و پیشنهادات دریافتی با هدف بهبود عبارت، شفاف سازی اصطلاحات، افزودن/حذف/تغییر ترتیب پاراگراف‌ها بوده است. با این وجود، تعدادی از نظرات همچنین شامل بازتاب‌هایی در مورد چگونگی برخورد با یک ماده خاص است که به طور کامل مورد تجزیه و تحلیل و بررسی قرار گرفته است. هنگام پرداختن به نظرات، دبیرخانه رویکرد ایجاد تغییرات را تنها در

صورت درخواست خاص کشورهای عضو و در نظر گرفتن دیدگاه‌ها و مواضع سایر کشورهای عضو در مورد موضوعات مشابه و تنظیم متن برای بهبود وضوح و سازگاری در سراسر سند اتخاذ کرد. مروری بر برخی از مسائل اصلی در زیر بیان شده است.

۱۴. داشتن دامنه وسیع و فراگیر، در عین حال که در محدوده اختیارات یونسکو باقی مانده است، با توجه به نقشی که یونسکو در اخلاق و هدف کلی آن برای ترویج صلح ایفا می کند، توسط کشورهای عضو به عنوان نقطه قوت قطعی سند تلقی می شود. برخی از کشورهای عضو به اهمیت تمرکز بر شایستگی‌های اصلی یونسکو اشاره کردند. برخی دیگر لازم دانستند که دامنه گسترده پیامدهای اخلاقی را که در حوزه های سیاستی متن پیش نویس توصیه منعکس شده است، در نظر بگیرند. گنجاندن پیامدهای اخلاقی برای همه بازیگران هوش مصنوعی در تمام مراحل چرخه حیات سیستم هوش مصنوعی به ویژه در محدوده پیش نویس توصیه مورد استقبال قرار گرفت. چندین پیشنهاد دامنه ابزار را برای همسویی بیشتر با صلاحیت های سازمان اصلاح کرد.

۱۵. به ویژه، دامنه غیرنظامی ابزار مورد تاکید قرار گرفت. حتی با وجود اینکه برخی از کشورهای عضو پیشنهاد کردند که استفاده از تسلیحات هوش مصنوعی را تحت اختیارات یونسکو در نظر بگیرند و دستورالعمل‌های اخلاقی را به طور خاص در این زمینه تعریف کنند، اکثر نظرات در مورد این موضوع نشان می‌دهد که دامنه توصیه غیرنظامی است، و اینکه مسائل مربوط به کاربرد نظامی هوش مصنوعی، از جمله موضوعاتی مانند سلاح های خود مختار مرگبار (LAWs)، تسلیح سازی، و قوانین بشردوستانه، فراتر از محدوده آن است. تجدید نظرهای مربوطه، از جمله حذف اشاره به تسلیحات پذیرفته شد. با این حال، متن توصیه می‌گوید که سیستم هوش مصنوعی هرگز نمی‌تواند جایگزین مسئولیت نهایی و مسئولیت‌پذیری انسانی شود، و در سناریوهایی که شامل تصمیمات مرگ و زندگی است، تصمیم نهایی انسان باید اعمال شود.

۱۶. علاوه بر این، تمرکز ابزار بر روی اخلاق هوش مصنوعی روشن شد. فناوری‌های دیگر، مانند اینترنت اشیا، رباتیک، و رابط‌های انسان و رایانه تنها به عنوان نمونه‌هایی از سیستم‌ها و محیط‌های همگرا که در آن‌ها هوش مصنوعی یافت می‌شود، ذکر شده‌اند.

۱۷. کشورهای عضو ساختار این توصیه را با بخش ارزش‌ها که چشم‌انداز کلی هنجاری را تعیین می‌کنند، بخش مربوط به اصولی که چارچوب اخلاقی ملموس‌تری را بیان می‌کند تا به عنوان قطب‌نما برای توسعه و کاربرد فناوری عمل کند، و به دنبال آن مجموعه‌ای جامع از توصیه‌ها، تحت حوزه‌های خط مشی مشخص شده، برای راهنمایی بازیگران هوش مصنوعی در تحقق این ارزش‌ها و اصول. تعداد کمی از کشورها متذکر شدند که تمایز بین ارزش‌ها و اصول به اندازه کافی روشن نیست، در حالی که اکثریت از آن حمایت کردند، زیرا ارزش‌های بنیادی نقش پیش شرط‌ها و پیش‌نیازهای لازم برای کارکرد اصول را دارند، در حالی که کشورهای دوم از این ارزش‌های بنیادی مطلع می‌شوند و آن‌ها را باز می‌کنند. روشی دقیق‌تر در مورد مسائل اخلاقی خاص، در حالی که از همسویی بین ارزش‌ها و اصول اطمینان حاصل می‌شود. توسعه حوزه‌های سیاستی مشخص به‌ویژه به‌عنوان جسورانه، نوآورانه و تأثیر گرا اعلام شد، که به ابزار اجازه می‌دهد نه تنها بر «چه چیزی» اخلاق، بلکه بر «چگونگی» اجرای آن نیز تمرکز کند. با این حال، پیشنهادات متعددی برای تقویت و ساده‌سازی ساختار سند ارائه و پذیرفته شد.

۱۸. به طور خاص، این بازنگری پیشنهادات چندین کشور عضو را برای ایجاد یک حوزه سیاست جداگانه در زمینه ارتباطات و اطلاعات، به عنوان راهی برای برجسته کردن پیامدهای اخلاقی هوش مصنوعی در آزادی بیان، سخنان نفرت انگیز، و اطلاعات

نادرست و اطلاعات نادرست، در نظر گرفت. کشورهای عضو اذعان کردند که عناصر مربوط به این زمینه قبلاً در بخش های مختلف سند بیان شده بود، اما درخواست هایی برای تجمیع آنها در یک حوزه سیاست جداگانه ارائه شد. در پاسخ، یک حوزه سیاست جدید در زمینه ارتباطات و اطلاعات به ابزار اضافه شد و عناصر موجود مرتبط با این موضوع تحت این موضوع گردآوری شدند. در سطح دبیرخانه، محتوای حوزه سیاست ارتباطات و اطلاعات بین تیم های SHS و CI، و همچنین با FPWG، با توافق بر متن ارائه شده برای بررسی کشورهای عضو مورد بحث قرار گرفت.

۱۹. در حالی که برخی از کشورهای عضو این سند را خیلی طولانی می دانستند، برخی دیگر خواستار توضیح بیشتر در مورد این ماده بودند و پیشنهادهای ملموسی را ارائه می کردند که در متن پیش نویس توصیه مورد بررسی قرار گیرد. در پاسخ به پیشنهادات چندین کشور عضو، استفاده از نمونه های گویا بهینه شد. به طور خاص، نمونه هایی از بخش هایی که کشورهای عضو استفاده از آنها را برای تفسیر و کاربرد گسترده تر اصول و اقدامات سیاستی محدود می دانستند حذف شدند. با این حال، با توجه به ماهیت این توصیه به عنوان یک سند حقوقی بین المللی، استفاده از مثال ها در بخش هایی که به توضیح یا تقویت یک اصل خاص یا یک روش توصیه شده کمک می کنند، بدون ارائه فهرست های گسترده و تحلیل های عمیق، حفظ شد. مثال بند ۹۴.

۲۰. در مورد مخاطبین، برخی از کشورهای عضو خواستار شفافیت بیشتر در مورد تعهدات بخش خصوصی و سایر بازیگران شدند. در متن پیش نویس این توصیه مشخص شده است که با توجه به تأثیرات گسترده هوش مصنوعی، کشورهای عضو نمی توانند به تنهایی در این تلاش شرکت کنند. بنابراین، متن پیش نویس پیامدهای اخلاقی را برای همه بازیگران هوش مصنوعی در تمام مراحل چرخه حیات سیستم هوش مصنوعی در محدوده خود در نظر می گیرد و بر اصل "حاکمیت و همکاری چند ذی نفع و انطباقی" تأکید می کند. کشورهای عضو تشویق می شوند تا مکانیسم های حاکمیت هوش مصنوعی فراگیر را ترویج کنند و چارچوب های مناسبی را تعیین کنند تا اطمینان حاصل شود که سایر سهامداران، به ویژه شرکت های بخش خصوصی، به آنها پایبند هستند. علاوه بر این، در حالی که این توصیه به طور خاص به کشورهای عضو خطاب می شود، می تواند به عنوان یک راهنما برای همه کشورها، از جمله کشورهای غیر عضو، و همه بازیگران هوش مصنوعی، برای اطمینان از تعبیه اخلاقیات در تمام مراحل چرخه حیات سیستم هوش مصنوعی باشد.

۲۱. برخی از کشورهای عضو پیشنهاد کرده اند که پیش نویس توصیه را با چارچوب های موجود مرتبط با اخلاق هوش مصنوعی که توسط سازمان های دیگر، مانند OECD و G20 توسعه یافته اند، هماهنگ کنند. چارچوب های موجود واقعاً در طول فرآیند توضیح متن پیش نویس توصیه مورد توجه قرار گرفته اند و به طور خاص در مقدمه به آن اشاره شده است. علاوه بر این، متن پیش نویس با بسیاری از این چارچوب ها، با هم افزایی در اصول مختلف، در عین حال که جامع تر و گسترده تر است، همسو می شود. در واقع، ارزش افزوده این توصیه، ماهیت جهانی آن با توجه به عضویت بین المللی یونسکو، و مبنای محکم آن در اخلاق است. مورد دوم برای تصمیم گیری در زمینه های مختلف اهمیت پیدا می کند، و بنابراین نه تنها یک بازتاب بلکه یک قطب نما اخلاقی عملی است که سخت تر از مقررات است. علاوه بر این، این توصیه فراتر از اعلام ارزش ها و اصول اخلاقی است و شامل اقدامات سیاستی مشخص برای عملیاتی سازی آنها می شود. تمرکز ویژه بر برابری جنسیتی، که یکی از دو اولویت جهانی یونسکو است، و همچنین

به محیط زیست و اکوسیستم ها داده شد، زیرا این مناطق در چارچوب های دیگر با ماهیت مشابه نادیده گرفته می شوند. به عنوان بخشی از ماهیت جهانی آن، این توصیه همچنین به کشورهای با درآمد پایین و متوسط (LMIC) توجه ویژه ای می کند تا اطمینان حاصل شود که آنها در پیشرفت های حوزه هوش مصنوعی عقب نمانند.

۲۲. برخی از کشورهای عضو پیشنهاد کردند که تعاریفی از اصطلاحات و مفاهیم مختلف، از جمله تعریف اخلاق، در متن پیش نویس توصیه اضافه شود. رویکرد اولیه ارائه تعاریفی در این سند حقوقی نبود، با توجه به اینکه در بسیاری از موارد با وجود بحث های آکادمیک گسترده، اتفاق نظر وجود ندارد و برای اینکه این ابزار یک سند زنده باشد، باید درک مفاهیم خاصی تکامل یابد. در عوض، مفاهیم اساسی خاصی برای اهداف متن پیش نویس توصیه به طور گسترده تر توصیف شده اند، از جمله اخلاق هوش مصنوعی در بند ۱، همچنین سیستم های هوش مصنوعی، چرخه حیات سیستم هوش مصنوعی و بازیگران هوش مصنوعی در بند ۲. علاوه بر این، برای اهداف در متن پیش نویس توصیه، با در نظر گرفتن رویه استاندارد، اصطلاحات خاصی در سراسر متن به جای یکدیگر استفاده می شوند. این شامل سیستم های هوش مصنوعی و فناوری های هوش مصنوعی، کشورهای عضو و دولت ها، شرکت های تجاری و شرکت های بخش خصوصی می شود.

۲۳. نگرانی های خاصی در مورد انتخاب کلمات نیز مطرح شده است. مطابق با رویکرد یونسکو در توصیه های قبلی، از فعل «باید» در سرتاسر متن پیش نویس توصیه نامه هنگام پیشنهاد اقدامات احتمالی از سوی کشورهای عضو استفاده شده باشد. با این وجود، با توجه به نگرانی های متعدد کشورهای عضو مبنی بر اینکه تعهدات تحت قوانین بین الملل، از جمله قوانین حقوق بشر، نمی توانند اختیاری باشند، در چنین مواردی از فعل «باید» استفاده شده است. بعلاوه، کلمه «جهانی» به جای «مشترک» که توسط برخی از کشورها در مورد پذیرش این ابزار و همچنین ابزارها و روش هایی که در آن توضیح داده شده است، حفظ شده است تا با توجه به عضویت جهانی در جهان، کاربرد جهانی آنها را نشان دهد. یونسکو، و ارتباط در هر زمینه ملی و فرهنگی.

۲۴. شایسته است به نگرانی ها و نظرات مطرح شده توسط برخی از کشورهای عضو در مورد درک اخلاق، نظام های اخلاقی، وضعیت اخلاق در مقابل حقوق بشر و خطر احتمالی سقوط در نسبی گرایی اخلاقی پرداخته شود. دستور دریافت شده از کشورهای عضو، تهیه سندی در مورد اخلاق هوش مصنوعی بود. موافقت شد که این یکی از ارزش های افزوده اصلی و کمک یونسکو به فضای شلوغ ابتکارات هوش مصنوعی باشد، زیرا اخلاق در هسته دستورات یونسکو است و یونسکو بیش از ۲۵ سال تجربه در این زمینه دارد. متن پیش نویس این توصیه، اخلاق هوش مصنوعی را به عنوان مبنایی پویا برای تأمل در نظر می گیرد که می تواند جوامع را در برخورد مسئولانه با تأثیرات شناخته شده و ناشناخته هوش مصنوعی، با هدف تضمین حفاظت از کرامت انسانی، حقوق بشر، رفاه و پیشگیری از بیماری راهنمایی کند. صدمه. فن آوری ها به طور کلی و فناوری های هوش مصنوعی به طور خاص، بسیار سریع تکامل می یابند و همیشه نمی توان تأثیر آنها را پیش بینی کرد. به همین دلیل است که داشتن مجموعه ای ثابت از اصول یا کدهای اخلاقی کافی نیست. یک بازتاب اخلاقی فراگیر برای اطمینان از ادامه استفاده از این فناوری ها بدون تجاوز به کرامت انسانی، حقوق بشر و آزادی های اساسی به طور مداوم مورد نیاز است. توصیف اخلاق به عنوان یک فرآیند پویا به تغییر ارزش ها اشاره نمی کند. برعکس، هدف آن حصول اطمینان از این است که ارزش ها همیشه رعایت می شوند و چارچوب های موجود، از جمله چارچوب های

قانونی، در صورت نیاز، برای تضمین حمایت از کرامت انسانی، حقوق بشر و آزادی‌های اساسی، در حالی که فناوری‌ها پیشرفت می‌کنند، تطبیق داده می‌شوند. اخلاق مربوط به ارزش هاست و منشأ هر تصمیم و چارچوب قانونی است. اخلاق، به طور صریح یا ضمنی، چیزی است که خط مشی و قانون را مشخص می‌کند. حقوق بشر راهی برای تدوین این اصول از طریق قانون است. با این حال، همانطور که می‌دانیم، همه مسائل اخلاقی را نمی‌توان فقط توسط قانون مورد بررسی قرار داد، یا می‌توان آن را مدون یا تنظیم کرد، و ممکن است در موارد خاص تصمیماتی اتخاذ شود تا از پایبندی کامل به چارچوب حقوق بشر اطمینان حاصل شود، اما در مواردی که هیچ مقرراتی ارائه نشده است. در چنین مواردی، اخلاق به عنوان تنها ابزار موجود باقی می‌ماند.

۲۵. متن پیش نویس این توصیه وجود نظام های اخلاقی مختلف همراه با تنوع فرهنگی را به رسمیت می‌شناسد. در عین حال، هدف یونسکو با متن پیش نویس توصیه‌نامه، مانند تمام ابزارهای هنجاری، یافتن زمینه مشترک اخلاقی است که به جامعه بین‌المللی اجازه می‌دهد تا در دستیابی به استفاده مسئولانه از فناوری‌های هوش مصنوعی در سازمان ملل متحد پیشرفت کند. چارچوب درست از این رو، به رسمیت شناختن نظام‌های اخلاقی مختلف و نیاز به گفت‌وگو با همه آنها، یا در غیر این صورت پلورالیسم، یعنی پرهیز از نسبی‌گرایی و اطمینان از دستیابی به مبنای مشترک در اخلاق، به وجود آمد.

۲۶. یک نگرانی کلی مطرح شده است که حقوق بشر همانطور که در پیش نویس اول توصیه به آن اشاره شده است، می‌تواند به عنوان ارزش های اخلاقی یا مفاهیم گسترده تر تفسیر شود تا تعهدات قانونی روشن تحت قوانین بین المللی. متن پیش نویس برای تقویت ماهیت اجباری قانون حقوق بشر اصلاح شده است. این شامل تضمین این است که حقوق بشر در معرض معامله قرار نگیرد. به طور کلی، درک دبیرخانه این بوده است که از چارچوب حقوق بشر بین‌المللی پیروی کند و تفسیرهای جدیدی از آن ارائه نکند، از جمله زمانی که به تأثیرات نامطلوب حقوق بشر فناوری‌های هوش مصنوعی مربوط می‌شود. بعلاوه، ارجاعات به تعهدات تحت حقوق بین الملل، از جمله بند کلی در انتهای متن پیش نویس توصیه نامه مبنی بر اینکه این سند بدون لطمه به حقوق بین الملل و تعهدات حقوق بشر است، تقویت شده است.

۲۷. بسیاری از کشورهای عضو از توجه ویژه ای که در متن پیش نویس توصیه به برابری جنسیتی داده شده است، استقبال کرده اند، و برخی پیشنهاد کرده اند که برابری جنسیتی در سراسر سند جاری شود. از سوی دیگر، چندین کشور عضو نیز نگرانی خود را نسبت به تأکید قابل توجه بر جنسیت، به قیمت از دست دادن مفاهیم دیگری مانند عدالت اجتماعی و برابری به طور کلی ابراز کرده اند. جنسیت به عنوان یک حوزه سیاستی به تنهایی در متن پیش نویس توصیه توسعه یافته است زیرا یکی از دو اولویت جهانی یونسکو است و به دلیل نگرانی های خاصی که در این زمینه در زمینه هوش مصنوعی پدیدار شده است. در حالی که جنسیت به عنوان یک حوزه سیاستی خاص برجسته شده است، این بدان معنا نیست که پیش نویس توصیه فقط به برابری بر اساس جنسیت می‌پردازد. متن پیش نویس این توصیه همچنین شامل ارزش «تضمین تنوع و فراگیری» و اصل «انصاف و عدم تبعیض» و همچنین اقدامات سیاستی خاص برای افزایش تنوع و مبارزه با کلیشه‌سازی در همه اشکال است. برخی از کشورهای عضو نیز جایگزین هایی را برای جایگزینی اصطلاحات «جنسیت» و «برابری جنسیتی» پیشنهاد کرده اند. با این حال، اسناد و اسناد مختلف سازمان

ملل این شرایط را پذیرفته اند و از این رو زبان اصلی مطابق با این اسناد حفظ می شود. بسیاری از کشورهای عضو نیز می خواستند حوزه سیاست جنسیتی را تقویت کنند و دامنه آن را گسترش دهند.

۲۸. برخی از کشورهای عضو نگرانی خود را در مورد جایگاه حمایت از حقوق مالکیت معنوی در متن پیش نویس توصیه، از جمله مسائل مربوط به حق چاپ، ابراز کردند. لازم به ذکر است که متن پیش نویس در سراسر به حقوق بین الملل اشاره دارد که شامل قوانین مربوط به مالکیت معنوی است. علاوه بر این، ارجاعات خاصی به مالکیت معنوی نیز در موارد دیگر ارائه شده است. به طور خاص، بند ۹۹ کشورهای عضو را تشویق می کند تا «تحقیقات جدید را در تقاطع بین هوش مصنوعی و مالکیت معنوی تقویت کنند». این تحقیق به منظور اطمینان از انطباق با الزامات شفافیت در حالی که احتمالاً با اسرار تجاری در تضاد است، مورد نیاز است. این بدان معنا نیست که اسرار تجاری همیشه باید فاش شوند، زیرا حفاظت از آنها به خوبی شناخته شده و پذیرفته شده است. راه های زیادی برای دستیابی به شفافیت وجود دارد و همه آنها نیاز به قرار گرفتن در معرض کامل جعبه سیاه ندارند. با این حال، هدف اصلی اجتناب از موقعیت های سوء استفاده از حفاظت از اسرار تجاری و درج بندهای اختصاصی است که حتی بدنی که الگوریتم را خریداری کرده است از درک نحوه عملکرد آن جلوگیری می کند. این امر به ویژه در حوزه های حساس مهم است، همانطور که در بند ۳۹ توصیه آمده است: «در مواردی که اثرات نامطلوب جدی حقوق بشر پیش بینی می شود، شفافیت ممکن است به اشتراک کد و مجموعه داده ها نیز نیاز داشته باشد.»

۲۹. چندین کشور عضو از مقررات بهتر و مؤثرتر همانطور که در زمینه های سیاستی در پیش نویس اول توصیه بیان شده حمایت کردند، در حالی که سایرین نگرانی خود را از پیشنهاد اقدامات نظارتی ابراز کردند. لازم به ذکر است که توصیه یونسکو ابزاری است که در آن اصول و هنجارهای تنظیم بین المللی هر موضوع خاص تدوین می شود و از کشورهای عضو دعوت می شود تا هر اقدام قانونی یا دیگری را که ممکن است لازم باشد مطابق با رویه قانون اساسی هر یک از آنها انجام دهند. وضعیت و ماهیت موضوع مورد بررسی - برای اعمال اصول و هنجارهای ذکر شده در قلمرو مربوطه خود. این بدان معناست که متن پیش نویس توصیه تعهداتی را بر کشورهای عضو تحمیل نمی کند، بلکه اهداف و اهداف مشترکی را که باید به آن دست یابند، ترسیم می کند و راه هایی را برای دستیابی به آنها پیشنهاد می کند، در حالی که ابزارهای انجام این کار در سطح ملی تصمیم گیری می شوند. پیشنهادات ارائه شده در متن پیش نویس برای جلوگیری از نوآوری نیست، بلکه برای اطمینان از انجام آن به روشی اخلاقی است. ۳۰. ارزش "زندگی در هماهنگی و صلح"، همانطور که در پیش نویس اول توصیه پیشنهاد شده است، تعداد قابل توجهی از نظرات و پیشنهادات برای تغییرات را از سوی کشورهای عضو دریافت کرده است. نگرانی اصلی در مورد عدم وضوح معنای اصطلاح "هماهنگی"، پیامدهای آن برای حقوق بشر و گشودگی عمومی به تفاسیر مختلف و احتمالاً سوء تفاهم بود. بنابراین، محتوای این ارزش با در نظر گرفتن پیشنهادات خاص از سوی کشورهای مختلف عضو و به منظور بهبود وضوح و تقویت تعهد و رعایت تعهدات حقوق بشر به طور قابل توجهی بازنگری شده است. عنوان نیز تغییر کرده و اکنون به عنوان «زندگی در جوامع صلح آمیز، عادلانه و به هم پیوسته» خوانده می شود.

۳۱. برخی از کشورهای عضو ابراز نگرانی کردند که بر اساس اصل "تناسب و هیچ آسیبی"، فناوری‌های هوش مصنوعی ذاتا اشتباه تلقی می‌شوند و باید فقط در مواقع ضروری مورد استفاده قرار گیرند و به طور کلی، اجرای این اصل در عمل دشوار است. با این وجود، آزمون ضرورت، که بخشی از اصل کلی تناسب مشترک در بسیاری از نظام های حقوقی است، نباید به گونه ای محدود کننده درک شود، بلکه باید به معنای مساعد بودن درک شود. اجرای این اصل توسط ابزار ارزیابی تأثیر اخلاقی پیشنهاد شده در متن پیش نویس توصیه کمک خواهد شد.

۳۲. همانطور که در اصل "نظارت و عزم انسانی" بیان شد، موضعی که متن پیش نویس توصیه اتخاذ می کند این است که کنترل باید همیشه در دست انسان باشد و "سیستم هوش مصنوعی هرگز نمی تواند جایگزین مسئولیت نهایی و مسئولیت پذیری انسانی شود". (بند ۳۶). این امر مستلزم آن است که توسعه سیستم های هوش مصنوعی باید به موازات تقویت ظرفیت انسانی به منظور اطمینان از نظارت انسانی انجام شود. با این وجود، مشخص است که می تواند موقعیت‌هایی وجود داشته باشد که تصمیم‌گیری انسانی ممکن نباشد، اما تصمیم برای واگذاری کنترل در زمینه‌های محدود، تصمیم انسان باقی می‌ماند. این مسائل باید به عنوان بخشی از روش ارزیابی آمادگی مورد توجه قرار گیرد.

۳۳. همانطور که در بندهای ۴۶ و ۷۳ متن پیش نویس توصیه ذکر شد، حاکمیت داده ها باید هنگام پردازش داده ها رعایت شود. این مفهوم به دلیل اهمیت آن حفظ شده است. اول، هدف از حاکمیت داده ها محافظت از افراد و افزایش توانایی آنها برای حفظ کنترل داده های شخصی است. دوم، همانطور که توسط AHEG تکرار شده است، هدف مفهوم حاکمیت داده محافظت از دولت ها در برابر سوء استفاده های احتمالی است که ممکن است در اثر پردازش داده های شهروندان آنها در جاهای دیگر رخ دهد، که می تواند امنیت ملی را نیز به خطر بیندازد. با حمایت از این مفهوم، هدف تشویق کشورهای عضو، با همکاری سایر ذینفعان، برای ایجاد زیرساخت های مورد نیاز، از جمله مراکز داده برای پردازش داده های شهروندان خود مطابق با قوانین ملی است. باید تأکید کرد که مفهوم حاکمیت داده ها به اشتراک گذاری داده ها و جریان داده ها تجاوز نمی کند. چارچوب‌های مختلف برای فعال کردن کنترل بر داده‌ها و همچنین مکانیسم‌های اشتراک‌گذاری شروع به ظهور کرده‌اند، و در ذات آنها توانایی جداسازی بین اجزای مختلف داده و کنترل کامل بر آنچه که به اشتراک گذاشته می‌شود و برای چه اهدافی است.

۳۴. به منظور کمک به کشورهای عضو در اجرای توصیه و بازگشایی گام‌های خاصی که باید برداشته شوند، متن پیش نویس توصیه بیان می‌کند که یونسکو ابزارهای خاصی مانند ارزیابی تأثیر اخلاقی و روش‌شناسی ارزیابی آمادگی را توسعه خواهد داد. در حالی که یونسکو این واقعیت را تصدیق می‌کند که روند توسعه چنین مکانیسم‌هایی که مجموعه وسیعی از شرایط را در بر می‌گیرد آسان نیست، این گام مهم پیگیری است که با دادن زاویه عملی تر به توصیه به حمایت از آن کمک می‌کند. یونسکو آماده است تا از کشورهای عضو برای انجام چنین ارزیابی‌هایی بر اساس تقاضا حمایت کند. یونسکو سابقه طولانی روش‌شناسی برای کمک به اجرای اسناد بین‌المللی دارد و متعهد به فرآیندی فراگیر است که دیدگاه‌های متنوع کشورهای عضو مختلف و همچنین ذینفعان مختلف را در نظر می‌گیرد.

۳۵. چندین کشور عضو بر ضرورت تقویت استقلال شخصی در متن تاکید کرده اند. از آنجایی که استقلال ذاتی کرامت انسانی و حقوق بشر و آزادی های اساسی است، این موارد در متن پیش نویس توصیه تقویت شده است. این متن با پوشش دادن آن به روش های مختلف، مانند تضمین عاملیت انسانی، کنترل انسانی، تفکر انتقادی و غیره، استقلال را بیشتر تقویت می کند.

۳۶. چندین کشور عضو پیشنهاد کرده اند که این توصیه یک رویکرد مبتنی بر ریسک برای هوش مصنوعی را در نظر بگیرد. در حالی که این رویکرد مزایایی دارد، سوالاتی مانند معیارهای تعیین ریسک چیست و چه کسی باید چنین معیارهایی را تعیین کند، ایجاد می کند. علاوه بر این، ضروری است که ملاحظات اخلاقی برای همه سیستم های هوش مصنوعی صرف نظر از سطح خطرشان در نظر گرفته شود. علاوه بر این، در حالی که در نظر گرفتن ریسک مهم است، به همان اندازه مهم است که جنبه های دیگر، مانند منافع و تأثیرات، همانطور که توسط کشورهای مختلف پیشنهاد شده است نیز در نظر گرفته شود. بنابراین، در راستای این ملاحظات، پیش نویس توصیه رویکردی مبتنی بر ریسک را اتخاذ نکرده است.

۳۷. آخرین اما نه کم اهمیت، برخی از کشورهای عضو تاکید کرده اند که این توصیه نباید در امور داخلی کشورهای عضو دخالت کند. در پاسخ به این نگرانی، دبیرخانه مایل است بر ماهیت غیر الزام آور این توصیه تاکید کند. همچنین در بند ۴۸ در متن پیش نویس توصیه آمده است که «فرایند توسعه چنین سیاست ها یا مکانیسم هایی... باید شرایط و اولویت های هر کشور عضو را در نظر بگیرد». این توصیه به هیچ وجه قصد مداخله در امور داخلی کشورهای عضو را ندارد، بلکه هدف آن ارائه چارچوبی جهانی از ارزش ها، اصول و اقدامات برای هدایت دولت ها در تدوین قوانین، سیاست ها یا سایر ابزارهای مرتبط با موضوع در حالی که این توصیه در واقع غیر الزام آور است، اما در چارچوب یک چارچوب چندجانبه، یونسکو مایل است بر نیاز به همکاری برای دستیابی به هدف مشترک ما برای کارکرد سیستم های هوش مصنوعی به نفع بشریت تاکید کند.

نتایجی که اظهار شده :

۳۸. پیش بینی می شود که این توصیه برای اثربخشی، باید همراه با سیاست قوی و حمایت از ظرفیت سازی در اجرا و تبدیل آن به چارچوب های قانونی و شیوه های خاص هوش مصنوعی در بخش عمومی و خصوصی باشد. به این ترتیب، یونسکو صلاحیت های چند رشته ای خود را برای کمک به کشورهای عضو در اجرای مفاد ذکر شده در توصیه پس از تصویب به ارمغان خواهد آورد. این توصیه همچنین پایه محکمی را برای کل سیستم سازمان ملل در پاسخ جمعی به چالش های اخلاقی ناشی از فناوری های هوش مصنوعی در زمینه های مختلف فراهم می کند و یونسکو نقشی پیشرو در این زمینه ایفا می کند. در این راستا، یونسکو بیش از ۲۵ سال تجربه در توسعه و اجرای کارهای هنجاری از طریق مشاوره سیاست گذاری و فعالیت های ظرفیت سازی در اخلاق زیستی و اخلاق علم و فناوری دارد.

۳۹. متن پیش نویس پیوست شده به جلسه کمیته ویژه بین دولتی کارشناسان فنی و حقوقی که توسط کشورهای عضو تعیین شده اند برای نهایی شدن ارائه می شود. پیش نویس توصیه که دارای تایید کمیته ویژه است، به منظور تصویب آن توسط کنفرانس عمومی در چهل و یکمین جلسه آن به کشورهای عضو ارائه خواهد شد.

۴۰. نظرات و مشاهدات دریافت شده نیاز به این ابزار تنظیم استاندارد را در قالب یک توصیه تایید می کند. با توجه به اهمیت چالش های موجود و حتی بیشتر پیش رو و علیرغم تفاوت های احتمالی، دستیابی به اجماع در این برهه حساس از تاریخ بشریت ضروری است. (۷۰)

کتاب و نشر :

انتشار "آیین تربیت در اسلام" در روسیه/با ویراستاری جدید / ۱۱ شهریور ۱۴۰۲

کتاب «آیین تربیت در اسلام» اثر آیت الله ابراهیم امینی با حمایت بنیاد ابن سینا به همت انتشارات صدرا در روسیه به زبان روسی انتشار یافت. به گزارش ایکننا به نقل از islamfond.ru، نویسنده در این اثر به موضوع تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام پرداخته و خاستگاه اصلی تربیت هر فردی را در خانواده می داند. چاپ نخست این اثر در سال ۲۰۱۲، چاپ دوم در سال ۲۰۱۶، چاپ سوم در سال ۲۰۱۷ و به دلیل علاقه و توجه مخاطب روس به

کتاب مورد نظر چاپ چهارم در سال ۲۰۲۳ با ویراستاری جدید خانم «تاتیانا خانینا» منتشر شد.

این کتاب در چهار فصل با عنوان های «رشد و تربیت قبل از تولد»، «سیادت»، «فرمان برداری و وزارت و مشاورت» و «مسائل و راه کارهای مربوط به مشکلات هر دوران» با بهره گیری از منابع گوناگونی مثل آثار روان شناسی، تربیتی، قرآن، نهج البلاغه، احادیث و روایات فصل جدیدی از نگاه به تربیت در محیط خانواده و مدرسه را تشریح کرده است. بنیاد ابن سینا تاکنون کتاب های متعددی از این قبیل در حوزه تربیت اسلامی، خانواده و فرهنگ اسلامی منتشر کرده است. (۷۱)

حضور بنیاد ابن سینا در سی و ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب مسکو

بنیاد ابن سینا برای چهارمین مرتبه در نمایشگاه بین المللی کتاب مسکو شرکت خواهد کرد. نمایشگاه بین المللی کتاب امسال از ۳۰ آگوست تا ۳ سپتامبر ۲۰۲۳ (۸ تا ۱۲ شهریور ۱۴۰۲) در محل برگزاری نمایشگاه «اکسپو سنتر» (ЦВК Экспоцентр) برگزار خواهد شد.

بنیاد ابن سینا و انتشارات صدرا در غرفه A-37 با بیش از سیصد اثر در موضوعات علوم قرآنی، اقتصاد اسلامی، حقوق، هنر اسلامی، زبان و ادبیات

فارسی، فلسفه، عرفان و کتابهای کودک و نوجوان در این نمایشگاه حضور خواهد داشت. همچنین تازه های منتشر شده در سال ۲۰۲۳ توسط بنیاد ابن سینا و انتشارات صدرا به علاقه مندان معرفی خواهند شد که از آن جمله می توان به آثار زیر اشاره کرد:

۱. «اشراق» مجله فلسفه اسلامی جلد اول شماره اول سال ۲۰۲۳.

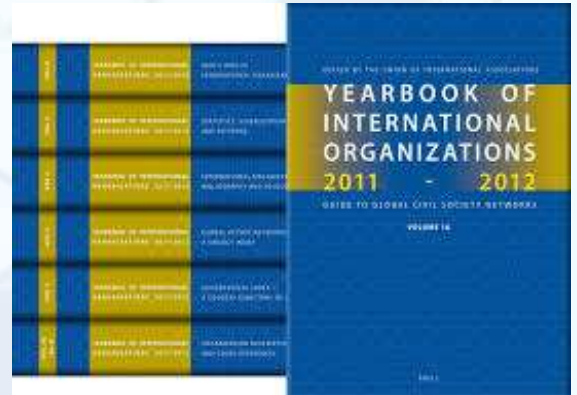
۲. « مباحث تاریخی تفکر زیدی قرن هفتم تا یازدهم میلادی» اثر فارس نوفال با ویراستاری علمی آندری اسمیرنوف .
۳. « تاریخ و مردم شناسی موسیقی جهان اسلام: سنت های محلی » مجموعه مقالات با ویراستاری علمی خانم تامیلا جانی زاده .
۴. « سیری در معنا: تجربه خوانش فلسفی شعر فرید الدین عطار (زبان پرندگان) » اثر یولیا یوگنیوونا فئدورووا با ویراستاری علمی آندری اسمیرنوف و لیللا لاهوتی .
۵. « قصه هایی بر اساس کلیله و دمنه » اثر مژگان شیخی با ویراستاری علمی ناتالیا پریگارینا.
۶. « تاریخ نبرد ایران و انگلستان ۱۸۵۷-۱۸۵۶ » اثر بوریس نوریك و ویراستاری علمی قدیربایف .
۷. « تصوف» اثر ویلیام چیتیک با ترجمه ماکسیم رمانوف .
۸. « آیین تربیت در اسلام» اثر ابراهیم امینی .
۹. « نسخه نفیس قرآن کریم با ترجمه روسی» با ترجمه جمعی از مترجمان .
در سی و ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب مسکو بیش از ۳۰۰ ناشر داخلی و خارجی از شهرهای مختلف روسیه و کشورهایمانند بلاروس، ایران ، قزاقستان ، قرقیزستان ، و چین حضور خواهند داشت .
غرفه بنیاد ابن سینا : ساختمان ۵ - سالن ۵,۲ - طبقه دوم ، غرفه A-37 (۷۲)

سالنامه سازمان های بین المللی برخط (به زبان انگلیسی)

برنده جایزه عنوان برجسته آکادمیک منتخب ۲۰۱۸.

سالنامه سازمان های بین المللی برخط یک پایگاه داده جامع از سازمان های بین دولتی (IGOs) و سازمان های بین المللی غیر دولتی (INGOs) در سراسر جهان ارائه می دهد.

سالنامه برخط بدون محدودیت چاپ، بیش از ۶۷۰۰۰ سازمان بین المللی - فدراسیون ها، انجمن های علمی، انجمن ها و بازیگران فراملی از همه نوع - را در تمام نقاط جهان، در طول قرن ها تاریخ پوشش می دهد و به طور منظم توسط

سرمقاله اختصاصی به روز می شود. تیم رابط جدید و انعطاف پذیر محتوای کاملاً قابل جستجو را ارائه می دهد و پیوندهای گسترده ای را بین نمایه های سازمان و وب سایت ها ارائه می دهد.

ویژگی ها و مزایا

- ✓ دسترسی کامل به کل پایگاه داده سازمان مربوط به مجموعه شش جلدی کامل در چاپ از طریق یک رابط واحد
- ✓ بیش از ۶۷۰۰۰ سازمان بین المللی قابل جستجو از جمله IGO و INGO در ۳۰۰ کشور و منطقه در اختیار کاربران شما
- ✓ دسترسی مستقیم به وب سایت ها و اطلاعات تماس سازمان ها
- ✓ ارائه گرافیکی شبکه سازمان های بین المللی
- ✓ توضیحات شامل تاریخچه، ساختار، کارکنان، زبان ها، اعضا و غیره سازمان ها می باشد

- ✓ اهداف، فعالیت ها، رویدادها و انتشارات سازمان ها را پوشش می دهد
- ✓ بیوگرافی افسران کلیدی بخش بزرگی از سازمان ها را ارائه می دهد
- ✓ ارائه اطلاعات آماری و تجزیه و تحلیل، شاخص های جغرافیایی و موضوعی
- ✓ هر ۶-۸ هفته به طور منظم به روز می شود
- ✓ هر سال تقریباً ۱۲۰۰ سازمان جدید اضافه می شود
- سالنامه به صورت چاپی نیز موجود است. (۷۳)

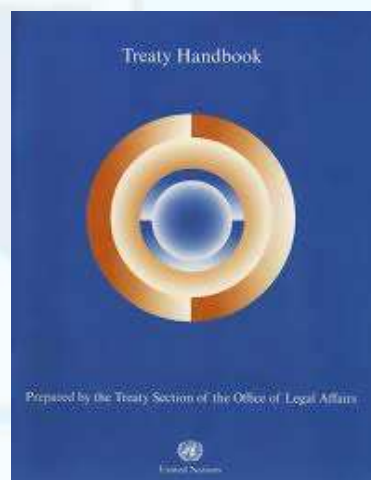
کتاب راهنمای معاهده / نویسنده: سازمان ملل متحد

Treaty Handbook United Nations

نویسنده: سازمان ملل متحد

تاریخ انتشار: دسامبر ۲۰۱۲

تعداد صفحات: ۸۴ / زبان انگلیسی

این کتاب راهنما که توسط بخش معاهده دفتر امور حقوقی سازمان ملل متحد اصلاح و به روز شده است، به عنوان کمکی به تلاش های سازمان ملل برای کمک به کشورها در تبدیل شدن به اعضای چارچوب معاهده بین المللی در نظر گرفته شده است. این به زبان ساده نوشته شده است و با کمک نمودارها و دستورالعمل های گام به گام، بسیاری از جنبه های حقوق و عملکرد معاهدات را مورد بررسی قرار می دهد. این کتابچه راهنما برای استفاده دولت ها، سازمان های بین المللی و سایر نهادهای مرتبط طراحی شده است. به ویژه، در نظر گرفته شده است تا درجاتی از کمک به کشورهایی ارائه شود که ممکن است منابع کمیاب و مهارت فنی محدود در قوانین و عملکرد معاهدات برای مشارکت کامل در چارچوب معاهدات چندجانبه داشته باشند. (۷۴)

موافقت نامه های بین المللی در نظام حقوقی ج.ا.ایران

نویسنده: حسین خلف رضایی / انتشارات: پژوهشکده شورای نگهبان

سال انتشار: ۱۳۹۴ / تعداد صفحات: ۲۴۲

کتاب موافقت نامه های بین المللی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران نوشته حسین خلف رضایی با بررسی تحلیلی نظرات شورای نگهبان در انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان چاپ شده است.

کتاب حاضر نیز یکی از ثمرات مطالعاتی است که در پژوهشکده شورای نگهبان انجام شده و اکنون در منظر جامعه علمی قرار گرفته است. اداره امور داخلی و خارجی سرلوحه کار دولت هاست. عقد موافقت نامه های بین المللی یکی از مهم ترین ابزارهایی است که به سیاست و

روابط خارجی دولت‌ها جامه‌ی عمل می‌پوشاند. قراردادهای بین‌المللی به سبب تأثیرات و سهم عمده در منافع ملی هر کشور، بیش از دیگر امور در این زمینه خودنمایی کرده و همواره مورد توجه ملت‌ها بوده‌اند. سوابق اعطای امتیازها و قراردادهایی که رهاورد آنها تاراج منابع و منافع ملی بود، ذهنیت و افکار عمومی ملت ایران را چنان مکدر و برآشفته ساخت که پس از انقلاب اسلامی مقررات متعددی را وضع کردند تا مانع تکرار چنان وقایعی شوند. بخشی از کتاب موافقت‌نامه‌های بین‌المللی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران در دوران معاصر و به‌طور خاص، پس از تأسیس سازمان ملل متحد، سازمان‌های بین‌المللی به‌عنوان بازیگران یا نقش‌آفرینان فعال در عرصهٔ بین‌المللی مطرح شده‌اند.

پذیرش شخصیت بین‌المللی این سازمان‌ها متضمن قبول اهلیت آنها در انجام اعمال حقوقی از جمله انعقاد موافقت‌نامه‌های بین‌المللی بود. از این‌رو، در سال ۱۹۸۶ کنوانسیون بین‌المللی درباره معاهدات بین دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی و معاهدات میان خود سازمان‌های بین‌المللی به تصویب رسید. بنابراین، می‌توان براساس حقوق بین‌الملل، معاهده یا موافقت‌نامه بین‌المللی را چنین تعریف کرد: «توافق بین تابعان حقوق بین‌الملل که صرف نظر از عنوان آن، دارای تعهدات حقوقی به موجب حقوق بین‌الملل باشد». مؤلفه‌های اساسی این تعریف را در موارد زیر می‌توان برشمرد:

۱. معاهده یک توافق است و از این‌رو به اراده بیش از یک طرف نیاز دارد؛ پس معاهدات می‌توانند دو یا چندجانبه باشند؛
۲. طرف‌های متعاقد باید از تابعان حقوق بین‌الملل (اعم از دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی) باشند، به عبارت دیگر، شخصیت بین‌المللی داشته باشند. بنابراین، توافقاتی که طرف آنها یک شخص حقیقی یا حقوقی تابع یک کشور باشد، از عنوان معاهده بین‌المللی خارج است؛
۳. عنوان توافق‌نامه مانند توافق‌نامه، قرارداد، پروتکل، کنوانسیون، تفاهم‌نامه و نظایر اینها، از نظر حقوق بین‌الملل (و نه الزاماً حقوق داخلی کشورها) در برقراری نظام معاهداتی موضوعیت ندارد؛
۴. معاهده باید دارای الزامات حقوقی و متضمن حق و تکلیف حقوقی باشد، به عبارت دیگر، طرف‌های معاهده می‌بایست ملتزم به تعهدی حقوقی یا پذیرای حقی شده باشند؛
۵. حقوق و تعهدات مندرج در معاهده باید مشمول حقوق بین‌المللی بوده و حقوق بین‌الملل بر آن حاکم باشد. بنابراین، در صورتی که توافق تحت حاکمیت قانون داخلی یک طرف باشد، معاهده بین‌المللی قلمداد نمی‌شود.

قراردادهای بین المللی موضوع اصل ۷۷ و ۱۳۹ قانون اساسی ج.۱. ایران

قراردادهای بین المللی در چه موارد معاهده است و در چه مواردی معاهده نیست و آیا اگر شرکتهای دولتی دو یا چند کشور با هم طرف رابطه قراردادی قرار گیرند ، تحت کدام عنوان باید نامیده شود و چه ضابطه حقوقی بر آن قابل اعمال است ؟ آیا اجزای سرزمینی دولتهای مختلف می توانند برای رفع نیازمندیهای عمومی با یکدیگر قرارداد ببندد؟ و خلاصه اگر از یک طرف دولت و یا سازمانها و شرکتهای دولتی و از طرف دیگر ، اشخاص حقوقی خصوصی ، طرف قرار داد قرار گیرند ، می توان استثنائاً این گونه قراردادهای را هم معاهده نامید یا نه ؟ اینها ، از جمله مسائلی است که نوشتار حاضر در صدد پاسخگویی به برخی از نکات پیچیده آنست . هر چند باید اذعان داشت که مطالعه جامع الاطراف چنین موضوعاتی و پاسخ به همه سوالات احتمالی ، نیازمند به یک طرح تحقیقاتی و یا کتاب کاملی است. پیشرفت روابط بین المللی، ارتباط گوناگون مختلفی را بین اشخاص حقوقی مختلف ایجاد نموده است. تجزیه و تحلیل کلاسیک (قدیمی) که در اغلب کتابهای درسی حقوق بین الملل عمومی مطرح گردیده سعی نموده است که مساله را با دسته بندی ساده ای حل نماید . به این معنی که یک دسته را به تابعان حقوق بین الملل عمومی (کشورها ، سازمانهای بین المللی و نیز با در نظر گرفتن بعضی استثنائات و اختلاف عقاید ، جنبش های آزادی بخش ملی) و دسته دیگر را اشخاص خصوصی تقسیم نموده است . در نتیجه غالب روابط حقوقی در محدوده نظم بین المللی ، به دو ترتیب عمومی ، نظام یافته اند . معاهده برای آن دسته از روابط حقوقی که ناشی از ارتباطات تابعان حقوق بین الملل خصوصی است و قرارداد برای آن دسته از روابط حقوقی که ناشی از ارتباطات اشخاص خصوصی است . از مدتها قبل سعی شده است که روابط موجود را روشن نماید و از طریق بررسی های گوناگون، نمونه های مختلفی ارائه گردیده است و خصوصاً روابط بین کشورها و اشخاص خصوصی تابع کشورهای دیگر مسائل و بحثهای گوناگونی را برانگیخته است . قراردادهای منعقد شده بین کشورها و سازمانهای بین المللی از یک طرف به دلیل تبایع پیچیده و درهمش ، بحثها و مباحثات مختلفی را موجب شده است . از جمله روشن گردیده است که استثنائاً تابعان حقوق بین الملل عمومی می توانند با اراده خود ، قراردادهای منعقد فیما بین را تابع حقوق داخلی نمایند. اما در کنار این مبحث که به دلیل مباحثات مختلف کم و بیش روشن گردیده است که استثنائاً تابعان وجود دسته دیگری از قراردادهاست که بررسی پیرامون آنها ضروری است. همان طوری که پروفیسور روته خاطر نشان کرده است، همکاریهای بین المللی در سطوح مختلف سازمانهای یک کشور برقرار می گردد. در کنار روابط متداول در سطح بسیار بالا بین کشورها، روابط متعدد همکاری در

سطوح پائین تری نیز بین کشورها از جمله مسئولین ادارات و شخصیت‌های حقوق عمومی کشورها وجود دارد که روز به روز به دامنه آنها افزوده می شود. این گونه فعالیتها بین سازمانها و اشخاص حقوقی کشورها هنوز چندان مورد مطالعه و بررسی دقیق قرار نگرفته است. مطالعات درباره بعضی از قسمت‌ها مثل همکاریهای علمی، اقتصادی، فضا، نیز همکاریهای مرزی انجام گرفته که در آنها می توان به پاره ای روش و کلیات دست یافت. بررسی و مطالعه همه جانبه این دسته از قراردادهای همکاری بین سازمانها و اشخاص حقوقی عمومی کشورها احتیاج به یک مطالعه طولانی تر و حتی انتشار کتباتی دارد. ما در این رابطه سعی می کنیم به طرح بعضی مصادیق این دسته از قراردادها و راه حلهای پیشنهادی پردازیم که جوابگوی مسئله مطروحه باشد.

یک مطالعه و بررسی در پیرامون اینگونه قراردادها با مشکلات چندگانه ای مواجه است.

- اولاً مساله منابع است. این گونه قراردادها معمولاً سری و غیر قابل دسترسی هستند.
- ثانیاً اگر هم این مشکل برطرف شود، تهیه همه این گونه قراردادها عملاً ممکن نیست.
- ثالثاً مشکل اساسی تعیین حدود این دسته از قراردادها است که مبتنی بر مشکل تعیین حدود بین بخش عمومی و بخش خصوصی است.

بعد از این توضیحات مقدماتی مباحث مورد نظر ما تحت سه عنوان زیر بررسی می شود:

- اول: قراردادهای بین المللی مورد بحث در اصل ۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- دوم: قراردادهای دولتی یا قراردادهای سطوح پائین دولت.
- سوم: بحث مختصری در پیرامون سایر قراردادهای بین المللی مذکور در اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

بخش اول: قراردادهای مورد بحث در اصل ۷۷ با توجه به اصل ۱۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

اصل ۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می گوید:

"عهدنامه، مقاله نامه، قراردادها و موافقتنامه های بین المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد."

و همچنین اصل ۱۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می گوید:

"امضای عهدنامه ها، مقاله نامه ها، موافقت نامه ها و قراردادهای دولت ایران با ساغیر دولتها و همچنین امضای پیمانهای مربوط به اتحادیه بین المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس جمهور یا نماینده قانونی او است."

بند اول: بحث ترمینولوژی

دکترین و رویه قضایی بین المللی همگی متفق القولند که واژه یا "اصطلاح" حقوقی برای نامیدن یک "قرار" و یا "توافق" بین المللی مهم نیست. پروفیسور شارل روسو مفصلاً این موضوع را در جلد اول کتاب "حقوق بین المللی عمومی خود" بحث می نماید. واژه ها یا اصطلاح حقوقی مختلفی مانند: عهدنامه، کنوانسیون پیمان، اساسنامه، موافقت نامه، تفاهم نامه، پروتکل، قانون اساسی، توافق تکمیلی، قرار موقت، اعلامیه، تبادل یادداشت، منشور و غیره وجود دارد که همگی می تواند بدون کوچکترین تفاوتی برای یک عمل حقوقی خاصی به کار رود و از اعتبار همانندی برخوردار باشد و همه آنها تعهد آور است. همین طور دیوان دادگستری لاهه

می گوید: "واژه ها در تبیین خصوصیت (الزامی) یک قرارداد یا یک تعهد بین المللی نقش تعیین کننده ندارند." علاوه بر دکتترین و رویه قضایی بین المللی، ماده ۲ بند ۱ کنوانسیون ۱۹۶۹ وین در مورد "حقوق معاهدات" اشعار می دارد که: "معاهده عبارت از یک توافق بین المللی ککه بین کشورها به صورت کتبی منعقد شده و مشمول حقوق بین الملل باشد، صرف نظر از عنوان خاص آن و اعم از اینکه در سندی واحد یا در دو یا چند سند مرتبط به هم منعقد شده باشد."

هر چند بعضی از حقوق دانان، از جمله پروفیسور شارل روسو سعی نموده اند که (۱۱) رابطه ای بین اصطلاح به کار رفته و موضوع قرارداد بین المللی برقرار سازند و مثلاً می گویند که به طور فرض پروتکل به معنای سند ضمیمه است و غیره ولی خود این حقوق دانان بلافاصله اضافه نموده اند که این گونه ارتباط هیچ گونه تاثیری در ماهیت تعهد ندارد. از این اشاره مختصر این استفاده را می توان نمود هر چند در اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ذکری از همه این گونه واژه ها نیامده ولی به همه آنها توجه داشته و هر گونه تعهد بین المللی و به هر عنوانی، کشور ایران را متعهد نماید باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. عنوان اصلاحات مذکور در مادتين فوق از باب تمثيل است و نه از باب تحصیر. اما اینکه هر "تعهدی که تابعان حقوق بین الملل عمومی در روابط بین الملل فیما بین برقرار می سازند معاهده بین المللی است، بین حقوق دانان اختلاف نظر وجود دارد و چون به نظر ما این بحث دارای اهمیت است در یک بند و به طور خلاصه به بررسی آن می پردازیم.

بند دوم: محتوی و موضوع قراردادهای بین المللی

همان طوری که در مقدمه این مقاله گفتیم در تجزیه و تحلیل کلاسیک (قدیمی)، بعضی از حقوق دانان هر گونه روابط بین تابعان حقوق بین الملل عمومی را "معاهده" بین المللی نام نهاده اند. از جمله پروفیسور شارل روسو تایید می نماید که "در حقوق بین الملل، هر نوع توافق بین تابعان حقوق بین الملل عمومی را باید تعهد نامید. با اندک تفاوت، عقیده آقای برابری هم اینگونه است. او می گوید: "یک عهد نامه عبارت از یک توافق کتبی است که بوسیله آن دو یا چند کشور یا سازمان بین المللی رابطه ای را بین خود در قلمرو حقوق بین الملل ایجاد می کنند." هر چند این گونه عقاید کاملاً قابل دفاع اند ولی از نظر تئوری مواردی وجود دارد که اطلاق "معاهده بین المللی" بر آنها مشکل است و در نتیجه عقاید فوق مورد اعتراض بسیاری از حقوق دانان واقع شده است. گاهگاهی اتفاق می افتد که تابعان حقوق بین الملل عمومی یعنی کشورها و سازمانهای بین المللی به منظور اجرای وظایف خود، اعمالی مشابه اشخاص خصوصی انجام می دهند و در این موارد اقدام به انعقاد قراردادهایی بنمایند. مثلاً کشوری سازمانی را به منظور اسکان اعضای سفارت خود و یا به منظور اسکان اعضای گروه فرهنگی خود می خرد. آیا این گونه قراردادها هم، معاهده ای بین المللی است؟ همچنین بعضی از قراردادهای منعقد شده بین کشورها دارای طبع تجاری است. آیا باز هم این دسته از قراردادها بین کشورها "معاهده بین المللی" محسوب می شوند؟ مدتها فکر می شد که قاعده ای که دیوان دائمی دادگستری لاهه در "قضیه قرضه های صرب" وضع کرده با این طرز فکر که احتمالاً دولتها می توانند به منظور اجرای وظایف خود به انعقاد قراردادهایی غیر از معاهده بین المللی اقدام نمایند، مغایر است. دیوان دائمی دادگستری لاهه اعلام کرده است که: "کلیه قراردادهایی که به مانند یک عهد نامه بین کشورها به عنوان تابعان حقوق بین الملل نیست، ریشه در حقوق داخلی دارد."

از سال ۱۹۲۳ آقای جان فیشر ویلیامز مشاور حقوقی دولت بریتانیا در کمیسیون گرامات، نظر اخیر را محقق دانسته و یادآور شده که: "به جاست اگر بررسی شود که آیا قاعده پیش بینی شده برای قرضه های خصوصی کشورها در مورد سایر اعمال تجاری بین دولتها می تواند مطیع باشد.

آقای مان این سوال را در چند تا از مقاله های خود مورد بررسی قراردادها و امکان تبعیت اینگونه قراردادها را به حقوق داخلی (و نتیجتاً اینکه معاهده بین الملل نباشد) اعلام داشته است
علمای حقوق دیگری مانند: سیرنی، و باوت نظری مشابه این نظر دارند.

در مورد این دسته از قراردادها، سوال اساسی که مطرح می شود این است که چگونه یک قرارداد بین المللی تابع حقوق داخلی را از یک قرارداد بین المللی تابع حقوق بین الملل عمومی تشخیص دهیم تا معلوم شود که دسته اول یک عمل حقوقی داخلی و دسته دوم یک عمل حقوقی بین المللی است؟

بعضی از حقوق دانان معتقدند که معیار تشخیص بین این دو دسته را می توان از "موضوع" قرارداد فهمید. مثلاً می گویند اگر موضوع قرارداد "امری سیاسی" باشد قرارداد، عهدنامه بین المللی است و در چهارچوب حقوق بین الملل عمومی می باشد و اگر موضوع قرارداد صرفاً امری "تجاری باشد" قرارداد داخلی و در چهارچوب حقوق بین الملل عمومی نمی گنجد. آقای وان هک ابتدائاً سعی نموده اند که این معیار تشخیص را در مورد "قرضه های دولتی" به کار گیرند و قرضه های با "طبع تجاری" را قرضه های تابع حقوق داخلی فرض می نمودند، ولی در مقابل مشکل تشخیص "سیاسی" از تجاری "ناچار این نحوه نگرش منصرف و به این طرز فکر گرویدند که تنها معیار تشخیص بین این دو دسته از قراردادها "قصد مشترک طرفین قرارداد" است. در دادرسی بعضی کشورها از اصل فوق یعنی قراردادهایی که موضوع آنها "خدمات عمومی" و "اعمال حاکمیت" است و قراردادهایی که موضوع آنها "خدمات عمومی" و "اعمال حاکمیت" نیست، در مورد مصونیت قضایی کشورهای خارجی استفاده شده است. دادگاههای بلژیک، ایتالیا و تا حدودی دادگاههای فرانسه استدلال نموده اند در صورتی که موضوع قرارداد مورد اختلاف هم عرض با موضوع قراردادهایی باشد که در شرایط متساوی با موضوع یک قرارداد خصوصی تفاوتی ندارد، کشور خارجی طرح کننده مصونیت قضایی نمی تواند از این اصل استفاده نماید. به نظر ما این ضابطه تفکیک قرارداد بین الملل عمومی از قرارداد بین الملل تابع حقوق داخلی جالب است. اما باید با احتیاط این طریق را پیمود. زیرا ندرتاً تابعان حقوق بین الملل عمومی در عقد قرارداد بین الملل، آن را تابع حقوق داخلی می نمایند. تعیین طبیعت یک عمل حقوقی بین المللی بر اساس موضوع غالباً کار دشواری است.
نتیجه منطقی و نهایی بحث ما در این قسمت به صورت زیر خلاصه می شود:

۱. به طور استثنا بعضی از قراردادهای بین المللی منعقد شده بین تابعان حقوق بین الملل عمومی دارای طبیعت حقوق داخلی است.
۲. برای تشخیص این دسته از قراردادهای بین المللی اراده صریح طرفین کمک بسیار موثری می نماید.
۳. در صورتی که این دسته از قراردادهای بین المللی اراده صریح طرفین اعلام نگردیده باشد و چنین استنباط ضمنی هم نشود، این دسته از قراردادها ... عهدنامه بین المللی و مالا تابع حقوق بین الملل عمومی است و این به نظر ما مطلبی است که کمیسیون حقوق بین الملل خصوصی و سپس کنوانسیون ۱۹۶۹ وین در مورد حقوق قراردادها به آن اشاره کرده است و هر چند کمیسیون

و کنوانسیون به شرط " قصد و اراده طرفین " صریحا اشاره نکرده اند، اما از جمله " ... تابع حقوق بین المللی باشد ... " این معنی استنباط می شود.

بخش دوم : قراردادهای بین المللی در سطوح پائین دولتها یا قراردادهای دولتی

سوابق عملی کشورها ، انعقاد قراردادهای بین المللی در سطوح پایین دولتها را تایید می نماید و دامنه این دسته از قراردادها هر روز در حال گسترش است . وجود این دسته از قراردادها آیا همیشه مرتبط به رابطه موجود قبلی بین کشورها است و تبعیت محض از آن و یا آیا وجود این دسته از قراردادها خود می تواند مبین یک سیاست خاص آن " موجود حقوقی باشد " .

بند اول : شناخت مختصری از دسته بندی این نوع قراردادها

معمولا در بعضی از محدوده های روابط بین المللی کشورها، سازمانها و موسسات و اشخاص حقوقی حقوق عمومی به انعقاد قراردادهای بین المللی دست می زنند. هنوز چیزی از جنگ دوم جهانی نگذشته بود که پروفیسور شارل روسو، انعقاد این گونه قراردادها بین موسسات پستی و نظامی غالبا تحت امر ارگانهای کشوری را امری جا افتاده می شمرد. انعقاد این گونه قراردادها در زمینه های مختلف و گوناگونی از جمله روابط فرهنگی، علمی و فنی، ار و بیمه های اجتماعی، همکاریهای مرزی بین کشورها متداول گردیده است. بدون اینکه بخواهیم به همه اینگونه قراردادها اشاره نماییم، ذکر این قراردادها توسط بخشهای جغرافیایی مستقل بی فایده نیست. سوال اساسی در اینجا این است که آیا اینگونه " موجود حقوقی می توانند به انعقاد قراردادهای بین المللی دست بزنند؟ در مواردی استثنائا قدرت انعقاد قراردادهای بین المللی یا توسط قانون اساسی و یا با تمسک به رسم و عادت بین المللی به اینگونه " موجود حقوقی " داده شده است اما به عنوان قاعده چنین حقوقی به آنها داده نشده است. حقوق دانان برای اینکه ببینند در چه مواردی اینگونه شخصیتهای حقوقی حقوق داخلی می توانند به انعقاد قراردادهای بین المللی موفق گردند و در چه مواردی قادر به انعقاد قراردادهای بین المللی نیستند، اینگونه قراردادها را به سه دسته تقسیم می نمایند:

دسته اول قراردادهایی هستند که خیلی شبیه به موافقت نامه ای ساده یا اجرایی هستند. اینها قراردادهایی هستند که وزرا، البته منهای نخست وزیر و وزیر امور خارجه برای چرخش امور وزارت خانه ها و همچنین به منظور توسعه همکاریهای لازم در بعضی از زمینه های مورد نیاز وزارت خانه خود منعقد می نمایند.

دسته دوم قراردادهایی هستند که بین شخصیت های حقوقی داخلی کشورها که دارای شخصیت حقوقی مستقلی از دولت هستند منعقد می گردد مانند قراردادهایی که در گذشته بین سازمان انرژی اتمی ایران و فرانسه منعقد شده و یا قراردادهایی که بین هلال احمر جمهوری اسلامی ایران با هلال احمر یک کشور دیگر منعقد شده یا قراردادهایی که بین دانشگاههای ایران و دانشگاههای مثلا فرانسه منعقد شده و مانند اینها. اینگونه قراردادها می تواند با هدف انجام یک خدمت دولتی منعقد گردد و یا با هدفی غیر از انجام یک خدمت دولتی، که بسته به مورد، طبیعت حقوقی اینگونه قراردادها تفاوت خواهد داشت.

دسته سوم قراردادهایی هستند که بین بخش های جغرافیایی غیر مستقل کشورها منعقد می گردد. بر اساس استنباط ها ، چون در موضوع مطرح شده ، این دسته از قراردادها مورد نظر نمی باشد ، بحث پیرامون آنها را به جایی دیگر وا می گذاریم و فقط اشاره می نماییم، جز در موارد استثنایی، اینگونه اشخاص قادر به انعقاد قراردادهای بین المللی نیستند.

بند دوم: بعضی عناصر حقوقی قراردادهای در سطوح پایین دولتها

برای روشن شدن اعتبار اینگونه قراردادها به سوالات چندگانه زیر باید جواب گفت یکی اینکه جنبه لازم الاجرا بودن اینگونه قراردادها از کجا ناشی می شود. دوم اینکه اساس صلاحیت انعقاد اینگونه قراردادها برای طرفین چیست؟ و بالاخره چه معیارهایی برای عمومی بودن و شناخت بین المللی عاقدین این دسته از قراردادها وجود دارد. جنبه لازم الاجرا بودن این گونه قراردادها مشکل چندانی ندارد، همان طوری که گفتیم دسته اول این نوع قراردادها که قراردادهایی شبیه به موافقت نامه های ساده یا اجرایی هستند یا در چهارچوب یک قرارداد کلی قبلی قرار گرفته و منعقد می شود که در این صورت جنبه لازم الاجرا بودن خود را از آن قرارداد کلی می گیرد و یا اینکه بر اساس قواعد و مقررات موجد اینگونه از سازمانها و ادارات، به مسئولین آنها اجازه انعقاد چنین قراردادهای داده شده که در این صورت هم تکلیف روشن است. و اما اساس صلاحیت انعقاد این گونه قراردادها برای طرفین که مهمترین بحث این بخش است، به صورت زیر بررسی می گردد. به طور طبیعی انعقاد قراردادی دولتی مساله صلاحیت طرفین انعقاد را مطرح می سازد و مساله صلاحیت طرفین انعقاد رابطه مستقیم با طبیعت حقوقی این گونه قراردادها پیدا می کند. اگر این دسته از قراردادها را قراردادهای به معنای بند اول بخش اول این مقاله یعنی معاهده بگیریم باید دید طرفین عاقدین اینگونه قراردادها واقعا مجوز متعهد ساختن دولت را در صحن بین المللی دارا هستند. قسمتی از مساله با مراجعه به حقوق بین الملل عمومی و قسمت دیگر مساله با مراجعه به حقوق داخلی کشورها یعنی با مراجعه به حقوق اساسی و حقوق اداری حل خواهد شد. در غالب موارد امضا کنندگان این گونه قراردادها صراحتا از اع صلاحیت از جانب مقامات صالح، برخوردار می گردند. به نظر میرسد که در حقوق فرانسه این امکان به وزارتخانه ها داده شده که در صورتی که مثل ماده ۲ قانون مربوط به راهنمایی و هدایت آموزش عالی مورخ ۱۲ نوامبر ۱۹۶۸ و آئین نامه اجرایی شماره ۱۷۲ - ۷۲ مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۷۲ که صراحتا پیش بینی انعقاد قراردادهای همکاری بین دانشگاههای فرانسه و خارج را می نماید پیش بینی صلاحیت نشده باشد از اصل صلاحیت عمومی و قدرت ضمنی استفاده و به انعقاد این گونه قراردادهای بین المللی اقدام نمایند. ارتباط موضوع قرارداد با خدمات دولتی راهگشای مشکل صلاحیت انعقاد است. در روابط بین المللی این اصل پذیرفته شده است که کشور مستقلی را نمی توان در دادگاههای کشور ثالثی به محاکمه کشاند. لذا برای تشخیص اینکه قراردادی که منجر به اختلاف شده از جمله قراردادهایی است که در ارتباط با اعمال حاکمیت بوده و یا نه و اگر قرارداد مورد نظر انجام عملی را در برداشته که به نحوی از انحنا رابطه مستقیم با عمل حاکمیت کشور مورد نظر داشته، معمولا دادگاههای داخلی کشورهای ثالث از رسیدگی به این نوع اختلاف خود داری می ورزند و در صورتی که موضوع قرارداد انجام عملی از اعمال حاکمیت نبوده باشد، به خود صلاحیت رسیدگی می دهد. حقوق و رویه قضایی ککشورها به صور مختلف به بررسی این موضوع پرداخته اند که جزئیات این مباحث از حوصله بحث ما خارج است. فقط از ذکر اصل مصونیت با توجه به رویه قضایی موجود ککشورها می توان پی برد به اینکه قراردادهای در سطوح پایین در چه موارد از جمله قرارداد های بین المللی به مدلول اصل ۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است و در چه مواردی به آن مدلول نیست. همان طوری که در بخش اول بند دوم گفته ایم پروفیسور باتی با استناد به رویه قضایی فرانسه از این اصل برای تشخیص قراردادهای بین المللی به مفهوم معاهده و غیر آن استفاده نموده است. برای توضیح بیشتر به آن قسمت مراجعه فرمائید.

بخش سوم : مختصری در پیرامون سایر قراردادهای بین المللی مذکور در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

ما قصد نداریم در این مختصر به همه قراردادهای بین المللی دیگری که در سایر اصول قانون اساسی ذکری از آنها به میان آمده پردازیم . قصدمان بیشتر پیرامون اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ارتباطی است که با تفسیر شورای نگهبان در مورد قراردادهایی که در معاهده بین المللی نیست، دارد.

"نظر شورای نگهبان : قراردادهایی که یک طرف آن وزارت خانه یا موسسه یا شرکت دولتی و طرف دیگر قرارداد شرکت خصوصی خارجی باشد عهدنامه بین المللی محسوب نمیشود و مشمول اصل ۷۷ قانون اساسی نمی باشد.

و از طرف دیگر امروزه به خوبی آشکار و روشن است که در کشورهای به اصطلاح جهان آزاد، اغلب کشورهای بزرگ و صنعتی که طرف معاملات خارجی ما هستند، توسط شرکتهای بزرگ و گاهی چند ملیتی و به ظاهر خصوصی با ما معامله دارند. آنها خوب می توانند از طریق این گونه شرکتهای بزرگ مقاصد خود را اعمال نمایند. روشن است قید "ارجاع دعوی به داوری" وقتی معنا دارد که هنگام انعقاد قرارداد تحت کنترل مجلس شورای اسلامی در آید و گرنه پس از امضای قرارداد و در صورت بروز اختلاف چه ما بخواهیم و نخواهیم طرفهای مقابل اینگونه قراردادها به مراجع بین المللی برای رفع اختلاف مراجعه خواهند نمود در آن هنگام تصویب مجلس در این مورد چندان معنایی نخواهد داشت زیرا اگر هم مجلس تصویب نکند طرف مقابل ما را به مراجع بین المللی کشانده است . قصد این اشاره مختصر این است که، همان طوری که در بخش اول و دوم سعی کرده ایم روشن نماییم، به طور استثنا مواردی از قراردادهای بین المللی را که اهمیت آنها چه از حیث اعمال حاکمیت و چه از حیث محتوی و موضوع به ترتیبی که گفته شد، کمتر است می توان از اصل تصویب مجلس مستثنی نمود.

در صورت تفسیر شورای نگهبان هم به نظر میرسد می توان قائل به تفکیک شد یعنی قراردادهای مهم خارجی که طرفهای خصوصی دارند و در آن قراردادها شرایطی از قبیل "شرط ارجاع به داوری بین الملل" دارد و یا شرط رسیدگی در محاکم داخلی در آنها وجود ندارد و مانند اینها یعنی قیود استثنائی در آنها موجود است بر اساس اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. و با این دید است که ما معتقدیم که اصول ۷۷ و ۱۳۹ مکمل یکدیگرند و قصد مجلس است که می تواند این موارد مهم را تعیین نماید. در دهه هفتاد میلادی چند داوری بین المللی معروف انجام شده در غالب آنها داوران سعی نموده اند این گونه قراردادها را قراردادهای بین المللی فرض نمایند و در مورد آنها در چهارچوب حقوق بین الملل عمومی تصمیم گرفته اند.

البته در اینجا هم در سطح بین المللی اختلاف نظر فاحش وجود دارد که برای یک بررسی مفصل می توان به منابع ذیل مراجعه نمود به طور خلاصه و به عنوان نتیجه گیری همان طوری که در بخش اول و دوم سعی مان بر این بود که ضمن قبول قاعده کلی استثنائات است راهم مطرح نموده و بیان نیم ، در اینجا هم قبول این اصل که قراردادهایی که یک طرف آن اشخاص حقوق خصوصی باشند قرارداد بین المللی به عنوان معاهده این است اما استثنائات مواردی پیش می آید که معاهده بین المللی قلمداد نمودن بعضی از این گونه قراردادها خالی از اهمیت نیست و این می تواند منبعت از اراده عاقدین قرارداد باشد و در تفسیر اصول قانون اساسی نباشد گرفتار الفاظ بود بلکه باید به واقعیات عملی و مطرح در روابط بین المللی هم توجه داشت. (۷۵)

گزارشات خبری از اقدامات اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی در شهریور ۱۴۰۲:**نشست مشترک مصطفوی و رخشنده با مدیر کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی**

۵ شهریور سالجاری نشست مشترک آقایان مصطفوی مدیرکل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و معاون ایشان رخشنده با آقای جانعلی پور مدیرکل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در محل آن وزارتخانه برگزار شد.

در این نشست مشترک دو طرف پیرامون هماهنگی های مباحث مأموریت های کاریشان به گفتگو پرداختند و به توافقاتی را به تصویب رساندند. اجمال این گفتگوها و توافقات عبارتند از:

✓ تبادل نظر در زمینه بازنگری در ضوابط، مقررات و آیین نامه های اجرایی تأسیس مراکز، مؤسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی و نظارت بر فعالیت ها، و تهیه طرح مستقل برای تصویب در هیات وزیران برای ساماندهی فعالیت های فرهنگی مراکز خارجی و بین المللی

✓ تبادل نظر در زمینه چگونگی اجرایی سازی اسناد مبادلات فرهنگی بین المللی کشورمان با دیگر کشورها با استفاده از پشتیبانی معاونت ها و سازمان های فرهنگی وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

✓ تبادل نظر در زمینه چگونگی استفاده نمایندگی های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور از طرح اعطاء (Grant) حمایت از ترجمه و انتشار کتب ایرانی در بازارهای نشر جهانی)

✓ تبادل نظر در زمینه برگزاری نمایشگاه های مختلف در حوزه صنایع فرهنگی در کشورهای مختلف جهان با پشتیبانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

✓ تبادل نظر در خصوص نحوه تعامل با رایزنان فرهنگی جهت همکاری بیشتر در راستای بهره برداری از ظرفیت های اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی

در پایان دو طرف موافقت کردند به منظور اجرایی سازی این توافقات حسب مورد جلسات کارشناسی را برگزار نمایند.

اقدامات انجام شده در حوزه سازمان های بین المللی و مردم نهاد در شهریور ۱۴۰۲

برقراری و تقویت تعاملات با سازمان های فرهنگی بین المللی و نیز سازمان ها و مؤسسات مردم نهاد در حوزه وظایف اداره همکاری های فرهنگی سازمان های بین المللی و مردم نهاد اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی قرار دارد. سازمان های فرهنگی بین المللی و منطقه ای که سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی طرف پرداخت حق عضویت ایران به آنها می باشد، در اولویت برای فعالیت ها؛ تعاملات و رصد های زیر قرار می گیرند:

✓ در شهریور ماه از سوی موسسه فرهنگی اکو و با پیگیری این اداره کل و جلب همکاری نمایندگی های فرهنگی ج.ا.ایران در کشورهای عضو اکو؛ برنامه ای برای گرامیداشت ابوعلی سینا و روز پزشک برگزار گردید.

✓ برگزاری اجلاس هیات امنای موسسه فرهنگی اکو در تهران با حضور وزیران فرهنگ کشورهای عضو تا پیش از پایان سالجاری همچنان بر روی میز است و اداره کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی در شهریورماه سالجاری در خصوص

- کم و کیف برگزاری این رویداد مهم مکاتبات و تعاملات تنگاتنگی با اداره کل حوزه وزارتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ موسسه فرهنگی اکو و اداره کل همکاری های دوجانبه و بین المللی وزارت امور خارجه داشته است.
- ✓ همکاری نظام مند بین سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و مرکز ایرسیکا وابسته به سازمان همکاری اسلامی از مدت ها پیش در دستور کار این اداره کل قرار داشته و در طول شهریورماه پیش نویس یادداشت تفاهم بالاخره تنظیم و نهایی گردید و برای بررسی و اخذ نظر مرکز مذکور در اختیار ایرسیکا قرار گرفت. پس از دریافت پاسخ ایرسیکا و تایید نهایی؛ یادداشت تفاهم مذکور به امضای رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و رئیس ایرسیکا خواهد رسید.
- ✓ در پی دیدار مردادماه مدیر کل مبادلات فرهنگی و سازمان های بین المللی با دبیر کمیسیون ملی یونسکو در ایران و توافق برای گسترش تعاملات بین دو نهاد مذکور و متعاقبا پیرو دیدار رئیس اداره همکاری های فرهنگی سازمان های بین المللی و مردم نهاد این اداره کل به همراه کارشناس یونسکو در نیمه اول شهریورماه با دکتر کریمی مدیر علمی کمیسیون ملی یونسکو؛ پیش نویس یادداشت تفاهم همکاری بین کمیسیون ملی یونسکو در ایران و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در اداره همکاری های فرهنگی سازمان های بین المللی و مردم نهاد این اداره کل آماده گردید و انشاءالله پس از تایید کمیسیون مذکور؛ در دیدار قریب الوقوع دبیر کل محترم کمیسیون ملی یونسکو با رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به امضای دو طرف خواهد رسید.
- ✓ کار رصد و شناسایی انجمن های دوستی و سمن های فعال و همسوی داخلی همچنان در اداره همکاری های فرهنگی سازمان های بین المللی و مردم نهاد این اداره کل با جدیت پیگیری می شود. در این راستا گزارش تفصیلی در خصوص تشکل های غیردولتی بامحوریت انجمن های دوستی: فعالیت ها؛ آسیب ها؛ مشکلات و پیشنهادات در مراحل نهایی تدوین قرار دارد.
- ✓ معرفی انجمن های دوستی کشورهای ثالث با ایران؛ ترکیب اعضای انجمن ها و فعالیت های آنان در کنار رصد و معرفی سازمان های مردم نهاد فعال و همسو از سوی نمایندگی های فرهنگی ج.ا.ایران در خارج از کشور؛ موضوعی ست که اداره همکاری های فرهنگی سازمان های بین المللی و مردم نهاد این اداره کل به جد آن را دنبال می نماید و در این راستا شهریور ماه مکاتباتی با کلیه رایزنی های فرهنگی ایران صورت گرفته و از آنها خواسته شده است ضمن معرفی انجمن ها و سمن های فعال همسو در قالب فرم طراحی شده؛ برنامه همکاری مشترک خود با انجمن ها و سمن ها بخصوص در سال آینده را بر مبنای آنها تنظیم و برنامه ریزی نمایند.
- ✓ دیدار با دو تن از فعالان تشکل های غیردولتی - آقایان رجائی و شعبانلو - و هم اندیشی و تبادل نظر برای هم افزایی بیشتر در زمینه کار با تشکل های غیردولتی بخصوص احیا و اجرایی سازی مفاد قراردادهای خواهرخواندگی شهرهای ایران با شهرهای سایر کشورها
- ✓ تعامل با انجمن غیردولتی بین المللی اندیشه اربعین حسینی. انجمن مذکور اخیرا با معرفی وزارت کشور و بررسی و تایید اساسنامه و موسسین آن از سوی این اداره کل؛ تاسیس شده است و در آستانه اربعین حسینی روند فعالیت آن بخصوص در رویداد پیاده روی اربعین حسینی از سوی کارشناس سمن های اداره کل مورد رصد قرار گرفت.

- ✓ انعکاس گزارش نمایندگی فرهنگی ج.ا.ایران در تایلند در خصوص شهرهای خلاق یونسکو به کمیسیون ملی یونسکو در ایران؛ دریافت پیشنهادات کمیسیون مذکور در این خصوص و انعکاس آن به نمایندگی بانکوک برای بررسی و اعلام نظر
- ✓ تکمیل شاخص های فرایندی مندرج در شناسنامه فرایندهای مرتبط با اداره همکاری های فرهنگی سازمان های بین المللی و مردم نهاد در قالب فرم های اکسل

اقدامات انجام شده در حوزه موافقت نامه ها و هماهنگی دستگاههای فرهنگی در شهریور ۱۴۰۲

اداره موافقت نامه ها و هماهنگی دستگاههای فرهنگی در پی وظایف قانونی خود چند مبحث را پیگیری می نماید:

۱- تنظیم اسناد موافقت نامه ها، تفاهم نامه ها و برنامه مبادلات فرهنگی بین دو کشور و پیگیری آنها در امضا توسط مسئولین دو کشور

۲- پیگیری تفاهم نامه هایی که به صورت موردی و مشخص بین نهادهای مختلف فرهنگی کشورمان با نهادهای همکاری یا غیر همکاری فرهنگی منعقد می شود. مثل پی گیری امضای تفاهم نامه بین کتابخانه های ملی جمهوری اسلامی ایران با همتایان خارجی یا تنظیم و پیگیری تفاهم نامه های فرهنگی بین رایزنی های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با نهادهای علمی و فرهنگی دیگر کشورها. این پیگیری ممکن است تنظیم سند، یا تأیید آن و گاهی پیگیری برای امضای سند باشد.

۳- پیگیری اجرایی شدن بندها و توافقات اسناد امضا شده بین دولت یا نهادها و سازمان های جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها نیز از وظایف مهم این اداره می باشد.

۴- شرکت در کمیسیون های مشترک همکاری های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها و پیگیری همکاری با سایر کشورها در چهارچوب کمیسیون های همکاری مشترک از طریق ارایه بندهای فرهنگی مورد نظر جمهوری اسلامی ایران برای امضا در مصوبات کمیسیون های مشترک و دریافت نقطه نظرات سایر دستگاههای فرهنگی برای گنجاندن در مصوبات کمیسیون و پیگیری اجرایی شدن آنها.

عملکرد اداره موافقت نامه ها و هماهنگی دستگاههای فرهنگی با توجه به اصول مذکور عبارتند از:

الف) در این زمینه اسناد موافقت نامه، برنامه مبادلات و تفاهم نامه

- اصلاح نهایی برنامه مبادلات فرهنگی، هنری و آموزشی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین برای سال های ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۵ و ارسال پیشنویس نهایی به وزارت خارجه برای اعلام به طرف مقابل. این سند بر اساس توافقات به عمل آمد، آماده امضا است.

- پیگیری اجرای سند برنامه مبادلات اندونزی و ارسال برنامه های پیشنهادی معاونت هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به رایزنی فرهنگی کشورمان در اندونزی برای اعلام به طرف اندونزیایی
- آماده نمودن سند برنامه مبادلات فرهنگی ایران و ترکیه برای امضای سند طی سفر ریاست محترم جمهوری به آن کشور
- تنظیم متن نهایی پیش نویس سند برنامه مبادلات فرهنگی، علمی، آموزشی، رسانه ای و ورزشی ایران و عربستان و ارسال به وزارت خارجه برای ارائه به طرف مقابل.
- تنظیم متن نهایی برنامه اجرایی همکاری های فرهنگی بین کمیسیون ملی فرهنگ و هنر جمهوری فیلیپین و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی پس از اعمال اصلاحات مورد نظر طرف فیلیپین و ارسال به وزارت خارجه برای ارائه به طرف مقابل.
- تنظیم و ارائه یادداشت تفاهم همکاری فرهنگی و هنری ایران و اوگاندا، و ارسال پیشنهادی متن نهایی به وزارت خارجه برای ارائه به طرف مقابل.
- تنظیم تفاهم نامه بین سازمان و مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی (ایرسیکا) و ارسال به وزارت امور خارجه برای طی مراحل قانونی ترجمه و تایید حقوقی آن وزارتخانه.
- پیگیری برنامه مبادلات فرهنگی ایران و بنگلادش از وزارت خارجه. (برنامه مبادلات پیش از این آماده شده و به طرف مقابل ارایه گردیده است).
- پیگیری امضاء سند برنامه مبادلات بین ایران و پاکستان از مرکز امور بین الملل وزارت راه و شهر سازی به عنوان متولی کمیسیون. (برنامه مبادلات پیش از این آماده شده و به طرف مقابل ارایه گردیده است).
- تنظیم پیشنهادی تفاهم نامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با دانشگاه قم.
- تنظیم پیش نویس تفاهم نامه بین رایزنی فرهنگی ج.ا. ایران در بوسنی و هرزگوین و انجمن نویسندگان آن کشور و ارسال به رایزنی.
- تنظیم یادداشت تفاهم بین خانه فرهنگ ج.ا. ایران در لاهور پاکستان با اداره کل شهر قدیم لاهور و ارسال پیشنهادی متن نهایی آن به وابستگی فرهنگی برای ارائه به طرف مقابل و امضای سند.
- پیگیری و ارسال پیشنهاد و نقشه اقدام سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برای همکاری با موسسه شرق شناسی ابوریحان بیرونی ازبکستان به رایزنی برای اعلام به طرف مقابل.
- ارسال متن پیشنهادی سند تفاهم نامه همکاری بین سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و کتابخانه ملی ارمنستان برای کتابخانه ملی کشورمان.

- پیگیری امضای تفاهم نامه همکاری بین موزه ملی ایران و موزه ملی قزاقستان و ارسال پیشنویس تفاهم نامه برای ارائه به طرف قزاقی.

ب) کمیسیون های مشترک همکاری اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها

- تدارک زمینه لازم برای برگزاری دومین کمیته مشترک فرهنگی ایران و چین و درخواست بندهای پیشنهادی دستگاه های مختلف فرهنگی برای طرح در کمیته فرهنگی مشترک ایران و چین.
- پیگیری ارسال بندهای پیشنهادی سایر دستگاه های فرهنگی برای ارائه به کمیسیون مشترک همکاری اقتصادی بلاروس .
- ارسال گزارش عملکرد برنامه ریزی دستگاه های مختلف فرهنگی و نقشه راه همکاری های فرهنگی ایران و بلاروس برای ارسال به دبیرخانه کمیسیون مشترک دو کشور.
- ارسال گزارش عملکرد سازمان بر اساس مصوبات شانزدهمین اجلاس کمیسیون مشترک ایران و گرجستان به دبیرخانه کمیسیون مشترک.
- اعلام گزارش عملکرد سازمان در خصوص مصوبات اجلاس کمیسیون مشترک ایران و الجزایر.
- شرکت در جلسه ارزیابی و نشست کمیسیون مشترک ایران و الجزایر و اعلام بندهای مورد نظر سازمان.
- ارسال گزارش عملکرد سازمان در خصوص مصوبات پانزدهمین اجلاس کمیسیون مشترک ایران و ازبکستان به دبیرخانه کمیسیون مشترک.
- شرکت در کمیسیون مشترک قطر و ارائه گزارش جلسه
- درخواست و ارسال عملکرد دستگاه های فرهنگی در رابطه با مصوبات پانزدهمین کمیسیون مشترک کشور ازبکستان
- اعلام بند پیشنهادی سازمان برای گنجانده شدن مصوبات کمیسیون مشترک ایران و نیکاراگوئه.
- پیگیری دریافت بندهای پیشنهادی نهادهای فرهنگی برای ارائه به هجدهمین کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و ارمنستان.
- شرکت در کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و مالزی
- پیگیری دریافت گزارش عملکرد نهایی فرهنگی در رابطه با مصوبات کمیسیون مشترک ایران و اندونزی.
- شرکت در جلسه بررسی وضعیت بنیاد ایرانشناسی در ارمنستان.

(Some acronyms and abbreviations) تعدادی از مخفف ها و اختصارات پر کاربرد در منابع و مکاتبات

مخفف ها و اختصارات	عنوان یا عبارت کامل
A	Bureau of Administration دفتر اداری
ALC	Agency Location Code کد مکان نمایندگی
ASP	Alternate Service Provider ارائه دهنده خدمات جایگزین
BC	Budget Committee کمیته بودجه
BOC	Budget Object Class کلاس هدف بودجه
CGFS	Bureau of the Comptroller and Global Financial Services دفتر کنترل خدمات مالی جهانی
CIO	Chief Information Officer مدیر ارشد اطلاعات
CLO	Community Liaison Office دفتر ارتباط با جامعه
COLA	Cost-of-Living Allowance کمک هزینه زندگی
COM	Chief of Mission رئیس هیأت
COR	Contracting Officer's Representative نماینده مدیر پیمانکاری
DAS	Distributed Administrative Support or Deputy Assistant Secretary of State حمایت اداری توزیعی یا معاون دستیار وزیر امور خارجه
DCM	Deputy Chief of Mission معاون رئیس هیأت
D&CP	Diplomatic and Consular Program برنامه دیپلماتیک و کنسولی
DS	Bureau of Diplomatic Security دفتر امنیت دیپلماتیک
DTS-PO	Diplomatic Telecommunications System Program Office دفتر برنامه سیستم مخابرات دیپلماتیک
eCC	electronic Country Clearance ترخیص کشور الکترونیکی
EER	Employee Evaluation Report گزارش ارزیابی کارکنان
EFM	Eligible Family Member عضو خانواده واجد شرایط
E-Gov	Electronic Government دولت الکترونیک
F	Bureau of Foreign Assistance دفتر کمک های خارجی
FAAS	Foreign Affairs Administrative Support گزارش ارزیابی کارکنان
FAR	Federal Acquisitions Regulations مقررات اکتسابات فدرالی
FM	Facility Manager مدیر امکانات
FSHP	Foreign Service Health Practitioner متخصص خدمات سلامت خارجی
FSI	Foreign Service Institute مؤسسه خدمات خارجی

FSN	Foreign Service National	ملی خدمات خارجی
FSNI	Foreign Service National Investigator	بازپرس ملی خدمات خارجی
FSNSLTF	Foreign Service National Separation Liability Trust Fund	صندوق امانی مسئولیت جدایی ملی خدمات خارجی
FSO	Foreign Service Officer	مدیر خدمات خارجی
FTE	Full-Time Equivalent	معادل تمام وقت
GDB	Global Database	پایگاه داده جهانی
GSO	General Services Office or General Services Officer	دفتر خدمات عمومی مدیر خدمات عمومی
HR	Bureau of Human Resources or Human Resources	دفتر منابع انسانی یا منابع انسانی
HRO	Human Resources Officer	متصدی منابع انسانی
ICASS	International Cooperative Administrative Support Services	خدمات حمایت اداری تعاونی بین المللی
ILMS	Integrated Logistics Management System	سیستم مدیریت لجستیک (پشتیبانی) یکپارچه
IMO	Information Management Office or Information Management Officer	دفتر مدیریت اطلاعات یا مسئول مدیریت اطلاعات
IRM	Bureau of Information Resource Management	دفتر مدیریت منابع اطلاعاتی
ISO	Information Systems Office or Information Systems Officer	دفتر سیستم های اطلاعاتی یا مسئول سیستم های اطلاعاتی
ISSO	Information Systems Security Officer	مسئول امنیت سیستم های اطلاعاتی
IT	Information Technology	فناوری اطلاعات
LTL	Long-Term Lease	اجاره بلند مدت
MC	Management Counselor	مشاور مدیریت
MO	Management Officer	مسئول مدیریت
MOA	Memorandum of Agreement	تفاهم نامه
MOH	Member of Household	عضو خانواده
MOU	Memorandum of Understanding	یادداشت تفاهم
PAT	Post Assignment Travel	سفر پس از واگذاری مسئولیت
PIT	Part-Time, Intermittent, or Temporary	پاره وقت، متناوب یا موقت
PSA	Personal Services Agreement	قرارداد خدمات شخصی
RIF	Reduction-in-Force	کاهش در نیرو

SBR	Statement of Budgetary Resources	بیانیه منابع بودجه
SFC	Statement of Financial Condition	بیانیه وضعیت مالی
SNAP	Strategic Networking Assistance Program (now GEI) (در حال حاضر GEI)	برنامه کمک استراتژیک شبکه
STL	Short-Term Lease	اجاره کوتاه مدت
TCN	Third-Country National	ملی کشور ثالث
TDY	Temporary Duty	وظیفه موقت

منابع و مآخذ :

- 1-<https://www.ecieco.org/fa/news/9446/%D9%88%D8%A8%DB%8C%D9%86%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF%D8%AF%D8%A7%D8%B4%D8%AA-%D8%A7%D8%A8%D9%88%D8%B9%D9%84%DB%8C-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D8%A7-%D9%88-%D8%B1%D9%88%D8%B2-%D9%BE%D8%B2%D8%B4%DA%A9-%D8%A8%D8%B1%DA%AF%D8%B2%D8%A7%D8%B1-%D8%B4%D8%AF>
- 2-<https://www.ecieco.org/fa/news/9425/%d8%ac%d8%b4%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%b1%d9%87-%d8%a8%db%8c%d9%86-%d8%a7%d9%84%d9%85%d9%84%d9%84%db%8c-%d9%87%d9%86%d8%b1-%da%a9%d9%84%d8%a7%db%8c%da%a9-%d9%81%d8%b5%d9%88%d9%84-%d8%ae%d8%b2%d8%b1-2023-%d8%a8%d8%b1%da%af%d8%b2%d8%a7%d8%b1-%d9%85%db%8c-%d8%b4%d9%88%d8%af>
- 3-<https://www.ecieco.org/fa/news/9445/%d9%86%d9%85%d8%a7%db%8c%d8%b4%da%af%d8%a7%d9%87-%d8%a7%d8%a8%d9%88%d8%b1%db%8c%d8%ad%d8%a7%d9%86-%d8%a8%db%8c%d8%b1%d9%88%d9%86%db%8c-%d8%af%d8%b1-%d9%be%d8%a7%d8%b1%db%8c%d8%b3-%d8%a8%d8%b1%da%af%d8%b2%d8%a7%d8%b1-%d9%85%db%8c-%d8%b4%d9%88%d8%af>
- 4-<https://www.ecieco.org/fa/news/9443/%d8%b3%d8%b2%d9%85%d8%a7%d9%86-%d8%ac%d9%88%d8%a7%d9%86%d8%a7%d9%86-%d8%aa%d8%b1%da%a9%d9%85%d9%86%d8%b3%d8%aa%d8%a7%d9%86-%d8%af%d8%b1-%d8%ac%d8%a7%d9%85%d8%b9%d9%87-%d8%ac%d9%87%d8%a7%d9%86%db%8c-%d8%ac%d9%88%d8%a7%d9%86%d8%a7%d9%86-%db%8c%d9%88%d9%86%d8%b3%da%a9%d9%88-%d9%be%d8%b0%db%8c%d8%b1%da%a9%81%88%aa%d9%87-%d8%b4%d8%af>
- 5-<https://www.ecieco.org/fa/news/9459/%d8%a7%d9%81%d8%aa%d8%aa%d8%a7%d8%ad-%d9%86%d9%85%d8%a7%db%8c%d8%b4%da%af%d8%a7%d9%87-%d9%81%d8%b1%d8%b4-%d8%aa%d9%87%db%8c-%da%a9%87%db%8c-%d9%81%d8%b1%d9%87%86%da%af-%d9%87%86%8b1-%d9%88-%d8%aa%d8%ac%d8%a7%d8%b1%d8%aa>
- 6-<https://www.ecieco.org/fa/news/9455/%d8%aa%d8%ac%d9%84%db%8c%d9%84-%d8%a7%d8%b2-%d8%b1%d9%88%d8%b2%d9%87%d8%a7%db%8c-%d9%81%d8%b1%d9%87%d9%86%da%af%db%8c-%d8%aa%d8%a7%d8%ac%db%8c%da%a9%8b3%d8%aa%d8%a7%d9%86-%d8%af%d8%b1-%d9%82%d8%b2%d8%a7%d9%82%d8%b3%d8%aa%d8%a7%d9%86-%d9%86%d8%b5%d8%a8-%d9%85%d8%ac%d8%b3%d9%85%d9%87-%d8%a7%d8%a8%d9%86-%d8%b3%db%8c%d9%86%d8%a7>
- 7-<https://www.ecieco.org/fa/news/9463/%d8%a2%d8%ba%d8%a7%d8%b2-%d9%81%db%8c%d9%84%d9%85%d8%a8%d8%b1%db%8c-%d8%af%d8%a7%db%8c-%d9%85%db%8c%da%a9%8b3%d8%aa%d9%86%d8%af%d9%87%8a7%db%8c%db%8c-%d8%af%d8%b1%d8%a8%d8%a7%db%8c-%d9%87-%d9%85%d8%ae%d8%af%d9%88%d9%85%d9%82%d9%84%db%8c-%d9%81%d8%b1%db%8c-%d8%b4%d8%a7%db%8c-%d9%88-%d8%b9%8b1-%d9%88-%d8%b9%8b1%da%a9%85%86>
- 8- <https://www.ecieco.org/fa/news/9467/%d9%81%db%8c%d9%84%d9%85-%da%a9%88%d8%aa%d8%a7%d9%87-%d8%a7%d9%81%d8%ba%d8%a7%db%8c%da%a9%8b3%d8%aa%d8%a7%d9%86%db%8c-%d8%a7%db%8c%d8%b1%db%8c%da%a9%8b3%d8%aa%d8%a7%d9%86-%d8%af%d8%b1-%d9%82%d8%b2%d8%a7%db%8c-%d9%82%d8%b3%d8%aa%d8%a7%d9%86-%d9%86%d8%b5%d8%a8-%d9%85%d8%ac%d8%b3%d9%85%d9%87-%d8%a7%d8%a8%d9%86-%d8%b3%db%8c%d9%86%d8%a7>
- 9-<https://www.ecieco.org/fa/news/9461/%d8%ac%d8%b4%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%b1%d9%87-%d8%a8%db%8c%d9%86-%d8%a7%d9%84%d9%85%d9%84%db%8c-%d8%aa%d8%a6%d8%a7%d8%aa%d8%b1-%da%a9%88%d8%af%da%a9-%d9%88-%d9%86%d9%88%d8%ac%d9%88%d8%a7%d9%86-%d8%af%d8%b1-%d8%af%d8%b1>

%d8%a7%db%8c%d8%b1%d8%a7%d9%86-%d8%b4%d8%b1%d9%88%d8%b9-%d8%a8%d9%87-%da%a9%d8%a7%d8%b1-%da%a9%d8%b1%d8%af

10-<https://www.ecieco.org/fa/news/9448/%d9%81%d8%b1%d8%a7%d8%ae%d9%88%d8%a7%d9%86-%da%86%d9%87%d9%84-%d9%88-%d8%af%d9%88%d9%85%db%8c%d9%86-%d8%ac%d8%b4%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%b1%d9%87-%d8%a8%db%8c%d9%86-%d8%a7%d9%84%d9%85%d9%84%d9%84%db%8c-%d8%aa%d8%a6%d8%a7%d8%aa%d8%b1-%d9%81%d8%ac%d8%b1>

11-<https://www.ecieco.org/fa/news/9439/%d8%aa%d9%84%d9%88%db%8c%d8%b2%db%8c%d9%88%d9%86-%d8%b9%d9%85%d9%88%d9%85%db%8c-%d8%aa%d8%b1%da%a9%db%8c%d9%87-%d8%a8%d8%b1%d9%86%d8%af%d9%87-%d8%ac%d8%b4%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%b1%d9%87-%d9%81%db%8c%d9%84%d9%85-%d8%b3%d8%a7%d8%b1%d8%a7%db%8c%d9%88%d9%88-%d8%b4%d8%af>

12-<https://www.ecieco.org/fa/news/9437/%d8%b1%d9%88%d8%b2-%d8%ac%d9%87%d8%a7%d9%86%db%8c-%d8%b9%da%a9%d8%a7%db%8c-%d8%af%d9%87-%d8%b9%da%a9%d8%b3-%d8%b3%d9%85%d8%a8%d9%84%db%8c%da%a9-%d8%a7%d8%b2-%d8%a7%db%8c%d8%b1%d8%a7%d9%86-%d9%85%d8%af%d8%b1%d9%86>

13-
<https://www.farsnews.ir/news/14020615000163/%D9%87%D9%85%DA%A9%D8%A7%D8%B1%DB%8C%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D9%84%D9%85%DB%8C-%D9%88-%D8%A2%D9%85%D9%88%D8%B2%D8%B4%DB%8C-%D9%85%D8%AD%D9%88%D8%B1-%D8%AF%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%85%D8%A7%D8%AA-%D8%AA%D8%B1%DA%A9%D9%85%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%88-%DA%98%D8%A7%D9%BE%D9%86>

14-<https://www.hamshahrionline.ir/photo/786523/%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D9%88%DB%8C%D8%B1-%D8%A2%D8%B1%D8%B3%D9%85%D9%86%D9%88%D9%BE%D8%B2%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%AA%D8%B1%DA%A9%D9%85%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86>

15-<https://www.farsnews.ir/news/14020613000220/%D8%AA%DB%8C%DA%A9-%D8%AA%D8%A7%DA%A9-%D8%AF%D8%B1-%D9%82%D8%B1%D9%82%DB%8C%D8%B2%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%81%DB%8C%D9%84%D8%AA%D8%B1-%D8%B4%D8%AF>

16-<https://www.farsnews.ir/news/14020613000469/%D8%B1%D9%88%D8%B3%D8%A7%DB%8C-%D8%AF%D8%A7%D9%86%D8%B4%DA%AF%D8%A7%D9%87%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A2%D8%B3%DB%8C%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D8%B1%DA%A9%D8%B2%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D8%AF%D9%88%D8%B4%D9%86%D8%A8%D9%87-%DA%AF%D8%B1%D8%AF%D9%87%D9%85-%D9%85%DB%8C%E2%80%8C%D8%A2%DB%8C%D9%86%D8%AF>

17-<https://www.farsnews.ir/news/14020610000194/%D9%86%D9%81%D9%88%D8%B0-%D9%86%D8%A7%D9%85%D8%B1%D8%A6%DB%8C-%D8%A7%D9%86%DA%AF%D9%84%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D8%A8%DB%8C-%D8%AB%D8%A8%D8%A7%D8%AA%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D9%82%D8%B1%D9%82%DB%8C%D8%B2%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86>

18-<https://www.farsnews.ir/news/14010502000310/%D8%A8%D9%86%DB%8C%D8%A7%D8%AF-%D8%B3%D9%88%D8%B1%D9%88%D8%B3-%D8%B3%D9%84%D8%B3%D9%84%D9%87-%D8%AC%D9%86%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%A8%DB%8C%E2%80%8C%D8%AB%D8%A8%D8%A7%D8%AA%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D8%A2%D8%B3%DB%8C%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D8%B1%DA%A9%D8%B2%DB%8C>

19-<http://jamenews.ir/1402/06/%D8%A7%D8%B8%D9%87%D8%A7%D8%B1-%D8%B4%DA%AF%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%AC%D9%87%D8%A7%D9%86%DA%AF%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A7%D9%84%DB%8C-%D8%AA%D9%88%D8%B1-%D8%AC%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%A7%D8%A8/>

20-<https://www.farsnews.ir/news/14020611000187/%D8%A8%D8%B4-%D8%A7%D8%B2-50-%D9%87%D8%B2%D8%A7%D8%B1-%D8%AF%D8%A7%D9%86%D8%B4%E2%80%8C%D8%A2%D9%85%D9%88%D8%B2%D8%A7%D9%86-%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%B3-%D8%A7%D9%88%D9%84%DB%8C-%D8%AA%D8%B1%DA%A9%D9%85%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A7%DB%8C%D8%A7%D9%86%D9%87-%D9%87%D8%AF%DB%8C%D9%87-%DA%AF%D8%B1%D9%81%D8%AA%D9%86%D8%AF>

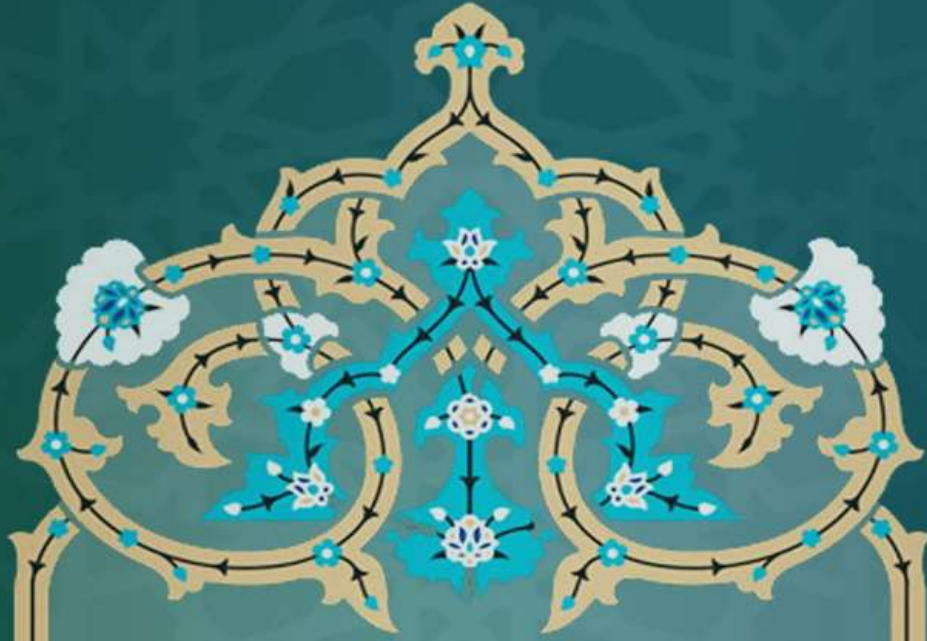
21-<https://www.farsnews.ir/news/14020610000072/%D8%A2%D8%BA%D8%A7%D8%B2-%D8%B3%D8%A7%D9%84-%D8%AA%D8%AD%D8%B5%DB%8C%D9%84%DB%8C-%D8%AC%D8%AF%DB%8C%D8%AF-%D8%AF%D8%B1-%D9%82%D8%B2%D8%A7%D9%82%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D9%88%DB%8C%D8%B1>

22-<https://www.farsnews.ir/news/14020606000498/%DA%A9%D9%85%DA%A9-4-%D9%85%DB%8C%D9%84%DB%8C%D9%88%D9%86-%DB%8C%D9%88%D8%B1%D9%88%DB%8C%DB%8C-%D8%A2%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%AA%D8%A7%D8%AC%DB%8C%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%B3%D8%A7%D8%AE%D8%AA-%D9%85%D8%AF%D8%B1%D8%B3%D9%87>

- 23-<https://sahebkhbar.ir/news/62317960/%D8%A8%D8%B1%DA%AF%D8%B2%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D8%A7%D8%AC%D9%84%D8%A7%D8%B3-%D8%B3%D9%87-%D8%AC%D8%A7%D9%86%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B2%D8%A8%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D8%AA%D8%B1%DA%A9%D9%85%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D9%85%D9%86%D8%B8%D9%88%D8%B1-%D8%B1%D9%81%D8%B9>
- 24- <https://38498644.khabarban.com/>
- 25-<https://sarzaminepedari.ir/%D8%B3%D9%85%D8%B1%D9%82%D9%86%D8%AF-%D9%85%DB%8C%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%D8%AF%D9%88-%D8%B3%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%86%D9%87-%D9%85%D8%AC%D9%85%D8%B9-%D8%B9%D9%85/>
- 26-https://parstoday.ir/tajiki/news/tajikistan-i109736-%D8%A8%D8%B1%DA%AF%D8%B2%D8%A7%D8%B1%DB%8C_%D9%87%D9%85%D8%A7%DB%8C%D8%B4_%D8%B2%D9%86%D8%A7%D9%86_%D9%81%D8%B9%D8%A7%D9%84_%DA%A9%D8%B4%D9%88%D8%B1%D9%87%D8%A7%DB%8C_%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D8%A7%DB%8C_%D9%85%D8%B1%DA%A9%D8%B2%DB%8C
- 27-https://parstoday.ir/tajiki/news/middle_asia-i109186-%D8%AA%D9%86%D8%AF%DB%8C%D8%B3_%D8%A8%D9%88%D8%B9%D9%84%DB%8C_%D8%B3%DB%8C%D9%86%D8%A7_%D8%AF%D8%B1_%D8%A2%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86%D9%87_%D9%82%D8%B2%D8%A7%D9%82%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86%D9%87_%D8%B1%D9%88%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C_%D8%B4%D8%AF
- 28-<https://sarzaminepedari.ir/%d8%aa%d8%a8%d8%b1%db%8c%d8%b2-%d9%85%db%8c%d8%b2%d8%a8%d8%a7%d9%86-%d8%af%d9%87%d9%85%db%8c%d9%86-%d9%86%d9%85%d8%a7%db%8c%d8%b4%da%af%d8%a7%d9%87-%d8%a8%db%8c%d9%86%d8%a7%d9%84%d9%85%d9%84/>
- 29-<https://www.mehrnews.com/news/5873858/%D9%85%D9%88%DA%A9%D8%A8-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D8%B1%D8%AF%D9%85%DB%8C-%D8%AC%D9%85%D9%87%D9%88%D8%B1%DB%8C-%D8%A2%D8%B0%D8%B1%D8%A8%D8%A7%DB%8C%D8%AC%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D8%AA%D8%B1%DA%A9%DB%8C%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%DB%8C%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%B1%D9%88%DB%8C-%D8%A7%D8%B1%D8%A8%D8%B9%DB%8C%D9%86>
- 30-<http://ofoghtehran.ir/128352/%D8%AA%D9%88%D8%B5%DB%8C%D9%87-%D8%A8%D9%87-%D8%AC%D9%85%D9%87%D9%88%D8%B1%DB%8C-%D8%A2%D8%B0%D8%B1%D8%A8%D8%A7%DB%8C%D8%AC%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%AD%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D9%85/>
- 31-<https://www.mashreghnews.ir/news/1524104/%D8%A7%D9%82%D8%AF%D8%A7%D9%85-%D8%B3%D9%85%D8%A8%D9%84%DB%8C%DA%A9-%D8%B3%D9%81%DB%8C%D8%B1-%D8%B1%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%87-%D8%A8%D8%A7-%D8%B1%D9%88%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D8%A7%D8%B2-%D8%A7%D8%B3%DA%A9%D9%86%D8%A7%D8%B3-%D8%A8%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%B3#ref=shahrekhabar>
- 32-<https://www.mashreghnews.ir/news/1522106/%D8%AC%D9%86%DA%AF-%D8%AA%D8%A8%D9%84%DB%8C%D8%BA%D8%A7%D8%AA%DB%8C-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7-%D8%A7%D8%B2-%D8%A8%DB%8C%D9%85-%D8%A7%D9%81%D8%B2%D8%A7%DB%8C%D8%B4-%D9%86%D9%81%D9%88%D8%B0-%D8%A8%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%B3>
- 33-<https://www.khabaronline.ir/news/1809885/%DB%8C%DA%A9-%D9%85%D8%B9%D8%A7%D9%87%D8%AF%D9%87-%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF-%D8%AC%D8%AF%DB%8C%D8%AF-%D8%A8%DB%8C%D9%86-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D8%B1%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D8%B1%D8%A7%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%AA#ref=shahrekhabar>
- 34-<https://snn.ir/fa/news/1096445/%D8%AF%D8%B1%D8%AE%D8%B4%D8%B4-%D8%A8%D8%AF%D9%88%D9%86-%D9%82%D8%B1%D8%A7%D8%B1-%D9%82%D8%A8%D9%84%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D8%AC%D8%B4%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%B1%D9%87-%DA%A9%D8%A7%D8%B2%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%87>
- 35- دریافتی از رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان
- 36- <https://qmonitor.kz/society/5987>
- 37-https://www.oic-oci.org/topic/?t_id=39524&ref=26617&lan=en
- 38-https://www.oic-oci.org/topic/?t_id=39484&ref=26604&lan=en
- 39-https://www.oic-oci.org/topic/?t_id=39466&ref=26596&lan=en
- 40-<https://iqna.ir/fa/news/4166180/%D9%85%D8%B3%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%86%DA%AF%D9%84%D8%A7%D8%AF%D8%B4%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D9%86%D8%AF%D9%87-%D8%AC%D8%A7%DB%8C%D8%B2%D9%87-%D8%B5%D9%84%D8%AD-%D8%A2%D8%B3%DB%8C%D8%A7>
- 41-<https://iifa-aifi.org/en/45303.html>
- 42-<https://iifa-aifi.org/en/44849.html>
- 43- <https://iifa-aifi.org/en/44853.html>
- 44-<https://www.ircica.org/activities/conferences>
- 45-<https://www.ircica.org/activities/meetings-visits/scholarly-visit-from-uzbekistan>
- 46-<https://www.ircica.org/activities/conferences/international-symposium-on-the-history-and-legacy-of-muslims-in-the-caribbean>
- 47- <https://www.ircica.org/activities/cooperation/cooperation-with-bukhara-state-university-bukhara-uzbekistan>

- 48-<https://icesco.org/en/2023/09/11/>
- 49- <https://icesco.org/en/2023/09/11/icesco-unoosa-explore-cooperation-prospects>
- 50-<https://icesco.org/en/2023/09/10>
- 51-<https://fa.irunesco.org/%d9%85%d8%aa%da%a9%d8%a7%d9%86-%d8%a7%d9%86%d8%b9%da%a9%d8%a7%d8%b3-%d8%a8%db%8c%d8%b4%d8%aa%d8%b1-%d8%b8%d8%b1%d9%81%db%8c%d8%aa%d9%87%d8%a7-%d9%88-%d8%af%d8%b3%d8%aa%d8%a7%d9%88%d8%b1/>
- 52-<https://www.unesco.org/en/world-heritage>
- 53- <https://www.tehrantimes.com/news/489116/From-resting-stops-to-cultural-hubs-54-Iranian-caravanserai>
- 54-<https://www.isna.ir/news/1402062817280/%D9%BE%D8%B1%D9%88%D9%86%D8%AF%D9%87-%D9%85%D8%A7%D8%B3%D9%88%D9%84%D9%87-%D8%A7%D8%B2-%DB%8C%D9%88%D9%86%D8%B3%DA%A9%D9%88-%D8%A8%D8%B1%DA%AF%D8%B4%D8%AA-%D8%AE%D9%88%D8%B1%D8%AF>
- 55-<https://fa.alalam.ir/news/6702113/%D9%87%DB%8C%D8%A6%D8%AA%DB%8C-%D8%A7%D8%B2-%D8%B1%DA%98%DB%8C%D9%85-%D8%B5%D9%87%DB%8C%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%DB%8C%D9%88%D9%86%D8%B3%DA%A9%D9%88-%D8%AF%D8%B1-%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%B4%D8%B1%DA%A9%D8%AA-%DA%A9%D8%B1%D8%AF>
- 56-<https://www.unesco.org/en/articles/ukraine-20-cultural-properties-receive-enhanced-protection-unescos-second-protocol-1954-hague?hub=701>
- 57-<https://www.unesco.org/en/articles/unesco-governments-must-quickly-regulate-generative-ai-schools?hub=701>
- 58- <https://1000logos.net/unesco-logo/>
- 59-<http://eng.sectesco.org/politics/20230828/953846/Consultations-between-SCO-and-UN-Secretariat.html>
- 60-<http://eng.sectesco.org/culture/20230908/955071/SCO-Deputy-Secretary-General-Nuran-Niyazaliev-attends-opening>
- 61-<http://eng.sectesco.org>
- 62- <https://kuwait.mfa.ir/portal/newsview/727194>
- 63-<https://www.borna.news/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C-3/1517849-%D8%AF%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%87%DB%8C%D8%A7%D8%AA-%D8%AD%D8%B2%D8%A8-%DA%A9%D9%85%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA-%D9%88%DB%8C%D8%AA%D9%86%D8%A7%D9%85-%D8%A8%D8%A7-%D8%B1%D8%A6%DB%8C%D8%B3-%D8%A7%D9%86%D8%AC%D9%85%D9%86-%D8%AF%D9%88%D8%B3%D8%AA%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%88%DB%8C%D8%AA%D9%86%D8%A7%D9%85>
- 64-<https://www.jamaran.news/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%A8%D8%A7%D8%B2%D9%86%D8%B4%D8%B1-59/1602517-%D8%B1%DB%8C%DB%8C%D8%B3-%D8%A7%D9%86%D8%AC%D9%85%D9%86-%D8%AF%D9%88%D8%B3%D8%AA%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%DA%86%DB%8C%D9%86-%D9%85%D8%B4%DA%A9%D9%84-%D9%BE%D9%88%D9%84-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A8%D9%84%D9%88%DA%A9%D9%87-%D8%B4%D8%AF%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%DA%86%DB%8C%D9%86-%D9%86%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85-%D8%AF%D9%88%D9%84%D8%AA-%DA%AF%D8%B0%D8%B4%D8%AA%D9%87-%D8%AF%D8%B3%D8%AA-%D8%B1%D8%AF-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%87-%D9%BE%DA%A9%D9%86-%D8%B2%D8%AF-%D8%AC%D8%B1%DB%8C%D8%A7%D9%86-%DA%86%DB%8C%D9%86-%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%B3%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B2-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7-%D9%86%D8%B4%D8%A7%D8%AA-%D9%85%DB%8C-%DA%AF%DB%8C%D8%B1%D8%AF>
- 65-<https://ircahouse.com/>
- 66- <https://news.un.org/en/story/2021/11/11066>
- 67- <https://www.chinadailyhk.com/article/350064>
- 68- <https://primelegal.in/2023/08/20/role-of-ai-in-judging-advantages-and-disadvantages>
- 69- <https://www.oecd.org/digital/artificial-intelligence/>
- 70- <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000376712>
- 71- <https://iqna.ir/fa/news/4166330/%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%B4%D8%A7%D8%B1-%D8%A2%DB%8C%DB%8C%D9%86-%D8%AA%D8%B1%D8%A8%DB%8C%D8%AA-%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85-%D8%AF%D8%B1-%D8%B1%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%87>
- 72-<http://islamfond.ru/fa/%D8%A7%D8%AE%D8%A8%D8%A7%D8%B1/item/4078-%D8%AD%D8%B6%D9%88%D8%B1-%D8%A8%D9%86%DB%8C%D8%A7%D8%AF-%D8%A7%D8%A8%D9%86-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D8%A7-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%DB%8C-%D9%88-%D8%B4%D8%A8%D9%86-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D8%A7-%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C%D8%B4%DA%AF%D8%A7%D9%87-%D8%A8%DB%8C%D9%86-%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%84%D9%84%DB%8C-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8-%D9%85%D8%B3%DA%A9%D9%88>
- 73-<https://brill.com/display/db/yioo?language=en>
- 74-<https://www.un-ilibrary.org/content/books/9789210552936>
- 75-<https://www.yasa.co/%D9%82%D8%B1%D8%A7%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%AF%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A8%DB%8C%D9%86-%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%84%D9%84%DB%8C>

طھہران ہو گر عالم مشرق کا جنیوا
شاید کرہ ارض کی تقدیر بدل جایی
تہران اگر ز نو دنیا ی مشرق شود
امید کہ سر نوشت کرہ زمین تغیر کند

(علامہ اقبال لاہوری)